

สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ

ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ

ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
เมษายน 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE STATE AND GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN SPECIAL
EDUCATION CENTER GROUP 6 UNDER SPECIAL EDUCATION BUREAU

ACTING SUB LT. SIRIPON RUAMSUK

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree in
Degree in Educational Administration

April 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาด้วยตนเอง

เรื่อง

สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงาน

การศึกษาพิเศษ

ของ ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาติรูประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิดาวัลย์ อุ่นกอง)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. ธารารัตน์ มาลัยเถาว์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง: สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
 ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงาน
 การศึกษาพิเศษ

ผู้ศึกษาค้นคว้า: ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหาร
 การศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2564

อาจารย์ที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชิดาวัลย์ อุ๋นกอง

ปรึกษา:

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ศูนย์การศึกษาพิเศษ, เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
 ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
 ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 จำนวน 191 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น
 เท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนแบบ
 สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ
 กลุ่ม 6 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ
 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และงานประกันคุณภาพการศึกษา
 ตามลำดับ ส่วนงานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ย
 ต่ำสุด และ 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ควรสนับสนุน
 การช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีการรายงานอย่างเป็นระบบ
 และมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผล อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตาม
 แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)

Title: THE STATE AND GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS IN SPECIAL EDUCATION CENTER GROUP 6 UNDER SPECIAL EDUCATION BUREAU

Author: ACTING SUB LT.Siripon Ruamsuk, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2021

Advisor: Assistant Professor Dr. Thidawan Unkong

Keywords: Academic Administration, Special Education Center, Children with Special Needs

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) To study the condition in academic administration of schools in special Education center group 6. 2) To study the guidelines for academic administration of educational institutions in special Education center group 6 under special education bureau.

The populations were the school administrator and teacher of schools in special Education center group 6 under special education bureau, totaling 191 people. The estimation was at 5 levels with a confidence value of 0.87. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and interview form. Data were analyzed from the interview by descriptive method.

The results that: 1) the condition of in academic administration of schools in special education centers group 6, whole was at a high level. Considering each aspect; it was found that, task 10 was a counseling and referral work, followed by Early Support Service (EI) and Preparation, Educational Quality Assurance, Promotion and support for the rehabilitation of the disabled by the family and the community have the lowest average respectively. 2) Guidelines for academic administration of educational institutions in special education centers group 6, should support the assistance of rehabilitation services for people with disabilities by families and communities. The results of family and community rehabilitation for people with disabilities are systematically reported, supervise, direct and follow up on promoting support for the rehabilitation of people with disabilities by their families, and communities continuously school administrators should promote the capacity of children with disabilities according to the Family Assistance Service Plan (IFSP).

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองฉบับนี้ สมบูรณ์ได้ดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องอย่างละเอียด ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยครั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป และขอขอบพระคุณท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงไว้ในการศึกษาครั้งนี้ด้วยตนเองฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อนวัช อุ๋นกอง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสันติคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และนางปวีตาสิงห์อุดร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่าน และนางนงคราญ ดวงตา รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และให้สัมภาษณ์ในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะครูและบุคลากรทุกท่านของศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563 ทุกท่านที่สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว เพื่อน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้เป็นกำลังใจของการวิจัยฉบับนี้

ศิริพล รวมสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บริบททั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ	11
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	17
การบริหารงานวิชาการ	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
กรอบแนวคิดการวิจัย	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ	
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	67

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ	
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	73
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	75
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ	
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	75
ตอนที่ 2 ผลการศึกษานวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษา	
พิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	92
บทที่ 5 บทสรุป.....	101
สรุปผลการวิจัย	101
อภิปรายผลการวิจัย	107
ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	121
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	122
ภาคผนวก ค การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	137
ภาคผนวก ง ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์	150
ภาคผนวก จ บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	151
ประวัติผู้วิจัย	162

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	75
ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม.....	77
ตาราง 3 แสดงผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม.....	78
ตาราง 4 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	79
ตาราง 5 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 3 งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน.....	81
ตาราง 6 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน	82
ตาราง 7 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 5 งานวัดผลและประเมินผล .	83
ตาราง 8 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 6 งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้.	84
ตาราง 9 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 7 งานประกันคุณภาพการศึกษา	85

ตาราง 10 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 8 งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา.....	86
ตาราง 11 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 9 งานพัฒนาและฝึกอบรม ผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง.....	88
ตาราง 12 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 10 งานให้คำปรึกษาแนะแนวและส่งต่อ.....	89
ตาราง 13 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 11 งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล.....	91
ตาราง 14 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัวและชุมชน.....	93
ตาราง 15 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP).....	94
ตาราง 16 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 11 แนวทางการบริหารงานวิชาการงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล.....	95
ตาราง 17 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ข้อเสนอแนะงานอื่น ๆ	96

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 การปรับสภาพแวดล้อมในการเรียนสำหรับเด็กพิเศษ	26
ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย	66
ภาพ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหาร งาน การศึกษาพิเศษการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข นับเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ได้กำหนดกรอบเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ข้อที่ 2 การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึงโดยเครื่องมือที่สำคัญ ในการพัฒนา คือ กระบวนการช่วยให้คนมีความรู้ สติปัญญา เกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้คนในประเทศ ได้รับการศึกษาโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้คนไทยทุกคน มีสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สิทธิทางการศึกษา ของคนพิการได้กำหนดไว้ใน มาตรา 10 ววรรคสามแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้คนพิการมีสิทธิได้รับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงและมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ พ.ศ. 2551 จากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 การบริหารเป็นสิ่งจำเป็นในทุก ๆ หน่วยงานและองค์การทั้งภาครัฐบาลภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ งานทุกชนิด และกิจกรรม ทุกกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นงานส่วนตัวหรืองานส่วนรวมการบริหารช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของงานหน่วยงานและองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารช่วยให้เกิดและรักษาสัมดุลระหว่างความต้องการวัตถุประสงค์ และกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล งาน หน่วยงาน และองค์การที่เกี่ยวข้องมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและ

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังต่อไปนี้ DuFour, Eakey and Many (1998) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง เป็นการปฏิบัติงานและเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำการเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับงานสอนนักเรียนที่เข้ามารับการศึกษาในสถาบันการศึกษา Good (1973) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การสั่งการการควบคุมดูแลงานและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเหล่านั้นนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการจัดการศึกษาได้ตรงเป้าหมายทุกประการครุฑ (2557, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทางในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้วก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นการบริหารงานที่สำคัญ และเป็นหัวใจต่อการปฏิรูป การศึกษาการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษารูปแบบวิธีการหรือการบริหารงานทางด้านวิชาการในสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องเป็นทั้งผู้บริหารการศึกษาและนักวิชาการ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังต่อไปนี้ (ศุทธิณี สุวรรณศร, 2554) กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการประสบความสำเร็จ คำรณ แจ่มเปี้ย (2557) ได้สรุปความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญมากต่อการจัด

การเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีทั้งหมด 8 สถานศึกษามีผู้บริหารจำนวน 22 คน ครู จำนวน 335 คน มีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยยึดประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ จากรายงาน ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ประเภทศูนย์การศึกษาพิเศษ ผลการประเมิน SAR รายงานมาตรฐาน และข้อเสนอแนะ พบว่า งานวิชาการสถานศึกษาควรนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจากการบริหารงานวิชาการแต่ละกลุ่ม ทั้งรายบุคคลและภาพรวมของสถานศึกษา ที่แสดงพัฒนาการอย่างน้อย 3 ปี เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้การให้สูงขึ้น สถานศึกษาควรระบุเป้าหมายให้มีความท้าทายและควรตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) นอกจากนี้ศูนย์การศึกษาพิเศษมีบทบาทให้ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามความต้องการจำเป็นพิเศษโดยเป็นไปตามกฎกระทรวงทั้งนี้ในการให้บริการทางการศึกษาหรือทักษะความรู้ทางวิชาการจะไม่มีระบบชั้นเรียนโดยจะเป็นในลักษณะการเตรียมความพร้อมเพื่อการส่งต่อโรงเรียนเรียนร่วมหรือโรงเรียนเฉพาะความพิการต่อไปในส่วนของเด็กพิการตามบ้านนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษจะจัดให้บริการในลักษณะการออกเยี่ยมบ้านให้ความรู้ผู้ปกครองชุมชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพคนพิการศูนย์การศึกษาพิเศษตามหลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ตามกรอบแนวคิดวงจร Deming จากคู่มือการจัดการศึกษาสำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ปี พ.ศ. 2561 ยังมีการวิจัยที่ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษอยู่น้อย ดังนั้นศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำเป็นต้องทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

จากสภาพปัจจุบันดังกล่าวผู้วิจัย สนใจศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นสภาพในการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อจะเป็นข้อมูลสารสนเทศให้ทราบถึงสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จะเป็นประโยชน์ต่อ

การพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่สถานศึกษา
ในศูนย์การศึกษาพิเศษในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษกลุ่มอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

กระบวนการบริหารงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษซึ่งสำนักบริหารงานการศึกษา
พิเศษได้กำหนดขอบข่ายการดำเนินงานกลุ่มบริหารงานวิชาการไว้ โดยแบ่งการดำเนินงาน
ออกเป็นงานทั้งหมด 11 งาน ดังนี้

1. งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อม
2. งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)
3. งานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และการจัดการศึกษาในห้องเรียน
คู่ขนาน
4. งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน
5. งานวัดผลและประเมินผล
6. งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้
7. งานประกันคุณภาพการศึกษา
8. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทาง
การศึกษา (ระบบคูปองการศึกษา)
9. งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง
10. งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ
11. งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล

ขอบเขตด้านประชากร

1. ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ รวม 357 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 และ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 191 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการใช้จังหวัดเป็นชั้น (Strata) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 หมายถึง สถานศึกษาที่เป็นศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention) พื้นฟู เตรียมความพร้อมเด็กพิการทุกประเภท เพื่อการส่งต่อไปยังโรงเรียนหรือสถานบริการที่เหมาะสมกับเด็ก อีกทั้งบริการวิชาการ บริการและความช่วยเหลืออื่น ๆ โดยกลุ่ม 6 จะประกอบไปด้วย 1) ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน 3) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย 4) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา 5) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน 6) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง 7) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ และ 8) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่าน

2. สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน 4 ชั้น ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการแก้ไขปรับปรุง โดยมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 11 งาน ได้แก่ 1) งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อม 2) งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) 3) งานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน 4) งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพ

คนพิการโดยครอบครัวและชุมชน 5) งานวัดผลและประเมินผล 6) งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ 7) งานประกันคุณภาพการศึกษา 8) งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (ระบบคู่มือการศึกษา) 9) งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง 10) งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ 11) งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามประเภตมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. กระบวนการบริหารวิชาการ หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษตามหลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ตามกรอบแนวคิดวงจร Deming ดังนี้

P-(Plan) การวางแผน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์นโยบาย จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม หรือการจัดตั้งงบประมาณ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ

D-(Do) การปฏิบัติตามแผน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ การส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากร และการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามแผน จนถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน

C-(Check) การตรวจสอบ หมายถึง กระบวนการวางกรอบเครื่องมือ การประเมินผล การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการทำรายงานเพื่อจัดทำแผนการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

A-(Act) การแก้ไขปรับปรุง หมายถึง กระบวนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงวางแผนการปรับปรุง และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งการปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม หมายถึง การรวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็กที่มารับบริการทั้งหมดแล้วคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา/ส่งต่อ ประเมินระดับความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการที่มารับบริการ การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษที่สอดคล้องกับระดับความสามารถ ประเภทความพิการ และบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ หรือนักสหวิชาชีพ มาร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรแล้วจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนรายบุคคล (IIP)

ให้บริการเตรียมความพร้อมและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการสอนรายบุคคล (IIP) และทำการประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและ จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ เด็กพิการรายงานผลและส่งต่อ

4.2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว หมายถึง การส่งเสริมให้ความรู้กับ ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการที่รับผิดชอบเด็กพิการ ผู้ดูแล ผู้ปกครองในเรื่องการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) และแผนบริการโดยครอบครัวและชุมชน (FCSP) โดยการวางแผนดำเนินงาน/โครงการ/จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน รวบรวมข้อมูลเด็กพิการตามบ้านส่งเสริม สนับสนุนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่บ้าน แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว (IFSP) และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พัฒนาศักยภาพเด็กพิการตาม แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประเมิน สรุป รายงานผลและปรับปรุงการดำเนินการ

4.3 งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียน คู่ขนาน หมายถึง การจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุน และประสานองค์กรภาครัฐ และเอกชนที่จัดการเรียนร่วมให้สามารถดำเนินการตามนโยบาย การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรมีการประสานความร่วมมือไปยังสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาต่าง ๆ

4.4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน หมายถึง การประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่นโดยการสนับสนุน และส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมรายได้แก่ ผู้พิการและครอบครัวและมีการประสานงานกับ หน่วยงานอนามัยชุมชน หรือทางแพทย์ การให้ความช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟู

4.5 งานวัดผลและประเมินผล หมายถึง การจัดให้มีเอกสาร และแบบฟอร์มที่ใช้ ในการวัดผลโดยรูปแบบที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้มี คุณภาพ ได้มาตรฐานเหมาะสมตามหลักการวัดผลตามแนวปฏิบัติที่กำหนด และดำเนินการ ให้มีการวัดผลประเมิน สรุปผลการพัฒนาการเด็กพิการโดยมีระบบการวัดและประเมินผล ทั้งเชิงประจักษ์และเชิงเอกสารสำคัญที่จำเป็นต้องมีต่อการใช้พัฒนาเด็กพิการด้วยวิธีการและ เครื่องมือที่หลากหลายได้มาตรฐานตามสภาพจริง

4.6 งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุดเพื่อให้เป็น ศูนย์ข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อคนพิการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการใช้ห้องสมุดอย่างแพร่หลาย

จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทำระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุดสร้างบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อต่อการให้บริการเก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับงานห้องสมุด สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.7 งานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านนโยบาย การปฏิบัติงาน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาครู และบุคลากรให้รองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน การปรับเปลี่ยนโครงการ กิจกรรมที่เหมาะสม การแสวงหาความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายการศึกษา รวมทั้งการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลรูปแบบอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รองรับประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

4.8 งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง การเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ การบำบัดฟื้นฟูเด็กพิการ ควรจัดให้มีศูนย์บริการการใช้สื่อการเรียนการสอนสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บ บำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องจักรให้อยู่ในสภาพดี มีความพร้อมที่จะใช้ในการบำบัดฟื้นฟูเด็กพิการ

4.9 งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การจัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรมสำหรับผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง การสำรวจความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรื่องที่สนใจหรือได้รับความรู้ในการไปพัฒนาเด็กพิการ ควรมีการนิเทศตามผลการพัฒนา และฝึกอบรมให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ที่เข้าอบรมได้รับความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง และเผยแพร่ให้แก่ผู้ปกครองคนอื่นในชุมชนได้รับทราบ

4.10 งานให้คำปรึกษาแนะแนวและส่งต่อ หมายถึง การประเมินพัฒนาการเด็กพิการที่ผ่านการเตรียมความพร้อมจากฝ่ายต่าง ๆ และดำเนินการส่งต่อไปยังสถานศึกษา

ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กพิการ การจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินที่เป็นระบบได้มาตรฐาน สามารถตรวจสอบการพัฒนาเด็กพิการได้ และการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถตรวจสอบและรับทราบข้อมูลได้ว่าการส่งต่อเด็กพิการไปรับบริการที่ใดบ้าง ข้อมูล โรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเรียนร่วมหน่วยงานทางการศึกษา ที่รับเด็กพิการเข้าศึกษาต่อ หรือให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ สังคม และอาชีพ สำหรับคนพิการ

4.11 งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพนักเรียนที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและความสามารถในการปัจจุบันของผู้เรียน การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในจังหวัดรับทราบถึงโครงการ กิจกรรมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลควรมีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับครูผู้สอนในโรงพยาบาล เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพนักเรียนที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและความสามารถในการปัจจุบันของผู้เรียน

5. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนที่ดีขึ้น

2. ศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้ทราบถึงสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และตรงตามความเป็นจริง

3. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีสารสนเทศได้จากงานวิจัยไปแนวทางกำหนดนโยบายในด้านการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับศูนย์การศึกษาพิเศษทั่วประเทศต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. บริบททั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ
 - 1.1 อำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 - 1.2 ประกาศศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
 - 1.3 บทบาทหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ
2. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.2 ประเภทและลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.3 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.4 จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 2.6 ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. การบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.2 ความสำคัญของงานวิชาการ
 - 3.3 หลักการการบริหารวิชาการ
 - 3.4 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.5 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

บริบททั่วไปของศูนย์การศึกษาพิเศษ

อำนาจหน้าที่ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

1.1 จัดทำข้อเสนอแผนการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส และนโยบาย รวมทั้งรายงานและประเมินผล

1.2 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส สนับสนุนสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษา สำหรับคนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

1.3 พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการและผู้ด้อยโอกาส และการวิจัย

1.4 ดำเนินงานตามหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ

1.5 ปฏิบัติงานสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายหรือปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ซึ่งทำหน้าที่ เกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.1 ส่งเสริมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษา สนับสนุน ประสานความร่วมมือ รวมทั้งประเมินผล และรายงานต่อคณะกรรมการ

2.2 สนับสนุนการดำเนินการจัดการเรียนร่วมให้กับคนพิการของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

2.3 พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการเรียนการสอนของคนพิการ และวิจัย

2.4 พัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ผลิตภัณฑ์ และการจัดการศึกษา ของคนพิการ

2.5 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยี

2.6 ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนในส่วนของงานธุรการ

2.7 สนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษาสามารถพัฒนา และผลิตเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.8 ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาเอกชน รวมทั้งบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรวิชาชีพ องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันศาสนา และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.9 ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมให้สามารถจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและนโยบาย

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ที่อยู่ในความดูแล ของสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ มี 172 แห่ง จำแนกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. โรงเรียนเฉพาะความพิการ 46 โรงเรียน ใน 37 จังหวัด

1.1 ประเภทบกพร่องทางสติปัญญา 19 โรงเรียน ใน 19 จังหวัด (รับนักเรียน แบบอยู่ประจำ)

1.2 ประเภทบกพร่องทางการได้ยิน 21 โรงเรียน ใน 20 จังหวัด (รับนักเรียน แบบอยู่ประจำ)

1.3 ประเภทบกพร่องทางการเห็น 2 โรงเรียน ใน 2 จังหวัด (รับนักเรียน แบบอยู่ประจำ)

1.4 ประเภทบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว 4 โรงเรียน ใน 4 จังหวัด (รับนักเรียนแบบอยู่ประจำ)

2. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพเด็กพิการ มี 77 ศูนย์

2.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 13 ศูนย์ ใน 13 จังหวัด

2.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด 64 ศูนย์ ใน 64 จังหวัด

3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 51 โรงเรียน ใน 43 จังหวัด

3.1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 25 โรงเรียน ใน 22 จังหวัด (รับนักเรียน แบบอยู่ประจำ)

3.2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 26 โรงเรียน ใน 24 จังหวัด (รับนักเรียนแบบ อยู่ประจำ จำนวน 25 โรงเรียน แบบไป-กลับ จำนวน 1 โรงเรียน)

สรุปได้ว่า การนํานโยบายสู่การปฏิบัติในบทบาทของศูนย์การศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษา ควรมองให้ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านการบริหารบุคลากร ทรัพยากร ชั้นเรียน และการสร้าง ภาวศึเครือข่ายในการวิจัย และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

ประกาศศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เรื่อง การใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2561 เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้เป็นตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและ ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่ กำกับดูแลสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทั้งบุคลากรทุกคนภายในศูนย์ การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ผู้ปกครอง และประชาชนในชุมชนให้เหมาะสม และสอดคล้องกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน และเพื่อ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จึงประกาศใช้มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2561 ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ นี้เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมิน คุณภาพภายใน ประกาศ ณ วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนบท้ายประกาศ ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง เรื่อง การใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 มีจำนวน 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลพัฒนาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีผลการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

1.2 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ หรือเข้าถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

1.3 ผู้เรียนมีความพร้อมในการส่งต่อ หรือการเปลี่ยนผ่าน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

1. การมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
2. การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.1 การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียน
ทุกกลุ่มเป้าหมายและ ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม
 - 2.2 การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ
ทางวิชาชีพ
 - 2.3 การวางแผนการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
 - 2.4 การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัด
การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา
ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. การมีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม
 - 1.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับผู้เรียนสอดคล้องกับ
ความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลอย่างเป็นระบบ
 - 1.2 ให้ผู้เรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อจัดทำ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวที่
สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล
 - 1.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยได้ปฏิบัติจริงตามศักยภาพของผู้เรียนด้วย
เทคนิค วิธีการ และใช้ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
 - 1.4 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยเชื่อมโยงบูรณาการทักษะด้านต่าง ๆ

1.5 จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) สื่อ เทคโนโลยี บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละบุคคล

2. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น

2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน

2.2 ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

3. การตรวจสอบและประเมินความก้าวหน้าพัฒนาการของผู้เรียนตามศักยภาพอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3.1 ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง

3.2 มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบ

3.3 ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายและการจัดการเรียนการสอน

3.4 ผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

3.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานที่ 4 การใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

3. จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ

4. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน

บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ

จากคู่มือการปฏิบัติงานหน่วยบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (ปรับปรุง ครั้งที่ 1) พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดบทบาทของศูนย์การศึกษาพิเศษไว้ดังนี้

1. จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเรียนร่วม ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) เป็นต้น
2. พัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
3. จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ
4. จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services)
5. ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน ด้วยกระบวนการทางการศึกษา
6. เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ
7. จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด
8. ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในลักษณะการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือแรกพบความพิการ การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพบริการส่งต่อและการให้ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามความต้องการจำเป็นพิเศษโดยเป็นไปตามกฎกระทรวงทั้งนี้ในการให้บริการทางการศึกษาหรือทักษะความรู้ทางวิชาการจะไม่มีระบบชั้นเรียน โดยจะเป็นในลักษณะการเตรียมความพร้อมเพื่อการส่งต่อโรงเรียนเรียนร่วมหรือโรงเรียนเฉพาะความพิการต่อไป ในส่วนของเด็กพิการตามบ้านนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษจะจัดให้บริการในลักษณะการออกเยี่ยมบ้าน ให้ความรู้ผู้ปกครองชุมชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพคนพิการ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

แม้บุคคลจะมีความเหมือนกันในแง่ที่เป็นสิ่งมีชีวิต มีความคิดอ่าน และมีส่วนประกอบของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเหมือนกัน หรือที่มักเรียกกันติดปากว่า มีอาการครบ 32 แต่เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดแล้วบุคคลมีความแตกต่างกัน และหากยึดพัฒนาการของบุคคลเป็นเกณฑ์แล้วย่อมกล่าวได้ว่า บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จากความแตกต่างพื้นฐานดังกล่าวของบุคคลนี้เอง ทำให้มีผลต่อความแตกต่างในลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ บุคลิกภาพ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการ โดยสภาพทั่วไปในสังคมหากใครทำอะไร มีอะไร หรือปฏิบัติอะไรที่ไม่เหมือนกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในสังคม มักเรียกบุคคลเหล่านี้ว่าเป็นคนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพราะสังคมมีบรรทัดฐาน (Norm) ที่เป็นมาตรฐานกำหนด หรือคาดการณ์ให้สมาชิกของสังคมทำตามปฏิบัติตาม จนถือเป็นระเบียบแบบแผนแห่งพฤติกรรม หรือการกระทำของคนในสังคม

ปัจจุบันได้มีองค์กรต่าง ๆ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างกว้างขวาง เพราะตระหนักดีว่าเด็กคือทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของประเทศชาติทั้งด้านการแพทย์ ด้านการศึกษาจึงเริ่มให้ความสนใจพัฒนาการศึกษาให้แก่เด็ก ตั้งแต่เด็กระดับปฐมวัยที่มีความต้องการปกติและรวมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ นอกจากนี้ในวรรคสาม ยังกล่าวไว้อีกว่า “การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือทันทีที่พบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 7) รวมทั้ง พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้บัญญัติให้สิทธิคนพิการด้านการแพทย์ไว้ในมาตรา 20 (1) ซึ่งรัฐมนตรีกว่ากระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด ได้แก่ การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ 26 รายการ (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2558) ดังนี้

1. การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ ตามสิทธิประโยชน์

2. การแนะแนว การให้คำปรึกษาและจัดบริการเป็นรายกรณี
3. การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์และหัตถกรรมพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัดฟื้นฟู เช่น การฉีดยา การรักษาด้วยไฟฟ้า เป็นต้น
4. การศัลยกรรม
5. การบริการทางการแพทย์เฉพาะทาง เช่น พยาบาลจิตเวช เป็นต้น
6. กายภาพบำบัด
7. กิจกรรมบำบัด
8. การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด)
9. พฤติกรรมบำบัด
10. จิตบำบัด
11. ดนตรีบำบัด
12. พละบำบัด
13. ศิลปะบำบัด
14. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยิน
15. การพัฒนาทักษะการสื่อความหมาย
16. การบริการส่งเสริมพัฒนาการหรือบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม
17. การบริหารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
18. การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์และสังคมบำบัด
19. การประเมินและเตรียมพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพหรือการประกอบอาชีพ
20. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการเห็น การสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว
21. การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการซึ่งคนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
22. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการและผู้ช่วยคนพิการ
23. การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนผ่านการเยี่ยมบ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก
24. การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เช่น การฝึกทักษะชีวิต การฝึกทักษะการดำรงชีวิตอิสระสำหรับคนพิการ การฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ
25. การบริการทันตกรรม เช่น การเคลือบหลุมร่องฟัน

26. การให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริม เครื่องช่วยคนพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ

นอกจากนี้ หลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2556) ได้ให้ปรัชญาการจัดการศึกษา สำหรับเด็กพิการไว้ว่า เด็กพิการทุกคนมีโอกาสรับและเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงและ เสมอภาค การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการควรจัดให้เร็วที่สุดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจัดให้มีการดำเนินการส่งต่อหรือการเปลี่ยนผ่าน เพื่อให้เด็กพิการได้รับบริการที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จะเริ่มขึ้นตั้งแต่แรกพบความพิการ เพราะการจัดการศึกษาพิเศษคือรูปแบบของสหวิชาชีพในการบูรณาการให้ผู้พิการเกิด พัฒนาการที่เหมาะสมกับอายุและศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงหลักการ ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพตามวัย

ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากบรรทัดฐาน (Norm) ที่มีการศึกษาค้นคว้า และบันทึกไว้ว่า เมื่อเด็กเกิดมาแล้ว จะต้องทำอะไร ลักษณะอย่างไร และจะต้องสามารถปฏิบัติอย่างไรได้เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ในสังคมบ้าง รวมไปถึงเรื่องของพัฒนาการ หรือพฤติกรรมว่าเหมือนกับที่มีการศึกษาค้นคว้า เอาไว้หรือไม่ หากมีการเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐาน (Norm) ที่กำหนดไว้ มักจะเรียกตาม ลักษณะที่เบี่ยงเบน ขาดหาย หรือบกพร่องไป เช่น เด็กตาบอด เด็กปัญญาอ่อน เด็กแขนด้วน ขาดนิ้ว เป็นต้น การเรียกตามลักษณะเช่นนี้เป็นการเรียกกันตามสภาพที่ไม่เหมือนคนทั่วไป แต่ในทางวิชาการจะการใช้การเรียกรวม ๆ ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นหากให้คำจำกัดความ ของคำว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า มีความหมายที่กว้างมาก

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องอยู่ใน ขอบเขต 3 ประการ คือ

1. ความบกพร่อง (Impairment) หมายถึง มีการสูญเสีย หรือมีความผิดปกติของ จิตใจ และสรีระ หรือโครงสร้าง และหน้าที่ของร่างกาย
2. ไร้สมรรถภาพ (Disability) หมายถึง การมีข้อจำกัดใด ๆ หรือการขาดความสามารถ อันเป็นผลมาจากความบกพร่อง จนไม่สามารถกระทำกิจกรรมในลักษณะหรือภายในขอบเขต ที่ถือว่าปกติสำหรับมนุษย์ได้

3. ความเสียเปรียบ (Handicap) หมายถึง การมีความจำกัด หรืออุปสรรคกีดกัน อันเนื่องมาจากความบกพร่อง และการไร้สมรรถภาพที่จำกัด หรือขัดขวางจนทำให้บุคคล ไม่สามารถบรรลุการกระทำตามบทบาทปกติของเขาได้สำเร็จ

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2559) ได้อธิบายความแตกต่าง และความหมายของ Impairment, Disability และ Handicap ไว้ดังนี้

1. ความบกพร่อง หรือความชำรุด (Impairment) หมายถึง การสูญเสีย หรือมีความผิดปกติในด้านโครงสร้าง ด้านหน้าที่ของร่างกาย จิตใจ หรือสรีรวิทยา จะเป็นชั่วคราว หรือถาวรก็ได้ หมายรวมถึง ความพิการของอวัยวะ (Anomaly) ความสูญเสีย หรือขาดหายของ อวัยวะ ตลอดจนกลไกของร่างกาย (Body Mechanism) และระบบการทำงานของจิตใจ (Mental Function System) เช่น สายตาข้างใดข้างหนึ่งเกิดมัวพร่า หรือมองไม่เห็น แขนขาเกิดเป็น อัมพาต ทุพการสูญเสียการได้ยิน เกิดมีอาการทางจิต ทางประสาท เป็นต้น

2. การไร้ความสามารถ (Disability) เป็นผลที่เกิดจากความชำรุด ทำให้เกิดข้อจำกัด หรือการสูญเสียความสามารถที่จะกระทำการกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่เป็นปกติวิสัยของ มนุษย์ทั่วไปที่ควรจะสามารถทำได้ เช่น เด็กตามัวพร่าทำให้เรียนหนังสือไม่ได้ตามปกติ นักไวโอลินที่ เกิดนิ้วด้วนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ คนงานที่ต้องใช้มือประกอบอาชีพเกิดอุบัติเหตุ มือขาดไม่สามารถประกอบอาชีพนั้นได้ต่อไป เป็นต้น

3. ความพิการ (Handicap) คือ การเสียเปรียบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกิดจาก ความบกพร่องหรือความชำรุด และไร้ความสามารถ (Disability) ทำให้บุคคลนั้นไม่อาจแสดง บทบาท หรือการกระทำที่เหมาะสมสอดคล้องตามวัย เพศ สังคม และวัฒนธรรม

สำหรับนักวิชาการทางด้านการศึกษาพิเศษ ได้อธิบายถึงคำจำกัดความและความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความคิดและความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการ ด้านการศึกษาพิเศษ ดังนี้

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2559) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่แตกต่างจาก กลุ่มเด็กทั่วไปทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา หรือสังคม จนต้องมีการปรับ เนื้อหา หลักการสอน วิธีสอน และผลที่คาดหวัง เพื่อสนองต่อความต้องการของพวกเขา อย่างเหมาะสม

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2559) เห็นว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาเฉพาะของตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ต่างไปจาก เด็กปกติทางด้านเนื้อหา หลักสูตร กระบวนการที่ใช้ และการประเมินผล

ชนิษฐา เทวินทรภักดี (2560) ให้ความคิดเห็นว่า ในทางวิชาการและในทางกฎหมาย ในปัจจุบันยังไม่มีข้อยุติที่แน่นอน เพียงแต่มีคำจำกัดความอย่างกว้าง ๆ ว่า บุคคลที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอ หรือจิตใจอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างคนปกติได้ โดยได้สรุปความหมายของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษตามสาขาวิชาต่าง ๆ และในวงการต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. องค์การอนามัยโลก กล่าวถึงความต้องการพิเศษว่า เป็นความเสียเปรียบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกิดโดยความชำรุด และ/หรือความสามารถบกพร่อง ทำให้บุคคลนั้นไม่อาจแสดงบทบาท หรือทำอะไรให้เหมาะสม สอดคล้องได้ตามวัย เพศ สังคม และวัฒนธรรม

2. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของคนพิการขององค์การสหประชาชาติ ให้คำนิยามบุคคลที่มีความต้องการพิเศษว่า หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่ตนเองไม่แน่ใจว่าจะสามารถมีชีวิตเยี่ยงคนธรรมดา หรือมีชีวิตในสังคมได้ทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนได้อย่างคนปกติ อันเป็นผลมาจากความบกพร่องในความสามารถทางร่างกาย หรือจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นมาแต่กำเนิดหรือไม่ก็ตาม

3. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้กล่าวถึงคนที่มีความต้องการพิเศษว่า หมายถึง บุคคลที่ไม่สมประกอบทางร่างกาย และจิตใจ จนไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ศึกษาเล่าเรียน หรือประกอบอาชีพเช่นคนปกติได้

4. ทางการศึกษาเห็นว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่แตกต่างไปจากเด็กปกติในทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และอื่น ๆ จนถึงขั้นที่ไม่อาจได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดให้การศึกษาปกติได้ จำเป็นต้องจัดการศึกษา หรือบริการพิเศษ

5. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ให้คำจำกัดความของคนที่มีความต้องการพิเศษว่า หมายถึง ผู้ซึ่งมีความบกพร่อง และ/หรือสูญเสียสมรรถภาพทางร่างกาย หรือจิตใจ จนทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการกระทำกิจวัตรประจำวัน การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และมีความสัมพันธ์ทางสังคมได้เหมือนอย่างคนปกติ

สรุปเห็นได้ว่า จากขอบเขตและนิยามของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควรจากการให้การช่วยเหลือ และการสอนตามปกติ ทั้งนี้มีสาเหตุจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้น ช่วยเหลือ การบำบัด ฟื้นฟู และให้การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะ และ

ความต้องการ ด้วยกระบวนการเทคนิคและวิธีการเฉพาะ และหากกำหนดความหมายตามลักษณะของการจัดให้บริการ สามารถกำหนดได้ดังนี้

1. ทางกายภาพ มักจะเรียกเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า เป็นเด็กพิการ ดังนั้นเด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงหมายถึง ผู้ที่มีความผิดปกติ ผู้ที่มีความบกพร่อง หรือผู้ที่มีการสูญเสียสมรรถภาพ อาจเป็นความผิดปกติ ความบกพร่องทางกาย หรือการสูญเสียสมรรถภาพทางสติปัญญา ทางจิตใจ เนื้อเยื่อ หรือระบบเส้นประสาทก็ได้ ซึ่งความผิดปกติ ความบกพร่องหรือการสูญเสียสมรรถภาพเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการกิจได้ดีเท่ากับคนปกติ แต่หากมีการแก้ไขช่วยเหลือที่บกพร่องไปให้สามารถใช้งานได้ตามเดิมแล้วสภาพความบกพร่องอาจหมดไป

2. ทางการศึกษา ให้ความหมายเด็กที่มีความต้องการพิเศษว่า หมายถึงเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาเฉพาะของตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ต่างไปจากเด็กปกติทางด้านเนื้อหา หลักสูตร กระบวนการที่ใช้ และการประเมินผล

ประเภทและลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และนักวิชาการศึกษาได้แบ่งประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการ พ.ศ. 2552 โดยแบ่งประเภทของความพิการไว้ 9 ประเภท ดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. บุคคลที่มีความบกพร่องสติปัญญา
4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ
5. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
7. บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
8. บุคคลออทิสติก
9. บุคคลพิการซ้อน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการไว้ 7 ประเภท และใช้ชื่อเรียกว่า ความพิการ ดังนี้

1. ความพิการทางการเห็น
2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. ความพิการทางเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. ความพิการทางสติปัญญา
6. ความพิการทางการเรียนรู้
7. ความพิการทางออทิสติก

สรุปได้ว่า การกำหนดประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งจากพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ครอบคลุมใน 9 ประเภทความพิการ คือ บกพร่องทางการเห็น ทางการได้ยิน ทางสติปัญญา ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว ทางการเรียนรู้ ทางการพูดและภาษา ทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ ออทิสติก และรวมถึงพิการซ้อน

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2559) สรุปว่า การจัดการศึกษาพิเศษควรอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาดังต่อไปนี้

1. เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่แตกต่างกัน
2. เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานที่ต่างกัน และจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป
3. การศึกษาจะช่วยให้ความสามารถของเด็กปรากฏเด่นชัดขึ้น เด็กทุกคนมีความสามารถอยู่ในตัวที่ต่างกัน
4. ในสังคมมนุษย์นั้นเราไม่ควรแยกการศึกษาแก่เด็กพิเศษ เนื่องจากเราไม่สามารถแยกคนพิการออกจากสังคมปกติได้ ดังนั้น หากเป็นไปได้ ควรให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่สามารถจะทำได้
5. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีวิธีการและรูปแบบที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ของตนได้เต็มที่

จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลแก่เด็กพิเศษดังต่อไปนี้

1. รับการศึกษาตามสิทธิมนุษยชนตามควรแก่สภาพ

2. มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพเพื่อมิให้เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม

3. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติอย่างมีความสุข
4. มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดี

จุดมุ่งหมายดังกล่าวจะได้ผลต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. เด็กพิเศษต้องยอมรับสภาพของตน
2. การที่สังคมยอมรับเด็กพิเศษว่าเป็นสมาชิกของสังคม
3. การได้รับการป้องกันรักษาจากแพทย์
4. การให้การศึกษาแก่เด็กพิเศษ

แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดการศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษา จัดบุคลากรและบริการต่าง ๆ ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นบริการที่นอกเหนือจากที่เด็กจะได้รับในชั้นเรียนปกติ บริการที่เกี่ยวข้องที่ควรจัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่

1. การแก้ไขการพูด มีความจำเป็นสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กปัญญาอ่อน และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
2. บริการแนะแนว เป็นบริการที่ช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัว และแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางด้านอารมณ์และสังคม
3. บริการทางด้านจิตวิทยา เป็นบริการทางด้านการปรับพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กปัญญาอ่อน หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นที่มีปัญหาทางพฤติกรรมร่วมด้วย
4. บริการทางกายภาพบำบัด เป็นบริการสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเคลื่อนไหว เพื่อฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและข้อต่อเพื่อให้เด็กทรงตัวและเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น บริการทางกายภาพบำบัดจำเป็นสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กปัญญาอ่อน (ระดับปานกลางและรุนแรง) หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นที่มีปัญหาในการเคลื่อนไหว
5. กิจกรรมบำบัด เป็นการแก้ไขลักษณะท่าทางและฝึกการใช้มือและนิ้วมือ เพื่อให้เด็กสามารถประกอบกิจวัตรประจำวันได้ จำเป็นสำหรับเด็กปัญญาอ่อนที่มีความบกพร่องทางร่างกายบางคน และเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทอื่นที่มีปัญหาในการใช้มือและนิ้วมือ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาพิเศษ รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาและทางการแพทย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้องนี้อาจรวมถึง

1. ครูประจำชั้นพิเศษ ทำหน้าที่สอนประจำชั้นพิเศษในโรงเรียน ครูได้รับการฝึกอบรมมาเฉพาะด้าน เช่น การสอนเด็กปัญญาอ่อน และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น
2. ครูสัญญาหรือครูเดินสอน คือครูที่เดินทางจากโรงเรียนแห่งหนึ่งไปยังโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งเพื่อสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูสัญญามักจะจัดในกรณีที่เด็กในแต่ละโรงเรียนมีจำนวนน้อย
3. ครูเสริมวิชาการ จะปฏิบัติงานในห้องเสริมวิชาการ จะทำหน้าที่สอนเด็กเพิ่มเติมจากการที่เด็กเรียนในห้องปกติ เด็กแต่ละคนจะใช้เวลาในห้องนี้ประมาณวันละ 1-2 ชั่วโมง นอกจากนี้ครูเสริมวิชาการจะเป็นผู้ประสานงาน และให้คำแนะนำครูปกติในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
4. ครูแนะแนว มีหน้าที่ให้คำแนะนำในด้านการปรับตัว ตลอดจนแนะแนวด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ และการศึกษาต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
5. ครูสอนพูด/แก้ไขการพูด ทำหน้าที่สอนพูด และ/หรือแก้ไขการพูดแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
6. นักจิตวิทยา มีหน้าที่ทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งมีความจำเป็นในการจำแนกและคัดแยกประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หน้าที่ของนักจิตวิทยาอาจรวมถึงการให้คำปรึกษาแก่เด็กและครู หรือการบำบัดทางจิตวิทยาแก่เด็ก
7. นักโสตสัมผัสวิทยา มีหน้าที่ตรวจวัดการได้ยิน เลือกเครื่องช่วยฟังให้กับเด็กสอนภาษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเสนอแนะการแก้ไขการพูด
8. นักกายภาพบำบัด มีหน้าที่ให้บริการบำบัดทางกายภาพแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
9. นักกิจกรรมบำบัด มีหน้าที่ฝึกการใช้นิ้วมือและมือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
10. นักสังคมสงเคราะห์ คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว และปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น
11. แพทย์ อาจเป็นแพทย์ทั่วไปหรือแพทย์ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ทำหน้าที่ตรวจวินิจฉัยและวางแผนเพื่อการบำบัดรักษาต่อไป
12. จิตแพทย์ ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางจิตโดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม

ปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

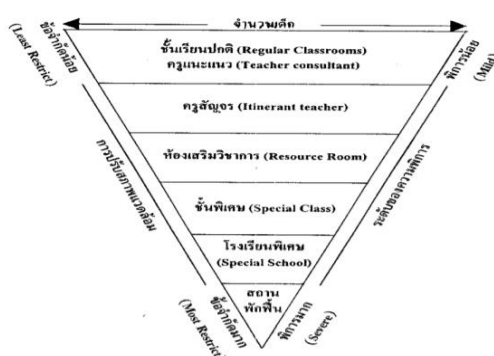
การปรับการเรียนการสอน

ในการจัดการศึกษาพิเศษนั้นต้องมีการปรับการเรียนการสอน ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่

1. การปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Learning Environment)

การปรับสภาพแวดล้อมในการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กพิเศษสามารถเรียนเนื้อหาและทักษะต่าง ๆ ได้ อย่างไรก็ตามการปรับสภาพแวดล้อมในการเรียนนั้นส่งผลต่อระบบการศึกษาทั้งระบบการปรับสภาพแวดล้อมจึงเป็นประเด็นที่เป็นที่โต้แย้งมากกว่าการปรับเปลี่ยนเนื้อหาที่เด็กจะเรียน และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องฝึก ตัวอย่างเช่น การที่จะย้ายเด็กจากชั้นเรียนปกติไปเรียนที่ห้องเสริมความรู้ในช่วงเวลาสั้น ๆ ประมาณวันละ 1-2 ชั่วโมงนั้น จะต้องมีการเตรียมสถานที่ ที่จะจัดเป็นห้องเสริมความรู้ นอกจากนั้นต้องมีการปรับการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่จะเรียนที่ห้องเสริมความรู้ และมีบุคลากรศึกษา และบริการทางการศึกษามาเกี่ยวข้อง

2. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (The Least Restrict Environment) หมายถึงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กได้เรียนในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนเนื้อหาและทักษะที่ใกล้เคียงปกติมากที่สุด โดยจัดให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ด้านบนของภาพ ตัวอย่างเช่น ถ้าเด็กสามารถเรียนที่ห้องเสริมความรู้ได้ก็ไม่จำเป็นต้องเรียนที่ชั้นเรียนหรือการที่เด็กเรียนกับครูแนะแนวก็ไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนที่ห้องเสริมความรู้

ภาพ 1 การปรับสภาพแวดล้อมในการเรียนสำหรับเด็กพิเศษ

ที่มา: Donaldson and Malcolm, 1979

3. การปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือองค์ความรู้ในบทเรียน (Content)

การปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือองค์ความรู้นั้นอาจจำเป็นสำหรับเด็กพิเศษบางคน ตัวอย่างเช่น การปรับเนื้อหาสำหรับเด็กปัญญาเลิศโดยการสอนเร่ง (Acceleration) ในเนื้อหา หรือโดยการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้แก่เด็ก การปรับเนื้อหาสำหรับเด็กปัญญาอ่อน โดยการเชื่อมโยงบทเรียนด้วยประสบการณ์ตรงในเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น เรื่องของบ้าน ครอบครัว เพื่อนบ้าน และชุมชน สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรมีการปรับเนื้อหาในเรื่องของภาษา ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาควรเสนอข่าวสารข้อมูลทางสายตาให้น้อยที่สุด ดังนั้น การปรับเปลี่ยนเนื้อหาหรือองค์ความรู้ ควรสอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของเด็กพิเศษแต่ละประเภท

4. การฝึกทักษะ (Skills)

เด็กพิเศษนอกจากจะต้องฝึกทักษะในการอ่าน เขียน และคิดคำนวณแล้วยังจำเป็นต้องฝึกทักษะพิเศษเพิ่มขึ้นด้วย เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาต้องเรียนอักษรเบรลล์ (Braille) เป็นการฝึกการอ่านด้วยการสัมผัส เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องฝึกทักษะในการสะกดด้วยนิ้วมือ (Finger Spelling) ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารหรือแม้แต่เด็กปัญญาเลิศก็ต้องฝึกทักษะในการแก้ปัญหา เป็นต้น เด็กพิเศษทุกประเภทต้องฝึกทักษะพิเศษที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก

การบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

แนวคิดการบริหารงานวิชาการการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร คือ ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มาตรฐานคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) รวมถึงมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

งานด้านวิชาการถือว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติที่ต้องการ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา นักวิชาการให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

จรรณี แก้วเอี่ยม (2557) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการจัดการศึกษาอยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ซึ่งงานวิชาการเป็นภารกิจที่ต้องทำส่วนการบริหารงานวิชาการเป็นกิจกรรมการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

พระมหาบุญเสริม ธมฺมทินฺโน (ทองศรี) (2554) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุดเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามภารกิจของสถานศึกษา รวมถึงกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อมาตรฐาน และคุณภาพทางการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคน

ทศนี วงศ์เย็น (2555) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

มนูญ เชื้อชาติ (2555) กล่าวว่า ความสำคัญของงานวิชาการได้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่สำคัญมากที่สุด เป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนและการจัดทำกิจกรรมทุกชนิด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่ดี รวมทั้งการวัดและประเมินผลด้วย

ทศนี วงศ์เย็น (2555) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

สุภัค โอฬาริทธิกุล (2556) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ปรับปรุงและพัฒนา การเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรีชา จันทรมณี (2556) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร สถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญ ของการบริหารงานในสถานศึกษา

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้ สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้คล่องตัว รวดเร็ว โดยอิสระ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และการมี ส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถ พัฒนาระบบการเรียนรู้อื่น และหลักสูตรตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ท้องถิ่น ชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ เกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรม ในสถานศึกษา และมีประสิทธิภาพงานวิชาการเป็นงานหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นจุดหมายให้ไปสู่การมีคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน นักการศึกษาได้ให้ ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้แตกต่างกัน ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller, 1965) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัด โปรแกรมการสอน การปฏิบัติตามโปรแกรมการสอน การวัดผลเพื่อติดตามการเรียนการสอน ทั้งของครูและนักเรียน และจะต้องจัดบริการการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป ได้ด้วยดี

ธวัชชัย สิงห์จันทร์ (2560) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไป ใช้ งานพัฒนาคุณภาพครู และงานด้านบริหารหลักสูตร งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน และงานด้านการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา งานห้องสมุด งานประเมินผลและวัดผลการเรียนรู้

อัญชลี โพธิ์ทอง (2561) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลรวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการอาจพิจารณาได้เป็น สองด้าน กล่าวคือ ในด้านที่เป็นกระบวนการดำเนินงานจะหมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรม ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบายการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนและหากมองการบริหารวิชาการในดำเนินงานของสถานศึกษา การบริหารวิชาการ ได้แก่ การควบคุมดูแล หลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษาการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน ร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการ เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เป็นงานที่มีความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนประเภทใดหรือโรงเรียนระดับใดก็ตาม เนื่องจากเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานหรือคุณภาพของการศึกษามักจะได้รับการพิจารณาจากผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ มี นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ได้ดังนี้

สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรและการเรียนการสอน พัฒนาทางวิชาชีพ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการประเมินผล

พระวิเชียร สี่หาบุตร (2557) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจน การประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

Smith, Edward and Lindley (1971) ได้ศึกษาการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ความสำคัญของการบริหารงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า ผู้บริหารใช้เวลาในการบริหารงานแต่ละด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคคล คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

ศิริกุล นามศิริ (2562) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้ งานวิชาการหรืองานที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวคือ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

คัมภีร์ สุดแท้ (2556) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนส่วนงานอื่นทุกอย่างมุ่งส่งเสริมงานวิชาการโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์บรรลุวัตถุประสงค์ ที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดีคนเก่งและมีความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสมบูรณ์

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้ งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น

กัมพล ชันทะวงษ์ (2555) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียน เพราะคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลและเทียบโอนผลการศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนักเรียนเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จ เอื้อให้สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกันความสำคัญของ การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่เป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เพื่อเกิดผลกับนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ต้องการของสังคม และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

หลักการการบริหารวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือโรงเรียน จะมีคุณภาพ หรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

กฤตชญา วิเชียรเพริศ (2558) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น บริหารจัดการหลักสูตรด้วยความเอาใจใส่ เพื่อให้ผู้เรียนมีมาตรฐานตามคุณลักษณะและจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด

จรูณี แก้วเอี่ยม (2557) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจะสำเร็จ บรรลุเป้าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ขึ้นอยู่กับเป้าหมายพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานและกระบวนการไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อ สร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิดร่วมรับรู้ ร่วมระดับประคองร่วมควบคุมตรวจสอบและ ร่วมประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป

สุภัค โอฬารพิริยกุล (2556) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของโรงเรียนประกอบด้วยขอบข่ายงานที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติ คือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การเรียนการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การส่งเสริม การสอน การวัดผลประเมินผล การนิเทศภายในและการประชุมอบรมทางวิชาการ ซึ่งงานโรงเรียนมีขอบข่ายที่กว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน การสอนของโรงเรียน

จรูณี แก้วเอี่ยม (2557) กล่าวถึง หลักการเบื้องต้นของการบริหารจะต้องมีข้อความที่ชัดเจน ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน สังคมอย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม
2. สถานศึกษามุ่งผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยการส่งเสริมให้จัดกระบวนการเรียนรู้
3. มุ่งส่งเสริมให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรรวมทั้งเป็นแหล่งการเรียนรู้และเครือข่าย
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ โดยจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้และดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตร และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

กัมพล ชันทะวงษ์ (2555) ได้ให้หลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารงานหลักสูตร การบริหารงานการเรียนการสอนการบริหารการประเมินผลการเรียน การสอนการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษา การบริหารการพัฒนา บุคลากร ทางวิชาการ การบริหารการวิจัยและพัฒนา การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ และการบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2555) การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ทำงานด้านวิชาการ ซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการรวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นการวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นการจัดและดำเนินการ และ ขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมทำให้มีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด การดำเนินงานวิชาการต้องอาศัยหลักดังกล่าวเพื่อพัฒนาให้บรรลุความสำเร็จและนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กรมวิชาการ (2554) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการนำวงจรเดมมิ่งมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
2. โรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด โดยมีระบบบริหารคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐานจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่สามารถตรวจสอบได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เข้าร่วมจัดการศึกษาและ ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผู้จัดการศึกษามีความมั่นใจและพึงพอใจในคุณภาพของผู้จบการศึกษา รับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน

ปิยะนาถ ไชยวุฒิ (2562) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิ่งว่า กระบวนการจัดการเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่มุ่งเน้นกระบวนการ ทุกคนมุ่งไปทำงาน กิจกรรม คน โครงสร้าง แต่ไม่มุ่งที่กระบวนการจัดการที่สถานศึกษาควรจะนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพ คือ การควบคุมคุณภาพโดยใช้วัฏจักรบริหารคุณภาพของเดมมิ่งในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับ

สมาน ศรประสิทธิ์ (2558 อ้างอิงใน ปารินารถ จันทรไผ่ตรี, 2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิ่งว่า การทำงานในแบบครบวงจรที่ครอบคลุมตั้งแต่กำหนดการทำงานและจัดทำเค้าโครงของการทำงาน ควบคุมไปถึงการปฏิบัติงานตามแผนงาน หรือนำเอาแผนที่ได้กำหนดไว้ไปปฏิบัติและครอบคลุมถึงการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลในที่สุด ช่วยให้การบริหารของหน่วยงานนั้นมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงานที่ชัดเจน เนื่องจากการนำวงจรเดมมิ่งมาใช้ในการบริหารงานมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีขั้นตอนและมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการของสถานศึกษาให้ไปสู่มาตรฐานหรือตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดกระบวนการบริหารวิชาการ ซึ่งมีนักวิชาการได้ศึกษาไว้โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2562) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าการนำวงจรเดมมิงไปใช้ในกระบวนการบริหาร มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ การแก้ไข

กล่าวคือ วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงานและการควบคุมอย่างเป็นระบบอันประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การนำแผนไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act)

บรรจง จันทมาศ (2556) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทำงานของวงจรเดมมิงว่าเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุด คือ Planning–Doing–Checking–Acting สำหรับรายละเอียดของการทำงานแต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

1. เตรียมแผนงาน
2. ลงมือปฏิบัติตามแผนงาน
3. ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน
4. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

แจ่ม ธาราวร (2558) กล่าวว่า กระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิงประกอบด้วย

1. การวางแผน (Plan–P) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ
2. การปฏิบัติตามแผน(Do–D)
3. การตรวจสอบผลการปฏิบัติการ (Check–C) การตรวจทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน
4. การแก้ไขปัญหา (Action–A) ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้น ทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย หรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน

ธีระ รุญเจริญ (2560) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วยขั้นตอนในการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินการตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการแก้ไขปรับปรุง (Ac)

สรุปได้ว่า กระบวนการและหลักการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ส่งเสริมพัฒนาด้านงานวิชาการให้ครู โดยจัดให้มีการนิเทศการอบรมสัมมนาทางวิชาการ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและมีบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน เสริมสร้างขวัญกำลังใจอย่างทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุน ให้ครูมีความก้าวหน้าในอาชีพเป็นครูมืออาชีพ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา ตามหลักสูตร ให้บรรลุเป้าหมาย นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและกล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้หลายประการ ซึ่งมีทั้งแตกต่างกัน และคล้ายคลึงกัน ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ คือ

1. การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำมีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ ที่ได้กำหนดเดียวกับมาตรฐานการเรียนรู้โดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ไว้ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางนี้มีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ตรงที่ช่วยให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางโดยละเอียด เพื่อจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปีและรายภาคต่อไป นอกจากนี้จะช่วยให้เกิดแนวคิดที่สถานศึกษาจะมีแนวโน้มการจัดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนในส่วนใดบ้าง

1.2 การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับชุมชนและท้องถิ่น โดยตรงแต่เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ให้หลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุมค่อนข้างมาก ถ้าสถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีอยู่แล้ว อาจกำหนดเฉพาะสาระการเรียนรู้เฉพาะท้องถิ่นที่จำแนกตามช่วงชั้น

1.3 การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการนำผลงานในข้อ 1.1 และ 1.2 มาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จะต้องกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค และกำหนดหน่วยกิตให้เหมาะสม

1.4 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องนำเอกสารสาระการเรียนรู้ตามข้อ 1.3 ที่เกี่ยวเนื่องกันมาบูรณาการเป็นการเรียนรู้อย่างน้อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ซึ่งเมื่อรวมทุกหน่วยเข้าด้วยกันจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เป็นรายภาคหรือรายปีแต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ต้องทำเป็นรายวิชา นอกจากนั้นยังต้องดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่กำหนดด้วย

2. การบริหารการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานต่อไปนี้

2.1 การรวบรวม วิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติจริง การให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ความเข้าใจ การสอบถาม จากการอ่าน จากการค้นคว้าจาก แหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นความรู้ ความเข้าใจของตนเอง การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติการทดลองเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะกระบวนการและสรุปผลงานของตนเองให้ผู้เรียน ได้คิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผลมีผลในขณะเดียวกันต้องการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทางด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวนี้ล้วนเป็นความต้องการในการปฏิรูปการศึกษาทั้งสิ้น

2.2 การกำหนด การเตรียมการ และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ สื่ออุปกรณ์ก็จะเป็นสิ่งที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ เช่น การเตรียมห้องปฏิบัติการต่าง ๆ หนังสือค้นคว้าที่จัดให้ในการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การเตรียมคำถามที่จะใช้กระตุ้นความจำ การเตรียมขั้นตอนการปฏิบัติที่จะช่วยพัฒนาความคิด เป็นต้น เนื่องจากโรงเรียนทั้งหลายมีสื่อการเรียนการสอนอยู่มาก จากการรวบรวม จัดหาและสะสมมาตลอด จึงควรมีการสำรวจสิ่งที่มีอยู่แล้วก่อนที่จะเตรียมการจัดหา สิ่งที่ยังขาดแคลนตามกำลังสถานศึกษาต่อไป ทั้งนี้ควรจะเน้นสื่อที่มีในท้องถิ่นก่อน

2.3 การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือวิชาตามแนวคิดในปัจจุบันต้องการให้มาประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงซึ่งเป็นการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อให้ผู้เรียนค้นคว้า ทดลองปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ก็ควรประเมินจากการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจอาจแตกต่างกันไปสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ไม่สามารถประเมินโดยใช้แบบทดสอบในทุก ๆ เรื่องเหมือนแต่ก่อน ประกอบกับแต่ละหน่วยการเรียนรู้/รายวิชามีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้แล้ว การประเมินจึงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้นั้น ๆ ด้วย

2.4 การจัดแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะของการบูรณาการอยู่แล้ว ฉะนั้น ผู้สอนแต่ละคนสามารถนำเอาผลงานจากข้อ 2.1-2.3 มาใช้ในการจัดทำแผนการสอนเชิงบูรณาการได้โดยตรง

2.5 การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้โดยการเยี่ยมชั้นเรียน หรือการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ

2.6 การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน โดยการนิเทศภายในการพัฒนา บุคลากร การส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอน และแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกสถานศึกษา

3. การบริหารการประเมินผลการเรียน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้/รายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการพิจารณาในการเตรียมการขั้นต่อไป ทั้งนี้ต้องคำนึงตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

3.2 การกำหนดวิธีการ และเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการเตรียมการในการสร้างเครื่องมือ กำหนดวิธีการที่เป็นระบบในขั้นนี้ควรกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินปลายภาคเรียนและปลายปีด้วยความ สะดวกในการสังเกตการปฏิบัติงานของผู้เรียนและรวบรวมผลงานของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3.3 การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการดูให้มีการบันทึกผลการเรียนและรวบรวมผลงานของนักเรียนตามเวลาที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

3.4 การจัดทำหลักฐานการศึกษาตามที่กระทรวง/กรม/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้

3.5 การนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการประเมินที่ต้องการใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่การตัดสิน ได้-ตก ของผู้เรียนแต่อย่างใด

3.6 การกำหนดรูปแบบ ระยะเวลารายงานผลการเรียนรู้ ทั้งการรายงานผู้ปกครองระหว่างปี และการรายงานผลของสถานศึกษาช่วงปลายปีต่อสาธารณะและหน่วยงานต้นสังกัด

4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

4.1 การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่มีหลักการนำสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษา โดยให้บุคลากรทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ ทุกคนจึงต้องร่วมกันทำร่วมกันคิด เพื่อให้สถานศึกษาพึ่งพาตนเองได้ในทางวิชาการ แต่ละคนเป็นผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศตามความสามารถเฉพาะตัวในแต่ละด้าน

4.2 การกำหนดวิธีการและระยะเวลาในเทศภายใน วิธีการที่มีลักษณะเป็น กัลยาณมิตรต่อกัน เป็นวิธีการที่จะนำไปใช้ เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ ความคิดเห็นการแลกเปลี่ยนความเข้าใจ จากการค้นคว้า ความรู้จากการอ่าน การได้ไปอบรม/ สัมมนา/ประชุม/ปฏิบัติการ ในระดับต่าง ๆ การช่วยกันค้นหาสาเหตุรูปแบบการสอนและ ข้อบกพร่อง เพื่อประชุมระดมสมองที่ไม่ต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์กันโดยตรง และการปรับปรุง ให้เป็นรูปแบบของสถานศึกษาร่วมกัน เป็นต้น

4.3 การส่งเสริมและควบคุมดูแลให้มีการดำเนินการในเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

4.4 การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยถือเป็นปัญหาของสถานศึกษา โดยร่วมกัน

5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากร ในสถานศึกษา โดยรวมอุปสรรคข้อขัดข้องจากการบริหารในทุก ๆ เรื่องมาพิจารณาเพื่อหา ข้อสรุปว่า ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านใดที่สถานศึกษาสามารถช่วยแก้ปัญหาได้เอง ด้านใดที่คิดว่าต้องพึ่งพาจากบุคคลภายนอก

5.2 การกำหนดช่วงเวลาของการพัฒนาบุคลากรเป็นระยะ ๆ ซึ่งควรกระทำ อย่างสม่ำเสมอเพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่จะ พัฒนา คุณภาพการศึกษาร่วมกัน รวมทั้งการจัดส่งบุคลากรไปรับการอบรม/ประชุม/สัมมนา/ ปฏิบัติการที่หน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัด

5.3 การควบคุมดูแลให้การดำเนินงานพัฒนาบุคลากรเป็นไปตามที่กำหนดไว้

6. การบริหารวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

6.1 การทำความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน ผู้สอนแต่ละคนควรทำการวิจัยในชั้นเรียนของตน เริ่มจากประเด็นปัญหาการเรียน การสอนซึ่งผู้สอนเห็นว่าควรมีการทดลองรูปแบบการสอนที่คิดว่าจะได้ผลดีกว่าเดิม หรือ ทดลองสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนดัดแปลง ปรับปรุงหรือคิดค้นขึ้นใหม่ เพื่อตรวจสอบว่า สิ่งที่คุณคิดขึ้นมานั้น สามารถใช้ พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจนทำให้คุณภาพการศึกษามบรรลุ มาตรฐานการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่ อันเป็นการฝึกการทำงานเป็นระบบโดยอาศัยกระบวนการวิจัย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการวิจัยเต็มรูปแบบ ดังนั้นนักวิจัยหรือนักศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาเอก กระทำกัน

6.2 การร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญที่เป็นข้อขัดข้องร่วมกันในสถานศึกษาหรือ ประเด็น ที่ควรพัฒนาร่วมกันในสถานศึกษาเพื่อการวิจัยภาพรวมของสถานศึกษา

6.3 การควบคุมดูแลและส่งเสริมการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ ได้แก่ การจัดการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

7.1 การกำหนดหัวเรื่องทางวิชาการที่เป็นการสนับสนุนงานหลักและที่คาดว่าจะ เป็นเรื่องที่ส่งผลให้งานหลักนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

7.2 การกำหนดวิธีดำเนินการและระยะเวลาที่จะกำหนดการให้เหมาะสมกับ การพัฒนาผู้เรียน

7.3 การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดในข้อ 7.1 และ 7.2

8. การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการของงานบริหารทั้งหมดที่จะต้อง จัดเก็บ ร่วมกันตลอดภาคเรียนและปีการศึกษา เพื่อมิให้เกิดการละเลยหรือละทิ้งข้อมูลและ สารสนเทศจะ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตั้งแต่ข้อ 1-7 และข้อ 9

8.1 การกำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตามช่วงการดำเนินงาน แต่ละงานให้เหมาะสม

8.2 การควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศตามช่วง การดำเนินงานแต่ละงานให้เหมาะสม

8.3 การควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศให้ตรงกับ สิ่งที่กำหนด และช่วงเวลาตามข้อ 8.1 และข้อ 8.2

8.4 การนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประกอบการดำเนินงานในข้ออื่น ๆ ใช้ ประกอบการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาในข้อ 9 และใช้ในการวางแผน เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาต่อไป

9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดให้มี การดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

9.1 การกำหนดหัวข้อการประเมินผลงานจากงานที่กล่าวแล้วในข้อ 1-8 ข้างต้น โดยคำนึงถึงการประเมินก่อนดำเนินงาน (ควรทำ) การประเมินระหว่างการทำงาน (ต้องทำ) และการประเมินผลหลังการทำงาน (ต้องทำ)

9.2 การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมิน รวมทั้งการจัดเตรียมในเรื่อง ดังกล่าว และการกำหนดช่วงเวลา เพื่อให้สามารถประเมินระหว่างการทำงานได้

9.3 การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการประเมินตามที่กำหนด ในข้อ 9.1 และข้อ 9.2

9.4 การสรุปผลและเขียนรายงานประจำปี เพื่อรายงานต่อสาธารณะและต่อหน่วยงาน สังกัด รายงานนี้จะนำไปรวมกับการประเมินผลงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ งานวิชาการเป็นภารกิจหลัก และเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้ กระจายอำนาจไปให้สถานศึกษาบริหารจัดการมากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ดำเนินการได้โดยอิสระ รวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้ สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และหลักสูตรตลอดจนการประเมินผลและการวัดผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา คุณภาพนักเรียน ท้องถิ่น ชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

กรมสามัญศึกษา (พ.ศ. 2544 อ้างอิงใน รัฐนิกร กุฎีศรี, 2561) ได้กำหนดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มัธยมศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 11 ประการ

1. การวางแผนงานวิชาการ
 - 1.1 จัดระบบบริหารงานวิชาการ เป็นหมวดวิชา
 - 1.2 รวบรวมและจัดทำทะเบียน แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการและประชาสัมพันธ์ ให้ ครู นักเรียน ผู้ปกครองทราบ
 - 1.3 จัดทำเอกสารคู่มือครูและคู่มือนักเรียนเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
 - 1.4 จัดทำแผนงาน โครงการทางวิชาการ
 - 1.5 วางแผนด้านงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานวิชาการประจำปี
 - 1.6 จัดทำโครงการทางวิชาการ
 - 1.7 จัดบุคลากร ประสานงานกับแหล่งวิชาการนอกโรงเรียน
2. จัดตารางการเรียนการสอน
 - 2.1 จัดให้มีตารางสอนประเภทต่าง ๆ เช่น ตารางสอนประจำชั้น ตารางสอนของ ครูแต่ละคน ตารางสอนประจำหมวดรายวิชา ตารางสอนรวม
 - 2.2 จัดให้มีตารางการใช้ห้องเรียนและอาคารเรียนสถานศึกษา
 - 2.3 การติดตามและประเมินผลการจัดตารางการเรียนการสอน
 - 2.4 การปรับปรุงการจัดตารางสอน
 - 2.5 การสอนซ่อมเสริม

3. การพัฒนาการเรียนการสอน

3.1 ส่งเสริมให้ครูนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา พร้อมทั้ง รู้จักนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ และเน้นให้ครูจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

3.2 ควบคุมการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

3.3 จัดให้มีบริการแนะแนวการเรียนต่อ และการแนะแนวอาชีพ

3.4 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน

3.5 ติดตามประเมินผลและพัฒนาการเรียนการสอน

4. การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ

4.1 จัดให้มีการนิเทศภายในและจัดหาเอกสารต่าง ๆ ทางวิชาการ

4.2 จัดฝึกอบรมครู การประชุมสัมมนาทางวิชาการ

4.3 ส่งเสริมให้ครูผลิตเอกสารทางวิชาการ และค้นคว้าวิจัย

4.4 ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อ หรือศึกษาดูงาน

5. การจัดกิจกรรมนักเรียน

5.1 จัดแผนการเรียนให้สนองจุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตร โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์และความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และทรัพยากรของท้องถิ่น

5.2 จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู อาจารย์

5.3 จัดปฐมนิเทศนักเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน การเลือกแผนการเรียนและการลงทะเบียนเรียน

5.4 พิจารณาเลือกใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

5.5 ประสานแผนการเรียนกับสถาบันอื่น เพื่อการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ

5.6 ประเมินผลการปรับปรุงการจัดแผนการเรียนและติดตามผลทุกระยะ

6. การจัดการเรียนการสอน

6.1 จัดให้ทำแผนการสอนและโครงการสอนเป็นรายวิชา

6.2 จัดให้ครูทำบันทึกการสอน

6.3 จัดหา ใช้ บำรุงรักษา

6.4 จัดหาทรัพยากร แห่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพ

อิสระ

6.5 จัดทำแผน การใช้อุปกรณ์ภายในโรงเรียนและการใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานศึกษาอื่น

6.6 จัดห้องสมุดและส่งเสริมให้ครู นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์

7. จัดครูเข้าสอน

7.1 จัดครูเข้าสอนให้ตรงวุฒิหรือประสบการณ์

7.2 จัดเฉลี่ยครูให้เพียงพอแต่ละหมวด

7.3 จัดสื่อหรือการสอนแทนกรณีที่ครูไปราชการ

8. การจัดกิจกรรมนักเรียน

8.1 จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย โดยให้ตรงกับความสนใจและนโยบายของกรมฯ กระทรวง

8.2 จัดกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนสามารถร่วมงานกับชุมชน

9. การวัดผลและประเมินผล

9.1 รวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

9.2 ชี้แจงแนวปฏิบัติและปฏิทินการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ทราบโดยทั่วกัน

9.3 ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนตามปฏิทินและแนวปฏิบัติที่กำหนด

9.4 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

9.5 ติดตามประเมินผลและตรวจสอบหลักฐานการประเมินผลการเรียนการสอน

9.6 สร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลการเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชา

9.7 จัดให้มีเอกสารหรือแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน

พร้อมทั้งให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลและจัดเก็บเป็นระบบ และอำนวยความสะดวกในการใช้

9.8 จัดให้มีการรายงานผลการเรียนตามระเบียบการวัดผลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

9.9 ควบคุมและตรวจสอบให้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนเป็นไปตามระเบียบโดยเคร่งครัด

10. การประเมินผลงานวิชาการ

10.1 จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการทุกระยะ

10.2 ตรวจสอบหลักฐานการดำเนินงานวิชาการ

10.3 วิเคราะห์การประเมินผลงานวิชาการและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

11. งานทะเบียนนักเรียน จัดให้มีทะเบียนนักเรียน หรือหลักฐานงานทะเบียนนักเรียน พร้อมทั้งจัดระบบการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย และมีระบบให้บริการอย่างรวดเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา (รัชนีกร กุฎีศรี, 2561) ได้เสนอแนะงานวิชาการที่ควรจัดทำในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และการวางแผนของโรงเรียน
2. ส่งเสริมและจัดหาการใช้สื่อการเรียน
3. การวางแผนการสอน
4. การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน
5. การนิเทศการสอน
6. ห้องสมุด
7. การประเมินผลและวัดผล
8. พัฒนาการสอนวิชาทักษะ
9. พัฒนาการสอนประสบการณ์ชีวิต
10. พัฒนาการสอนสร้างเสริมลักษณะนิสัย
11. พัฒนาการสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ
12. พัฒนาการสอนกลุ่มพิเศษ
13. การสอนซ่อมเสริม
14. การใช้ทรัพยากรของชุมชนเพื่อการเรียนการสอน
15. การรายงานผลการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ 12 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการ และสภาพปัญหาของสังคม ท้องถิ่นและชุมชน ประเมินสภาพสถานศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป้าหมาย โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งสาระต่าง ๆ กำหนดให้มีหลักสูตร และ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร ตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตาม สาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรม และเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับความคิด ความสนใจของผู้เรียน ผักตบชวา กระบวนการจัดการ การคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และป้องกันการเรียนรู้จากการส่งเสริมให้รักการอ่าน ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน และประสบการณ์จริง ปฏิบัติค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณธรรมที่สอดคล้อง กับกิจกรรมและเนื้อหาสาระ ทั้งนี้โดยจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3. การวัดผลประเมินผล และเปรียบเทียบกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการ ประเมินผลและการวัดผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการประเมินผลและ การวัดผลแต่ละรายวิชาให้ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการศึกษา แผนการจัดการ เรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และ กิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการประเมินผลและ วัดผลการเรียนรู้การสอนโดยการประเมิน ตามสภาพจริงจากผลงาน และกระบวนการปฏิบัติ จัดให้มีการเทียบโอน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถาบันอื่น สถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พัฒนาเครื่องมือ ประเมินผลและวัดผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยในด้านวิชาการ กับสถานศึกษา องค์กร ครอบครัวยุคนิยม บุคคล หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สื่อ และนวัตกรรม วิเคราะห์ ศึกษาความจำเป็น ในการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือในการพัฒนา การผลิตและการใช้เทคโนโลยี สื่อ และนวัตกรรม

เพื่อจัดการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร บุคคล ครอบครัวย และสถาบันอื่น การประเมินผลการใช้เทคโนโลยี สื่อ และนวัตกรรม

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา ไกล่เคียง จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู หน่วยงาน สถานศึกษาอื่น ครอบครัวย บุคคล องค์กร และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง พัฒนาแหล่งเรียนรู้และจัดตั้ง รวมทั้งประสานความร่วมมือ และพัฒนาให้เกิดความรู้กับสถาบันศึกษาอื่น หน่วยงาน องค์กร บุคคล ครอบครัวยและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในการส่งเสริม จัดตั้ง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ ร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ในการจัด กระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การนิเทศการศึกษา จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่ หลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศ ในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการ นิเทศ งานวิชาการ และการ เรียนการสอนของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ ประสพการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษา ภายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. การจัดระบบแนะแนวทางวิชาการ การแนะแนวการศึกษา และวิชาชีพภายใน สถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนการสอน และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสพการณ์ด้านการแนะแนว และประสานความร่วมมือ การจัดการศึกษากับสถานศึกษา หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง จัดโครงสร้างองค์กรได้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามเป้าหมาย ความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมิน คุณภาพภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและ หน่วยงานอื่น ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา และประเมิน

คุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

10. การส่งเสริมความรู้ด้านการศึกษา ด้านวิชาการแก่ชุมชน สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดการเสริมสร้างความคิด ให้ความรู้ และเทคนิค ทักษะทาง วิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และทักษะวิชาชีพในชุมชน ท้องถิ่น การส่งเสริม ให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัด โดยหน่วยงาน องค์กร บุคคล ครอบครัว และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริมให้มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่าง บุคคล ชุมชน ครอบครัวและท้องถิ่น สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยเป็นแหล่งบริการทางวิชาการ และสังคมแห่ง การเรียนรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคนในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิด วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาเป็นความร่วมมือ เป็นการร่วมกันทำงานเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ในการประสาน ความร่วมมือทางด้านวิชาการจะต้องเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านความรู้ เกิดทักษะความสามารถในการร่วมคิดร่วมทำ และร่วมกันประเมินผล เพื่อให้การปฏิบัติงาน ประสบความสำเร็จ การประสานความร่วมมือเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างสมาชิก ซึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จร่วมกันระหว่างสมาชิกโลกยุคปัจจุบัน องค์กรต่าง ๆ ต้องมี การประสานความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ในเรื่องงานเดียวกันหรือเรื่องงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเนื่องจากสถานศึกษามีการให้บริการ ทางด้านวิชาการเป็นหลัก ดังนั้น การพัฒนาวิชาการของสถานศึกษาควรจะได้มีการประสาน ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่ในด้านจัดการศึกษา

12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร และสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา สถานศึกษาเป็นองค์กรที่เป็นที่คาดหวังในสังคมในด้านการให้ความรู้ และอบรม เยาวชนให้เป็นผู้มีคุณธรรมคู่กับความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง ในสังคมได้ แต่บทบาทของสถานศึกษาเริ่มเปลี่ยนไปเมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาปรัชญาของ การศึกษาสมัยใหม่จึงมิใช่อยู่ในห้องเรียนและโรงเรียนเพียงเท่านั้น แต่การศึกษามีทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งหลักการศึกษาส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาและอุดมการณ์ที่สำคัญของการศึกษา คือ การสร้างสังคมให้เป็นสังคม แหล่งการเรียนรู้

ศิริพร สระทองหน (2558) ได้กำหนดขอบข่ายงาน วิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

1. งานการบริหารหลักสูตร และงานหลักสูตร
2. งานวิจัยในชั้นเรียน
3. การจัดการเรียนการสอน
4. งานนิเทศภายใน
5. งานประเมินผล และวัดผล
6. งานประกันคุณภาพการศึกษา

ศิริกุล นามศิริ (2562) อธิบายถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ทั้งหมด 4 ด้าน คือ

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนาวิจัย
3. การวัดผลประเมินมาตรฐานและควบคุมคุณภาพการศึกษา
4. การพัฒนางานทะเบียนนักเรียน

จากขอบข่ายงานวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจำแนกขอบข่ายงานวิชาการ
มี ลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีภารกิจกิจย่อยในรายละเอียดที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
มาตรา 24 กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนผสมผสานระหว่างความรู้ต่าง ๆ อย่างได้
สัดส่วนสมดุลกันและสามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้
มาตรา 27 กำหนดให้จัดสาระ หลักสูตรตามวัตถุประสงค์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
มาตรา 30 กำหนดให้ส่งเสริมให้ครูสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
รวมทั้งการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และมาตรา 47 กำหนดให้มี
ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษา และคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานกลุ่มบริหารงาน
วิชาการแบ่งการดำเนินงานออกเป็นงานทั้งหมด 14 งาน แบ่งไปตามบทบาทภาระหน้าที่งาน
ตามที่ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2561) เป็นผู้กำหนดให้ดังต่อไปนี้

1. งานแผนปฏิบัติการสารสนเทศ
 - 1.1 แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบระบบข้อมูลสารสนเทศ
 - 1.2 จัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มบริหารงานวิชาการ

- 1.3 จัดทำปฏิทินการดำเนินงานของกลุ่มบริหารงานวิชาการ
- 1.4 สรุปรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในกลุ่มบริหารงานวิชาการ โดยนำข้อมูลมาจัดทำสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน
- 1.5 จัดทำคู่มือ รวบรวมเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน ที่ต้องใช้ในการบริหารงานวิชาการ
- 1.6 นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ
- 1.7 นำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุง พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น
2. งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม
 - 2.1 รวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็กที่มาใช้บริการ
 - 2.2 คัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา/ส่งต่อ
 - 2.3 ประเมินระดับความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการที่มาใช้บริการ
 - 2.4 จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนรายบุคคล (IIP)
 - 2.5 ให้บริการเตรียมความพร้อมและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการสอนรายบุคคล (IIP)
 - 2.6 การประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
 - 2.7 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล
 - 2.8 จัดทำ ให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเด็กพิการ
- รายงานผลและส่งต่อ
3. งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว
 - 3.1 วางแผนดำเนินงาน/โครงการ/จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
 - 3.2 รวบรวมข้อมูลเด็กพิการตามบ้าน
 - 3.3 ส่งเสริมสนับสนุนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่บ้าน แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
 - 3.4 พัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
 - 3.5 ประเมิน สรุป รายงานผลและปรับปรุงการดำเนินการ
4. งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน
 - 4.1 ส่งเสริม สนับสนุน และประสานองค์กรภาครัฐ และเอกชนที่จัดการเรียนร่วมให้สามารถดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 จัดทำทะเบียนข้อมูลนักเรียนเรียนร่วม และข้อมูลเครือข่ายโรงเรียนจัดการเรียนร่วมและห้องเรียนคู่ขนานให้เป็นปัจจุบัน

4.3 ให้คำปรึกษาและจัดอบรมให้ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษให้กับครูในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมให้สอดคล้องตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

4.4 ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานให้นักเรียนพิการในโรงเรียนจัดการเรียนร่วมได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4.5 ส่งเสริมประสานงานในการให้บริการคัดกรอง วางแผน และการให้บริการพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทุกประเภท

5. งานส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน

5.1 วางแผนและประสานงานร่วมกับเครือข่ายที่ดูแลคนพิการเพื่อพัฒนาคนพิการในเขตพื้นที่บริการ

5.2 สนับสนุนและส่งเสริมการมีเจตคติด้านบวกในการดูแลผู้พิการโดยครอบครัวและชุมชน

5.3 ให้บริการด้านการศึกษาและฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลคนพิการในชุมชน

5.4 ประสานงานให้มีการบริการทางการแพทย์ การช่วยเหลือบริการ บำบัดฟื้นฟูด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้พิการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.5 ประสานงาน สนับสนุน และส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมรายได้แก่ผู้พิการและครอบครัว

5.6 รวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ การให้บริการเพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.7 จัดทำโครงการ/กิจกรรม สนับสนุน ส่งเสริม เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. งานทะเบียนนักเรียน

6.1 จัดทำทะเบียนนักเรียนให้ชัดเจนถูกต้องเป็นปัจจุบัน

6.2 จัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับการรับผู้เข้ารับบริการให้เลขประจำตัว

6.3 จัดทำสถิติการรับและส่งต่อผู้เข้ารับบริการ

6.4 จัดเก็บ รักษาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานทะเบียน

6.5 รายงานการให้บริการส่งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษทราบทุก ๆ เดือน

7. งานวัดผลและประเมินผล

7.1 จัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มที่ใช้ในการวัดผล

7.2 จัดทำตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กพิการ ที่มารับบริการให้เป็นปัจจุบัน

7.3 รวบรวมผลสัมฤทธิ์ที่ครูผู้สอนสรุปผลพัฒนาการ เพื่อพิจารณาส่งต่อเด็กพิการ เข้ารับบริการทางการศึกษาต่อไป

7.4 จัดเก็บเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวัดผล

8. งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้

8.1 จัดทำแผนพัฒนาห้องสมุดเพื่อให้เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อคนพิการ

8.2 จัดทำแผนประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการใช้ห้องสมุดอย่างแพร่หลาย

8.3 จัดซื้อ จัดหาหนังสือ งานวิจัย และเอกสารทางวิชาการ วัสดุครุภัณฑ์ของ
ห้องสมุด

8.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

8.5 ซ่อมแซมบำรุงรักษาวัสดุครุภัณฑ์ของห้องสมุด

8.6 ให้บริการยืม-คืน หนังสือ

8.7 จัดทำระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด

8.8 จัดบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อต่อการให้บริการ

8.9 เก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับงานห้องสมุด

8.10 สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน

9. งานประกันคุณภาพการศึกษา

9.1 จัดทำแผนประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

9.2 จัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

9.3 เสนอแต่งตั้งกรรมการประกันคุณภาพในสถานศึกษา

9.4 อบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

9.5 จัดระบบกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

9.5.1 จัดระบบสารสนเทศและบริหาร

9.5.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

9.5.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

9.5.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

9.5.5 การทบทวนคุณภาพการศึกษาและตรวจสอบ

9.5.6 การประกันคุณภาพการศึกษา

9.5.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

9.5.8 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

9.5.9 ติดตาม/สรุป/ประเมินผลงานประกันคุณภาพ

10. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (ระบบคูปองการศึกษา)

10.1 งานพัฒนาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ

10.1.1 จัดทำทะเบียนข้อมูลสื่อให้เป็นปัจจุบัน

10.1.2 สำรวจจัดทำทะเบียนข้อมูลความต้องการสื่อ สำหรับคนพิการ

ทุกประเภท

10.1.3 วางแผนและจัดทำงบประมาณเพื่อพัฒนาสื่อ ในจังหวัด

10.1.4 ดำเนินการพัฒนาสื่อ

10.1.5 ติดตามประเมินผลการใช้สื่อ

10.1.6 รวบรวม/เผยแพร่เอกสารทางวิชาการด้านสื่อ

10.1.7 สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาสื่อ สำหรับคนพิการในจังหวัด

10.2 งานประสานการให้บริการสื่อ

10.2.1 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดให้บริการสื่อ

10.2.2 รวบรวมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เอกสารความรู้และระบบ

การให้บริการสื่อ

10.2.3 ติดตามประเมินผลประสานงานการให้บริการสื่อ และนำมาพัฒนา

ปรับปรุงแก้ไข

10.3 งานผลิต พัฒนา ซ่อมบำรุง

10.3.1 ผลิต จัดหา สื่อให้ตรงตามความต้องการสำหรับผู้พิการทุกประเภท

10.3.2 ดัดแปลง พัฒนาและซ่อมบำรุงสื่อ ให้ตรงตามความต้องการ

สำหรับผู้พิการทุกประเภท

10.3.3 ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อ

10.4 งานอบรม แนะนำการใช้สื่อ

10.4.1 สำรวจข้อมูลความต้องการการใช้สื่อ สำหรับผู้พิการทุกประเภท

10.4.2 วางแผนจัดอบรมการใช้สื่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11. งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

11.1 จัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง

11.2 ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมผู้ดูแล
คนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง

11.3 ดำเนินการอบรมตามหลักสูตรและคู่มือ

11.4 ติดตาม ประเมินผลการฝึกอบรม

12. งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ

12.1 ให้บริการคำปรึกษา แนะนำด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์
การศึกษา สังคมอาชีพสำหรับคนพิการ

12.2 ประเมินคัดกรองเด็กพิการเพื่อส่งต่อไปรับบริการฟื้นฟู เตรียมความพร้อม
ยังฝ่ายต่าง ๆ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ที่บ้าน ทางด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม หรือเตรียม
ทักษะพื้นฐานอาชีพกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

12.3 ประเมินพัฒนาการเด็กพิการที่ผ่านการฟื้นฟูเตรียมความพร้อมจาก
ฝ่ายต่าง ๆ และประสานส่งต่อเด็กพิการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

12.4 จัดทำฐานข้อมูลและให้บริการข้อมูลผู้ปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงาน
ที่ให้บริการด้านการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัดและผู้เกี่ยวข้อง

13. งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล

13.1 ให้บริการด้านการศึกษา ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต นักเรียนที่มา
รับบริการในโครงการศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล

13.2 จัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพนักเรียน ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ
บุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและ
ความสามารถในการเรียนรู้

13.3 บริการเสริมทักษะวิชาการ และจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางวิชาการ
อย่างเป็นระบบเพื่อต่อยอดด้านการศึกษาหรืออาชีพ

13.4 รวบรวม ข้อมูลสารสนเทศ นักเรียนที่มาใช้บริการ เพื่อรายงานหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง

13.5 จัดทำโครงการ/กิจกรรม สนับสนุน ส่งเสริม เกี่ยวกับงานที่เกี่ยวข้อง

13.6 สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานในหน้าที่

14. งานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

14.1 ดำเนินการวางแผน เสนองาน/โครงการ จัดทำแผนปฏิบัติการ/ปฏิทิน
ปฏิบัติงาน

14.2 จัดทำเอกสารแบบฟอร์มการนิเทศ

14.3 ดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

14.4 ประเมินผล สรุป และรายงานผลการดำเนินงาน

งานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการ การสอน ตลอดจนการวัด และประเมินผล รวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอน รวมไปถึงการพัฒนาผู้สอนตลอดจนการดำเนินการจัดการของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบพิธีการของการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะ ด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ ๆ เข้าไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริงนั้น เกิดจากการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนก็จำเป็นต้องอบรมครูตามไปด้วย เพราะการใช้หลักสูตรในโรงเรียน จะมีส่วนเกี่ยวข้องไปถึงการจัดชั้นเรียน วิธีสอน การจัดตารางสอน การใช้อุปกรณ์ การประเมินผลและการสอนด้วยถ้ามองในด้านของงานสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการสอน การจัดชั้นเรียน ควบคุมดูแลหลักสูตร อุปกรณ์การสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดการเรียน คู่มือครู การจัดครูเข้าสอน การศึกษาวิจัย การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ ประสิทธิภาพสถานศึกษาการวัดผลการศึกษา และการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ

จะเห็นได้ว่า จากขอบข่ายงานวิชาการตามคู่มือการบริหารงานวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษ มีขอบข่าย 14 งาน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์งานทั้ง 14 งาน พบว่า มี 3 งานที่มีเนื้อหาและรายละเอียดของงานปรากฏซ้ำซ้อนอยู่ในงานต่าง ๆ 11 งานอยู่แล้ว เช่น งานแผนปฏิบัติการ สารสนเทศงานทะเบียนนักเรียน ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการ จาก 11 งาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศิริภา เมรัตน์ (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน และ

ด้านการนิเทศการสอน ตามลำดับ และปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ และที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนควรบริหารจัดการหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลและประเมินผล การวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และจัดให้มีคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน

รัชนิกร กุฎีศรี (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ครูต้องทำความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ปาริณารถ จันทร์ไมตรี (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษในเครือข่ายที่ 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อม ด้านส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ร่วมและการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน ด้านส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและ

ชุมชน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งต่อ ด้านบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ด้านบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ด้านพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลตามลำดับ

อภิชา พุ่มพวง (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่งานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และนิเทศประเมินผลการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการสอน ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ควรวางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อและการซ่อมบำรุงให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอนนิเทศ และประเมินผล การใช้สื่อการสอน สร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย จัดนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้สอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร 3) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ผ่านการยอมรับจากผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการได้ตรงตามปัญหาที่เกิดขึ้น

ปริศนา สีเงิน (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ฉัตรสุดา อมรชาติ (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสุคิริน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัว องค์การหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อังคณา ฉางข้าวคา (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การควบคุมการใช้เวลาในการสอน การเอาใจใส่ดูแลครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ 2) บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคณาพิการ อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน เรียงลำดับดังนี้ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคณาพิการโดยครอบครัว และชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคณาพิการ บุคลากรที่จัด

การศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับคนพิการ จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการในจังหวัด จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการเป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้ง จัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา สำหรับคนพิการ ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย กำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่งผลตอบทบทวนหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัณหา คงหอม (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผล และอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 4 การจัดทำหลักสูตร การจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและระบบการให้บริการผู้เรียนตามภาระหน้าที่ที่กำหนด มาตรฐานที่ 6 การประกันคุณภาพภายในตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรฐานที่ 5 การส่งเสริมให้เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้มาตรฐานที่ 2 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผล และมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีพัฒนาการเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษา พิเศษ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และการมีประสพการณ์การเข้าอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน การศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวุฒิการศึกษาประสพการณ์การปฏิบัติงาน ลักษณะ และทำเลที่ตั้งของศูนย์การศึกษา พิเศษ พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษา พิเศษประกอบด้วย 1) บุคลากรมีการสับเปลี่ยนหรือโยกย้าย ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจ กระบวนการทำงานการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง 2) บุคลากรมีภาระหน้าที่งานอื่น ๆ มาก และจำนวนบุคลากรยังไม่เพียงพอ 3) คณะกรรมการการประเมินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในมีหลายชุด การให้แนะนำหรือการตรวจเอกสารแต่ละชุดไม่เหมือนกัน ทำให้ เป็นอุปสรรคในการจัดทำเอกสาร 4) ขาดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การนิเทศ

ติดตามงาน และความต่อเนื่อง และ 5) มีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพน้อย

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการ 2) การระดมทุนจ้างครูเพิ่ม และอาสาสมัครช่วยสอน 3) จัดทำแผนพัฒนาฯ และแผนปฏิบัติการ และจัดทำวิจัยพัฒนาสถานศึกษา 4) ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนวิเคราะห์สภาพบริบทของศูนย์ฯ จัดสภาพแวดล้อม ผลิตรายการสื่อออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง 5) จัดทำแผนกลยุทธ์และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และอาสาสมัครร่วมกันพัฒนาผู้เรียน และ 6) ผู้ปกครองและคณะกรรมการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาสถานศึกษา

เกศรา บัวขาว (2561, หน้า 151) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารและการจัดการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารและการจัดการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงรายในภาพรวม มีสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับดีเยี่ยม ความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อการดำเนินการบริหารและการจัดการ ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยมและผลการดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการปีการศึกษา 2560 และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย 4 ฝ่าย ซึ่งได้แก่ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานทั่วไป และของฝ่ายบริหารงานแผนงานและงบประมาณนั้น ในภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยฝ่ายบริหารงานวิชาการ มีผลการดำเนินงาน ของโครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม ฝ่ายบริหารงานบุคคล มีผลการดำเนินงานของโครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีผลการดำเนินงานของโครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม และฝ่ายบริหารงานแผนงานและงบประมาณ มีผลการดำเนินงานของโครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan) ในทุกภาคเรียน โดยตำแหน่งข้าราชการ มีการจัดทำแผนสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan) มากที่สุด ครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านความพึงพอใจ ด้านการจัดระบบประกันคุณภาพ และด้านการวิจัยประเมินผลและพัฒนา เหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การบริหารและการจัดการ ได้แก่ การวางแผนการดำเนินโครงการ การสนับสนุนการดำเนินโครงการ การนิเทศ ติดตามการประเมินผลโครงการบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปในทางที่ดีขึ้นส่วนเหตุปัจจัยฉุดรั้งในการดำเนินโครงการ คือ ครูมีภาระงานเยอะ และยังมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย เนื่องจากครูที่เป็นตำแหน่งพนักงานราชการไปบรรจุรับราชการที่อื่น ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการนำพาบุตรหลานเข้ารับบริการด้านการศึกษาศึกษาพิเศษ

3. ภาพอนาคตในการบริหารและการจัดการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาการ ด้านการดำเนินการภายใน ด้านความพึงพอใจ ด้านคุณภาพช่วยพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย

4. แนวทางการดำเนินงานการบริหารและการจัดการ พบว่าแนวทางการบริหารและการจัดการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมี 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารอย่างมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการสร้างแนวทางการบริหารและการจัดการ ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก ปณิธานจรรยาบรรณที่ดี ให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแผนงาน โครงการ กิจกรรม ทั้งหมดโดยมีช่วงเวลาในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่มีการพัฒนาต่อยอดและยกระดับขึ้นในปีถัดไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานโครงการให้ดีขึ้น

ศรัญญา ขานหุย (2559) วิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินพัฒนาการเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบประเมินพัฒนาการเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายการประเมินพัฒนาการ 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะการรับรู้และแสดงออกทางภาษา ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ทักษะทางสังคม และทักษะทางสติปัญญา และมีเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับควรเสริม 2) คุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน เป็น 0.92

บุญสิตา วงศรี (2560) วิจัย เรื่อง สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตภาคเหนือ สังกัดสำนัก

บริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการดำเนินงานตามกระบวนการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 7 กระบวนการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ การประเมินความสามารถพื้นฐาน รองลงมา คือ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อการประเมินความก้าวหน้า การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการส่งต่อ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นจากสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่จำแนกเป็นเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยรวม พบว่ามีสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ศุภาวรรณ แก้วทิพย์ (2560) วิจัย เรื่อง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 มี 7 ด้าน ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ 2) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 3) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ 4) การจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะครอบครัว 5) การประเมินความก้าวหน้า 6) การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม 7) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านอัตถจริยา รองลงมาคือ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านสมานัตตตาและการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านปิยวาจาตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตาม

หลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 พบว่า

- 1) การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร ครู บุคลากรด้านทาน ต้องเป็นผู้ให้ มีความเสียสละ ใจกว้าง อุทิศเวลาในการเอาใจใส่ ดูแลเด็กพิการ
- 2) การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร ครู บุคลากรด้านอรรถจรรยา ต้องมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย สงเคราะห์ผู้อื่นตามที่จะทำได้
- 3) การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร ครู บุคลากรด้านปิยวาจา ต้องพูดจาไพเราะกับบุคคลที่เกี่ยวข้องอ่อนหวานจริงใจ
- 4) การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร ครู บุคลากรด้านสมานัตตตา ต้องมีสงเคราะห์ด้วยความเต็มใจ และทำให้เป็นประจำสม่ำเสมอ

ญาณิกา สุพล (2554) วิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงาน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน 2) เปรียบเทียบการบริหารงาน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูผู้สอนทุกด้าน 3) เปรียบเทียบการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน และด้านการให้บริการด้วยการจัดบริการที่เหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัญหาในการการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีปัญหาด้านการจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อมูลเด็กพิการไม่เป็นปัจจุบัน และการสำรวจข้อมูลเด็กพิการยังไม่ทั่วถึง

งานวิจัยต่างประเทศ

วัตต์และแพคซิกา (Watt and Paciga, 2011) ได้ศึกษา การบริหารโดยเข้าใจขั้นตอน การปรับตัวของบุคคลในองค์กรมี 4 ขั้น จะมุ่งเน้นวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การรวมตัวและการบูรณาการ (Uniting and Integrate) เป็นการสร้างบรรยากาศในการทำงาน มุ่งส่งเสริมให้ทุกคน คิด วิเคราะห์มองทุกสิ่งที่เกิดขึ้น เชื่อมโยงกัน มีความไว้วางใจดำเนินการ อย่างโปร่งใส ส่งเสริมให้มีการโลกเปลี่ยนวิธีการ การเรียนรู้ขององค์กร และปรับตัว อย่างต่อเนื่องโดยวัฒนธรรมองค์กรที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 2 การนำ (Leading) เป็นการที่องค์กร ต้องมีการวางแผนในระยะยาวและการกำหนดกลยุทธ์ มีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน ในระดับการจัดการการเปลี่ยนแปลง บุคคล พฤติกรรม การกระจายอำนาจ และสมรรถนะที่ สอดคล้องกับสมรรถนะองค์กรโดยวัฒนธรรมองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ค่านิยมต่าง ๆ กลยุทธ์ บรรทัดฐานขององค์กร ขั้นที่ 3 การจัดการ (Managing) คือ องค์กรต้องมีการกำหนด กระบวนการปฏิบัติงานวิธีการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม ขั้นที่ 4 การดำเนินงาน (Operating) ได้แก่ สมรรถนะในระดับปฏิบัติการ ทักษะ ความรู้ บุคลิกลักษณะ เพื่อใช้ในการ ดำเนินงานซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนวิวัฒนาการขั้นที่ 3 และ 4 คือ โครงสร้างองค์กร พฤติกรรมของบุคลากร การพัฒนาสมรรถนะ และการออกแบบระบบ และผลดำเนินงาน องค์กร

Carrell, Jenning and Heavin (2009, p. 151) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ความต้องการของผู้เรียน การมีแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่อง และการออกแบบหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับผู้เรียน ผู้บริหารและครูสนับสนุนจาก ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการเรียนการสอนการส่งเสริมและการใช้สื่อเทคโนโลยีในการ เรียนการสอน ครูมีมาตรฐานตามวิชาชีพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษา มีงบประมาณและทรัพยากรในการจัดการเพียงพอ มีการนิเทศติดตามผลจาก ผู้บริหาร

Choen and Uphoff (2009, p. 95) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการในโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศด้านงานวิชาการ ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติที่ดีเลิศ ด้านงานวิชาการ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การมีมาตรฐานด้านวิชาการของ

โรงเรียน' มีครูรับผิดชอบในการเรียนการสอน ผู้บริหารมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ รัฐมีนโยบายทางการศึกษาที่ชัดเจน และสังคมให้การยอมรับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

Barnara (2009, p. 94) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมด้านทรัพยากรงบประมาณ รวมทั้งให้ครูได้พัฒนาการสอนของตนอยู่เสมอทำให้การใช้เทคโนโลยีทางการจัดการเรียนการสอน การเพิ่มทักษะทางการสอนให้ครู

Erice (2009, p. 84) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร ผลการวิจัย พบว่า การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาครูเพื่อสร้างและพัฒนาทักษะของครูในการจัดการเรียนการสอน ให้ครูมีการทำวิจัยและเป็นครูมืออาชีพที่แท้จริงโดยมีเกณฑ์ดังนี้ ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ครูนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจให้ครูในการปฏิบัติงาน

McGregor and Forlin (2005, p. 123) ได้ศึกษา เรื่อง เจตคติของนักเรียนที่มีต่อเพื่อนที่เป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อเพื่อนที่เป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนรวมที่มีนักเรียนหลากหลายประเภท เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเรียนรวมกับเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนรวมผ่านไปทุกเดือน ปรากฏว่า เจตคติเปลี่ยนไป นักเรียนยอมรับเพื่อน ที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น

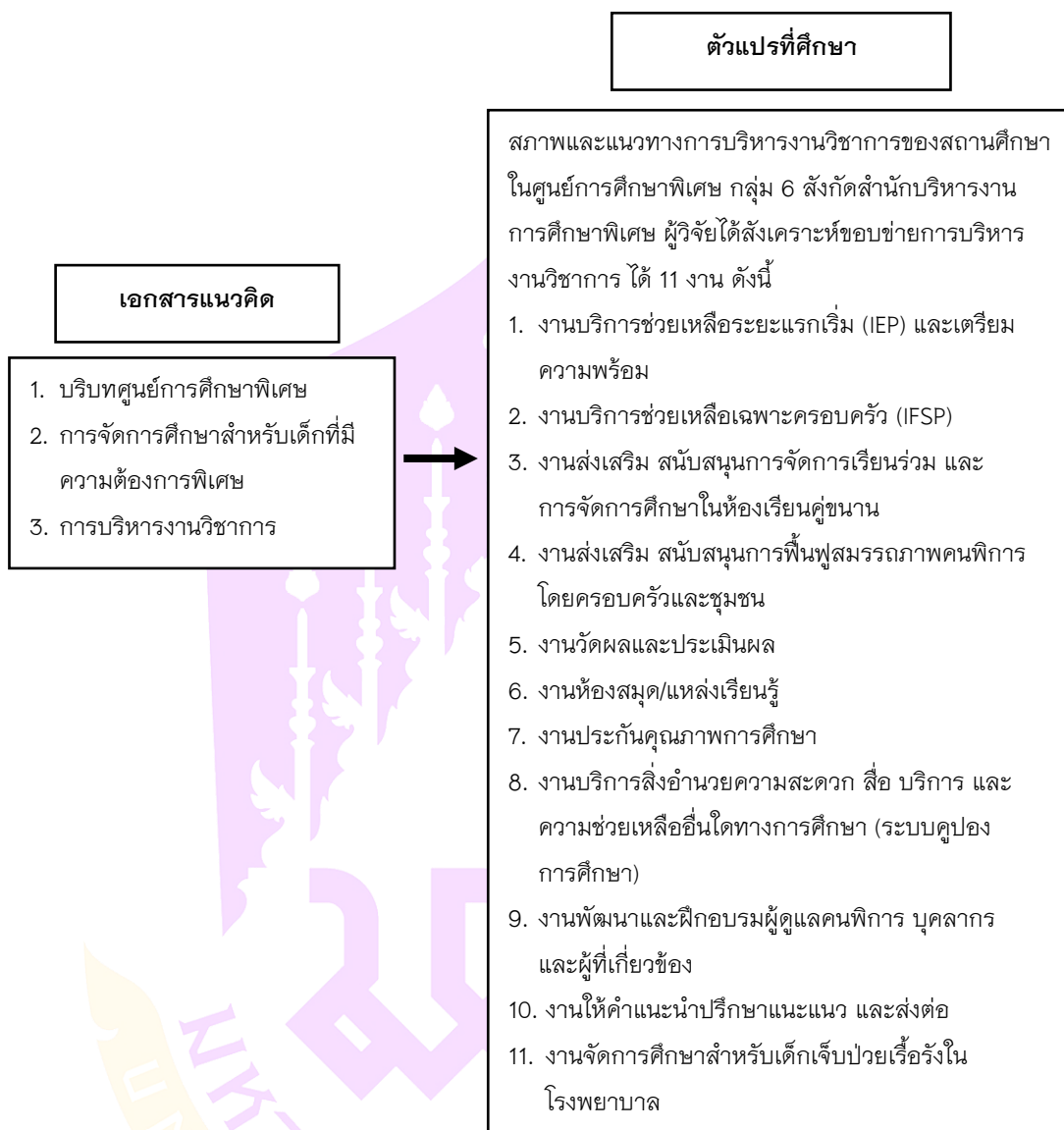
Stuart (2006, pp. 112–126) ได้ศึกษา เรื่อง ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเรียนรวมและการสอนนักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกัน นักเรียนอายุ 6–9 ปี จำนวน 42 คน โดยใช้ครูร่วมการสอน (Co-teaching) โดยที่ครูช่วยกันสอนและดูแลทั้งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนปกติที่เรียนร่วมกัน ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนภายใต้ปรัชญาของการเรียนรวม คือ นักเรียนทุกคนจะได้รับการตอบสนองตามความต้องการของแต่ละบุคคลมากกว่าได้รับการสอนเหมือนกัน ครูมีความเชื่อว่านักเรียนทั้งที่เป็นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไปต่างเป็นสมาชิกของห้องเรียนที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน การจัดห้องเรียนแบบคละชั้นสาม ชั้นปี เป็นการขยายขอบเขตในการช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้อย่างดีเยี่ยมขึ้น

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการตัดสินใจและปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษา เพราะงานวิชาการมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ให้เป็นไปตาม

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น การศึกษาสภาพ และแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ ดังนั้น ศูนย์ การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำเป็นต้องทราบถึงสภาพ ปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จาก งานวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พร้อมทั้ง วางแผนบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐาน ด้านวิชาการ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูการนิเทศและการประเมินผล ด้านการสอน การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การควบคุมการใช้เวลาในการสอน การเอาใจใส่ดูแลครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่ง ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อันจะส่งผลถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐานนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่มีคุณภาพต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยกำหนด กรอบแนวคิดกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตาม แผนการตรวจสอบผลการปฏิบัติการ และการแก้ไขปรับปรุงจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. แหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

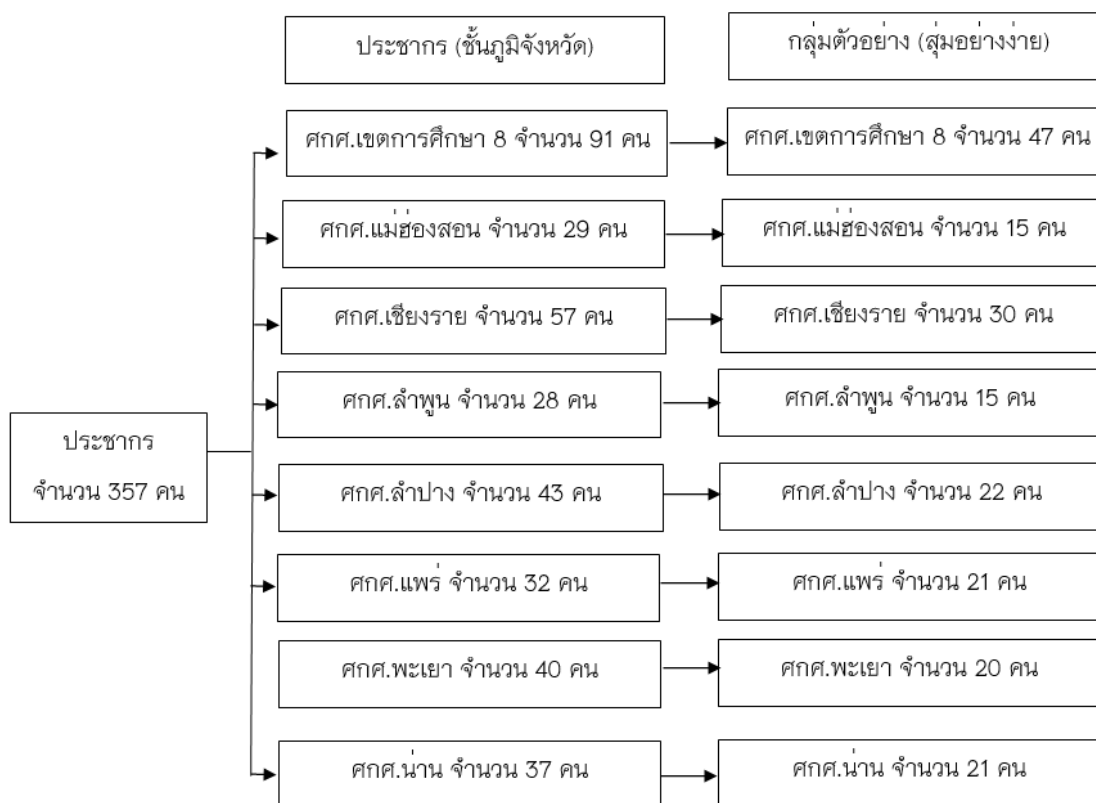
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ รวม 357 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 22 คน ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น 191 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้การสุ่มแบบ

แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการใช้จังหวัดเป็นชั้น (Strata) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ภาพ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Google Form ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

2.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทั้ง 11 งาน คือ งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อม งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) งานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ งานประกันคุณภาพการศึกษา งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (ระบบคู่มือการศึกษา) งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ (Likert, 1992) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม การศึกษาระดับสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ขอบข่าย ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิชาการเพื่อนำข้อมูลที่ได้สร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์ โดยแบบสอบถามดัดแปลงคำถามมาจากวิทยานิพนธ์ของ อับดุนหาดี อะละมาด (2556) ได้วิธีหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Likert, 1992)

3) ศึกษาการสร้างเครื่องมือแล้วนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 11 งาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4) เสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

5) เสนอเครื่องมือต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการบริการการศึกษา 10 ปีขึ้นไป เพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามกับจุดประสงค์ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (The Index of Item Objective Congruence: IOC) จำนวน 3 ท่าน

5.1) ดร.อนวัช อุ่นกอง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติคีรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

5.2) นางปวีศา สิงห์บุตร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่าน

5.3) นางนงศราญ ดวงตา รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามกับจุดประสงค์ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (The Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อจะต้องมีค่าระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งถือว่า เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา

6) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตาก

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยนาท จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด ได้ $\alpha = 0.87$

7) ปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 191 คน แบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Google Form

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ขอบหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3.2 มอบแบบสอบถาม Google Form จำนวน 8 สถานศึกษา โดยแต่ละสถานศึกษาดำเนินการตอบแบบสอบถามดังนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 47 ชุด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 15 ชุด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย จำนวน 30 ชุด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน จำนวน 15 ชุด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำปาง จำนวน 22 ชุด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 17 ชุด ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา จำนวน 20 ชุด และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่าน จำนวน 19 ชุด รวมทั้งหมด 185 ชุด โดยใช้ระยะเวลา 3 สัปดาห์ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน ด้วยค่าความถี่ และร้อยละ

4.1.2 วิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามแนวของลิเคิร์ท (Likert, 1992) กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

อยู่ในระดับมาก	คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ
อยู่ในระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ
อยู่ในระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยการใช้โปรแกรม คำนวณผลด้วยคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติตามหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล (บุญลิตา วงศรี, 2560) ดังต่อไปนี้

- 1) ค่าร้อยละ
- 2) ค่าเฉลี่ย
- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4) ค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

กับจุดประสงค์ (The Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
ทุกคน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การให้คะแนน

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด 7 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 4 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป และ ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ออนไลน์แบบมีโครงสร้างตามกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ และข้อเสนอแนะงานอื่น ๆ อีก 9 งาน

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและครู จำนวน 7 คน

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และศึกษาแบบสัมภาษณ์ที่นักวิชาการสร้างไว้ เพื่อนำข้อมูลมาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดเนื้อหาและข้อคำถามให้ครอบคลุม โดยนำข้อมูลจากตัวแปรที่ศึกษามาสร้างและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และกรอบแนวคิดการวิจัย

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา และความครอบคลุมเนื้อหาเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์

3.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปแบบสัมภาษณ์ข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 7 คน โดยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จำนวน 3 ท่าน และสัมภาษณ์ออนไลน์ จำนวน 4 ท่าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและครู จำนวน 7 คน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.2.1 จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

4.2.2 ทำการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ความถี่และร้อยละ

4.2.3 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่จะนำเสนอต่อไปนี้

ในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (n = 191)	ร้อยละ (%)
เพศ	ชาย	77	40.30
	หญิง	114	59.70
	รวม	191	100.00
อายุ			
	20-30 ปี	77	40.30
	31-40 ปี	69	36.10
	41-50 ปี	45	23.60
	รวม	191	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 191)	ร้อยละ (%)
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	83	43.50
ระหว่าง 5-10 ปี	55	28.80
ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	53	27.70
รวม	191	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ	2	0.95
รองผู้อำนวยการ	7	3.75
ครู	182	95.30
รวม	191	100.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.70) อายุอยู่ระหว่างช่วง 20-30 ปี (ร้อยละ 40.30) มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 43.50) ตำแหน่ง ครู (ร้อยละ 95.30)

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 2-13 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม

งานที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม	4.25	.35	มาก	2
2. งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	3.83	.40	มาก	10
3. งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน	4.12	.52	มาก	4
4. งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัวและชุมชน	3.69	.46	มาก	11
5. งานวัดผลและประเมินผล	4.09	.48	มาก	5
6. งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้	3.86	.42	มาก	8
7. งานประกันคุณภาพการศึกษา	4.17	.38	มาก	3
8. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	3.93	.42	มาก	7
9. งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.03	.43	มาก	6
10. งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ	4.31	.39	มาก	1
11. งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	3.85	.57	มาก	9
ผลรวม	4.01	.56	มาก	

จากตาราง 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานที่ 10 งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .39) รองลงมาคือ งานที่ 1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .35) และงานที่ 7 งานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .38) ตามลำดับ ส่วนงานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .46)

ตาราง 3 แสดงผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม

งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็ก ที่มารับบริการทั้งหมด	4.80	.40	มากที่สุด	1
2. ครูและบุคลากรมีการประเมินระดับ ความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการที่มารับ บริการตามหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กพิการ	4.61	.48	มากที่สุด	4
3. สถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยผู้เชี่ยวชาญและนักสหวิชาชีพ	3.41	.53	ปานกลาง	8
4. ครูและบุคลากรมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP)	4.73	.43	มากที่สุด	2
5. ครูและบุคลากรมีการจัดทำแผนการสอน รายบุคคล (IIP)	4.52	.52	มากที่สุด	3
6. ครูและบุคลากรมีการทบทวนและปรับปรุง แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.73	.53	มาก	6
7. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ผลการให้บริการ เด็กพิการ	3.66	.51	มาก	7
8. สถานศึกษา มีการรายงานผลงานบริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียม ความพร้อมอย่างเป็นระบบ	4.55	.47	มากที่สุด	5
ผลรวม	4.25	.35	มาก	

จากตาราง 3 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI)

และเตรียมความพร้อม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .35) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็กที่มาใช้บริการทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = .40) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 ครูและบุคลากร มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .43) และ ข้อที่ 5 ครูและบุคลากรมีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .52) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 3 สถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยผู้เชี่ยวชาญและนักสหวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .53)

ตาราง 4 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)

งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการในการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	3.41	.56	ปานกลาง	6
2. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ ที่รับผิดชอบเด็กพิการในการจัดทำแผนบริการโดยครอบครัวและชุมชน (FCSP)	3.44	.66	ปานกลาง	7
3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนดำเนินงาน/โครงการ/ปฏิทินปฏิบัติงาน การออกเยี่ยมบ้าน	3.62	.52	มาก	4
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่บ้าน	4.76	.44	มากที่สุด	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	3.56	.54	มาก	5

ตาราง 4 (ต่อ)

งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
6. สถานศึกษาส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างต่อเนื่อง	4.31	.46	มาก	2
7. สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินงานงาน งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวทุกภาคเรียน	3.77	.53	มาก	3
ผลรวม	3.83	.40	มาก	

จากตาราง 4 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .40) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่บ้าน มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .44) รองลงมา คือ ข้อที่ 6 สถานศึกษาส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .46) และข้อที่ 7 สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินงานงานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว ทุกภาคเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = .53) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการที่รับผิดชอบเด็กพิการ ในการจัดทำแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = .66)

ตาราง 5 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 3 งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน

งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนาน	3.37	.70	ปานกลาง	5
2. สถานศึกษามีการสนับสนุนบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนคู่ขนาน	4.65	.59	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารมีการประสานองค์การภาครัฐ และเอกชน ให้สามารถดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	4.47	.59	มาก	2
4. ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน	4.35	.63	มาก	3
5. สถานศึกษามีการรายงานผลงานการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนานอย่างเป็นระบบ	3.87	.62	มาก	4
ผลรวม	4.12	.52	มาก	

จากตาราง 5 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 3 งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .52) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการสนับสนุนบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนคู่ขนาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = .59) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการประสานองค์การภาครัฐ และเอกชนให้สามารถดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .59) และข้อที่ 4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน

มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .63) ตามลำดับ ส่วน ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดการศึกษา ห้องเรียนคู่ขนาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = .70)

ตาราง 6 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน

งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการโดยครอบครัวและชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการวางแผนความร่วมมือกับ ผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น	4.69	.54	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษาสนับสนุนการช่วยเหลือบริการบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและ ชุมชน	2.62	.58	ปานกลาง	5
3. ผู้บริหารมีการสนับสนุนการขับเคลื่อน ความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น ในการช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัวและชุมชน	4.48	.55	มาก	2
4. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลงาน ส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัวและชุมชน อย่างต่อเนื่อง	3.82	.51	มาก	3
5. สถานศึกษามีการรายงานผลงานการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน อย่างเป็นระบบ	2.87	.55	ปานกลาง	4
ผลรวม	3.69	.46	มาก	

จากตาราง 6 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการวางแผนความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = .54) รองลงมาคือ ข้อที่ 3

ผู้บริหารมีการสนับสนุนการขับเคลื่อนความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์การส่วนท้องถิ่น ในการช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .55) และข้อที่ 4 ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลงานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .51) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษานับสนุนการช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = .58)

ตาราง 7 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 5 งานวัดผลและประเมินผล

งานวัดผลและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการวัดผลโดยรูปแบบที่หลากหลาย อย่างเป็นระบบ	4.48	.55	มาก	3
2. สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ในการสร้าง เครื่องมือวัดผลประเมินผลให้มีคุณภาพ	2.75	.61	ปานกลาง	6
3. สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.59	.56	มากที่สุด	2
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลตาม สภาพจริง	4.21	.56	มาก	4
5. ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ผลการใช้เครื่องมือ วัดผลประเมินผล	3.83	.58	มาก	5
6. สถานศึกษามีการรายงานผลการใช้เครื่องมือ วัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ	4.69	.55	มากที่สุด	1
ผลรวม	4.09	.48	มาก	

จากตาราง 7 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 5 งานวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 6 สถานศึกษามีการรายงานผลการใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = .55) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล

ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .56) และข้อที่ 1 สถานศึกษามีการวัดผลโดยรูปแบบที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .55) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = .61)

ตาราง 8 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 6 งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้

งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด	4.74	.441	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้ห้องสมุด อย่างแพร่หลาย	2.77	.59	ปานกลาง	6
3. ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด	4.31	.57	มาก	3
4. สถานศึกษามีบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อ ต่อการให้บริการ	3.41	.47	มากที่สุด	2
5. สถานศึกษาเก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับ งานห้องสมุด	3.65	.55	มาก	5
6. มีการจัดทำรายงานผลการเข้าใช้ห้องสมุด/ แหล่งเรียนรู้ประจำปี	4.29	.53	มาก	4
ผลรวม	3.86	.43	มาก	

จากตาราง 8 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 6 งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .43) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 สถานศึกษามีบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อต่อการให้บริการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .47) และข้อที่ 3 ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .57) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2

สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้ห้องสมุดอย่างแพร่หลาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = .59)

ตาราง 9 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 7 งานประกันคุณภาพการศึกษา

งานประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านนโยบาย การพัฒนาครู และบุคลากรให้รองรับการประกันคุณภาพการศึกษา	4.69	.50	มากที่สุด	3
2. สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน	4.70	.58	มากที่สุด	2
3. สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือในเครือข่ายการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.72	.59	ปานกลาง	7
4. สถานศึกษามีเครื่องมือการวัดผล ประเมินผล โครงการ กิจกรรม ที่หลากหลาย	4.21	.44	มาก	5
5. สถานศึกษามีระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก	4.53	.35	มากที่สุด	4
6. สถานศึกษามีการรายงานผลการการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพภายใน	4.75	.46	มากที่สุด	1
7. สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก	3.62	.43	มาก	6
ผลรวม	4.17	.38	มาก	

จากตาราง 9 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 7 งานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .38) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

ข้อที่ 6 สถานศึกษามีการรายงานผลการการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลรองรับ การประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = .46) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = .58) และข้อที่ 1 สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านนโยบาย การพัฒนาครู และบุคลากร ให้รองรับการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = .50) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 3 สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือในเครือข่ายการศึกษาอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = .59)

ตาราง 10 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์ การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 8 งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เอกสาร เกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับ คนพิการ	4.72	.51	มากที่สุด	2
2. สถานศึกษามีเครื่องมือในการประเมินผลการใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ เหมาะสม	2.75	.54	ปานกลาง	10
3. สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลการใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ เหมาะสม	3.56	.52	มาก	8
4. สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับ เครือข่าย ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี	4.67	.48	มากที่สุด	3
5. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับ การฝึกอบรมการใช้สื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.26	.53	มาก	4

ตาราง 10 (ต่อ)

งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
6. สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตสื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.73	.49	มากที่สุด	1
7. สถานศึกษามีการสนับสนุนการประกวดสื่อ การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	3.71	.57	มาก	7
8. สถานศึกษามีทะเบียน ควบคุมสื่อการเรียน การสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา อย่างเป็นระบบ	2.88	.57	ปานกลาง	9
9. ครูมีการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	3.82	.58	มาก	6
10. สถานศึกษามีการสรุปผลการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	4.24	.51	มาก	5
ผลรวม	3.93	.42	มาก	

จากตาราง 10 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 8 งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก
สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .42) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 6 สถานศึกษามีการสนับสนุนให้
ครูผู้สอนผลิตสื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .49) รองลงมา คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่
เอกสารเกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทาง
การศึกษาสำหรับคนพิการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = .51) และข้อที่ 4 สถานศึกษา
มีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย
($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .48) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษามีเครื่องมือในการประเมินผล
การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.75$,
S.D. = .54)

ตาราง 11 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 9 งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง

งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการมีการสำรวจ ความต้องการของ ผู้ปกครองในความคาดหวังในการพัฒนา เด็กพิการรายบุคคล	4.74	.47	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีการมีการสำรวจ ความต้องการของ ชุมชน ในการพัฒนาเด็กพิการสู่ชุมชนในอนาคต	3.89	.53	มาก	6
3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรม สำหรับผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง	2.66	.53	ปานกลาง	8
4. สถานศึกษามีการพัฒนาฝึกอบรมเทคนิคการสอน สำหรับครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา	4.70	.51	มากที่สุด	2
5. สถานศึกษามีการฝึกอบรมการดูแลผู้พิการ สำหรับผู้ดูแลคนพิการ และผู้เกี่ยวข้อง	4.31	.52	มาก	5
6. สถานศึกษามีการนิเทศตามผลงานพัฒนาและ ฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและ ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.42	.53	มาก	4
7. สถานศึกษาสรุปผลการพัฒนา เป็นเล่มรายงาน ประจำปี	4.67	.53	มากที่สุด	3
8. สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลการพัฒนา และฝึกอบรมให้แก่ผู้ปกครอง คนอื่นในชุมชนได้รับทราบ	2.87	.56	ปานกลาง	7
ผลรวม	4.03	.43	มาก	

จากตาราง 11 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 9 งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการมีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครอง

ในความคาดหวังในการพัฒนาเด็กพิการรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = .47) รองลงมาคือ ข้อที่ 4 สถานศึกษามีการพัฒนาฝึกอบรมเทคนิคการสอนสำหรับครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = .51) และข้อที่ 7 สถานศึกษาสรุปผลการพัฒนา เป็นเล่มรายงานประจำปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .53) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 3 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรมสำหรับผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = .53)

ตาราง 12 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์ การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 10 งานให้คำปรึกษาแนะแนวและส่งต่อ

งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีสารสนเทศเด็กพิการที่มารับบริการ เป็นรายบุคคล	4.75	.50	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน พัฒนาการเด็กพิการ	4.35	.49	มาก	7
3. สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กพิการ โดยทีมสหวิชาชีพ	4.73	.46	มากที่สุด	2
4. สถานศึกษามีการพัฒนาการเด็กพิการตาม กระบวนการทางการศึกษาพิเศษ	4.72	.50	มากที่สุด	3
5. สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อเด็กพิการไปยัง สถานศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ของเด็กพิการ	4.66	.47	มากที่สุด	4
6. สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐาน การประเมินที่เป็นระบบสารสนเทศ	4.47	.49	มาก	6
7. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามตรวจสอบงานให้ คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ อย่างต่อเนื่อง	4.30	.51	มาก	8
8. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม เด็กพิการที่ดำเนินการส่งต่อ	3.21	.53	ปานกลาง	11

ตาราง 12 (ต่อ)

งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
9. สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศการส่งต่อ เด็กพิการที่สามารถติดตามผลได้	4.62	.50	มากที่สุด	5
10. สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานในการให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ	4.29	.53	มาก	9
11. สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานให้คำปรึกษา แนะแนว และส่งต่อ ประจำปี	3.33	.51	ปานกลาง	10
ผลรวม	4.31	.39	มาก	

จากตาราง 12 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ
กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 10 งานให้คำปรึกษาแนะแนวและส่งต่อ
พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .39) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า
ข้อที่ 1 สถานศึกษามีสารสนเทศเด็กพิการที่มารับบริการเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{X} = 4.75$, S.D. = .50) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กพิการ
โดยทีมสหวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .46) และข้อที่ 4 สถานศึกษามีการพัฒนาการ
เด็กพิการตามกระบวนการทางการศึกษาพิเศษ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = .50) ตามลำดับ
ส่วนข้อที่ 8 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเด็กพิการที่ดำเนินการส่งต่อ
มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = .53)

ตาราง 13 แสดงผลการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์
การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 11
งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล

งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง ในโรงพยาบาล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	3.59	.68	มาก	4
2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	3.27	.67	ปานกลาง	9
3. สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลก่อนการจัดการศึกษา	3.52	.68	มาก	7
4. สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	4.62	.63	มากที่สุด	2
5. สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับครูผู้สอนในโรงพยาบาลที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและความสามารถในปัจจุบันของผู้เรียน	3.32	.66	ปานกลาง	8
6. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในจังหวัดรับทราบถึงโครงการ กิจกรรมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	3.55	.64	มาก	5
7. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามผลการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ	4.61	.61	มากที่สุด	3
8. สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามตรวจสอบงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง	4.64	.62	มากที่สุด	1
9. สถานศึกษามีรายงานสรุปผลการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ	3.48	.61	มาก	6
ผลรวม	3.85	.57	มาก	

จากตาราง 13 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 11 งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .57) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 8 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามตรวจสอบ งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .62) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .63) และข้อที่ 7 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .61) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = .67)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

จากการศึกษา พบว่า งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .46) และงานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .40) และงานที่ 11 งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสาม ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .57) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 7 ท่าน ผลการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

ตาราง 14 แสดงผลการศึกษาวิจัยผู้ดำเนินการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางการโดยครอบครัวและชุมชน

คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	สรุป
แนวทาง การบริหารงาน ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนา ทรัพยากรบุคคล ทางการโดยครอบครัว และชุมชน	1) มีการประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง 2) การสนับสนุน และ ส่งเสริมให้มีการ เสริมรายได้แก่ผู้พิการ และครอบครัว 3) มีการประสานงาน กับหน่วยงาน ชุมชนหรือทาง การแพทย์ การให้ ความช่วยเหลือ ทางกายภาพ การ ให้ความช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟู 4) การสนับสนุนการให้ ความรู้กับผู้ปกครองใน การฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการเพื่อที่จะนำไป ปรับใช้กับเด็กที่อยู่ ตามชุมชนหรือว่าเด็ก อยู่ในบ้าน 5) สนับสนุนให้ ผู้ปกครองมีอาชีพ เพื่อจะได้มีรายได้ เสริม	1) กำหนด นโยบายความ ร่วมมือกับผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง ชุมชน องค์การ ส่วนท้องถิ่น 2) การสนับสนุน และส่งเสริมให้มี การประสานงาน กับหน่วยงาน อนามัยชุมชนหรือ ทางกายภาพ การ ให้ความช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟู 3) การสนับสนุน การให้ความรู้กับ ผู้ปกครองในการ ฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการ 4) สนับสนุนให้ ผู้ปกครอง นักเรียนไปฝึกงาน จะได้มีรายได้ เสริม	1) มีการประสาน ความร่วมมือกับผู้ เกี่ยวข้อง 2) มีการ ประสานงานกับ หน่วยงานอนามัย ชุมชน หรือทาง การแพทย์ การให้ ความช่วยเหลือ ทางกายภาพ การ ให้ความช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟู 3) การสนับสนุน การให้ความรู้กับ ผู้ปกครองในการ ฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการเพื่อที่จะ นำไปปรับใช้กับ เด็กที่อยู่ตาม ชุมชนหรือว่าเด็ก ที่อยู่ในบ้าน	1) มีการ สนับสนุน และ ส่งเสริมให้มี กิจกรรมเสริม รายได้แก่ผู้ พิการและ ครอบครัว 2) ประสานงาน กับหน่วยงาน อนามัยชุมชน หรือทาง การแพทย์ ให้ ความช่วยเหลือ ทางกายภาพ การ ให้ความช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟู 3) การสนับสนุน การให้ความรู้กับ ผู้ปกครองในการ ฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการเพื่อที่จะ นำไปปรับใช้กับ เด็กที่อยู่ตาม ชุมชนหรือว่าเด็ก ที่อยู่ในบ้าน	1) การสนับสนุน การให้ความรู้กับผู้ ปกครองในการ ฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการเพื่อที่จะ นำไปปรับใช้กับ เด็กที่อยู่ตาม ชุมชน 2) การสนับสนุน บุคลากรออกไป ช่วยจัดอบรมให้ ความรู้ผู้ปกครอง และชุมชนในการ ฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการหรือ ชุมชนของ นักเรียน	1) มีการประสาน ความร่วมมือกับผู้ เกี่ยวข้อง 2) การสนับสนุน องค์การส่วน ท้องถิ่น ช่วยเหลือ บริการบำบัด ฟื้นฟู 2) การสนับสนุน บุคลากรออกไป ช่วยจัดอบรม ตามบ้าน	1) มีการประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง 2) การสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการ เสริมรายได้แก่ผู้พิการและครอบครัว 3) การสนับสนุนการให้ความรู้กับผู้ปกครอง ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามบ้าน 5) สนับสนุนส่งเสริมอาชีพให้ผู้ปกครองนักเรียน	

ตาราง 15 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)

คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	สรุป
แนวทาง การบริหาร งานบริการ ช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว (IFSP)	1) การวางแผน การช่วยเหลือ เฉพาะบุคคลที่ ครอบครัว ทุก ๆ หนึ่ง กระบวนการ 2) ให้ความรู้ ผู้ปกครองใน การเข้าถึงสิทธิ์ และการบริการ ทางการศึกษา	1) มีการวางแผน เกี่ยวกับ จัดการเรียน การสอนให้ตรง ตามความ ต้องการ 2) การแต่งตั้ง คณะทำงานหรือ มอบหมายให้พี่ เลี้ยงเด็กพิการ ให้บริการ ช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว	1) มีการให้ ความช่วยเหลือ ด้านการศึกษา พัฒนาการของ เด็ก 2) ครอบคลุม ให้พี่เลี้ยงเด็ก พิการแต่ละ อำเภอ ลงพื้นที่ ให้บริการ ทางการศึกษา ทุกวัน	1) มีการ ประสาน เจ้าหน้าที่ ในส่วน ของ โรงพยาบาล ส่งเสริม สุขภาพตำบล ในการให้ ความ ช่วยเหลือ ด้านการ ประเมิน พัฒนาการ ของเด็ก	1) มีการส่งเสริม การจัดทำ แผนการศึกษา เฉพาะ ครอบครัว (IFSP) 2) มีการให้ ความรู้ต่อ ผู้ปกครองใน การฝึกอบรม สถานที่บ้าน	1) การให้ ความรู้ด้าน การช่วยเหลือ ด้านการ ประเมิน พัฒนาการ ของเด็ก 2) การให้ ความรู้ ผู้ปกครองใน การประเมิน พัฒนาการ	1) วางแผน บริการ ช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว (IFSP) 2) ให้ความรู้ ผู้ปกครองใน การเข้าถึงสิทธิ์ และการบริการ ทางการศึกษา	1) ควรมีการวางแผนการจัดการเรียน การสอนให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน และ เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล 2) การให้ความช่วยเหลือด้านการประเมิน พัฒนาการของเด็ก 3) การแต่งตั้งคณะทำงานให้บริการ ช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยการแต่ละ อำเภอ 4) สามารถเข้าถึงสิทธิ์และการบริการทาง การศึกษา

ตาราง 16 แสดงผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูที่รับผิดชอบงานวิชาการในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ งานที่ 11 แนวทางการบริหารงานวิชาการงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล

แนวทาง	แต่งตั้ง	จัดอบรม	แต่งตั้ง	การจัดให้	จัดอบรม	การจัดให้	กำหนด	แต่งตั้ง
การบริหาร	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
งานวิชาการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
งานจัด	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
การศึกษา	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
สำหรับเด็ก	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
เจ็บป่วย	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
เรื้อรังใน	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
โรงพยาบาล	โรงพยาบาล	โรงพยาบาล	โรงพยาบาล	โรงพยาบาล	โรงพยาบาล	โรงพยาบาล	โรงพยาบาล	โรงพยาบาล

ตาราง 17 (ต่อ)

คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	สรุป
แนวทาง การบริหารงาน วิชาการ งานวัดผลและ ประเมินผล	1) การวัดผลและ ประเมินผลโดย ยึดหลักในการ วัดผลประเมินผล ในรูปแบบที่ หลากหลาย 2) ทำแบบฟอร์ม เอกสารต่าง ๆ และการวัด ประเมินผลของ เด็กแต่ละคน 3) สร้างความรู้ ความเข้าใจใน การกำหนด เกณฑ์การ ประเมิน	1) การวัดผลและ ประเมินผลโดย ยึดหลักในการ วัดผลประเมินผล ในรูปแบบที่ หลากหลาย 2) สร้างความรู้ ความเข้าใจในการ กำหนดเกณฑ์การ ประเมิน 3) มีการพัฒนา เครื่องมือและ วิธีการวัดผลและ ประเมินผลให้ได้ มาตรฐานตาม สภาพจริง	1) การวัด ประเมินผลโดยการ แสดงให้เห็นผลเชิง ประจักษ์ โดย เครื่องมือที่ใช้ วัดผลประเมินผล ต้องมีความ เหมาะสมกับ พัฒนาการเรียนรู้ ของเด็กนักเรียน ตาม ความต้องการของ ผู้เรียนและ เหมาะสมกับ ความสามารถของ เด็กแต่ละคน	1) สร้างความรู้ ความเข้าใจใน การกำหนด เกณฑ์การ ประเมิน 2) มีการพัฒนา เครื่องมือและ วิธีการวัดผลและ ประเมินผลให้ได้ มาตรฐานตาม สภาพจริง	1) มีการพัฒนา เครื่องมือและ วิธีการวัดผลและ ประเมินผลให้ได้ มาตรฐานตาม สภาพจริง	1) สร้างความรู้ ความเข้าใจใน การกำหนด เกณฑ์การ ประเมิน	1) การพัฒนา เครื่องมือและ วิธีการวัดผลและ ประเมินผลให้ได้ มาตรฐานตาม สภาพจริง	1) การวัดผลและประเมินผลโดยยึดหลักใน การวัดผลประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย 2) สร้างความรู้ ความเข้าใจในการกำหนด เกณฑ์การประเมิน 3) มีการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการวัดผล และประเมินผลให้ได้มาตรฐานตามสภาพจริง
แนวทาง การบริหารงาน วิชาการงาน ห้องสมุด/ แหล่งเรียนรู้	1) มีแหล่งเรียนรู้ ในศูนย์การศึกษา พิเศษที่มีความ เหมาะสม กับ สภาพทางด้าน กายภาพและ จิตใจของเด็ก ที่การที่จะเข้ามา รับบริการ	1) มีห้องสมุดใน ศูนย์การศึกษา พิเศษที่มีความ เหมาะสม กับ สภาพทางด้าน กายภาพและ จิตใจของเด็ก ที่การที่จะเข้ามา รับบริการ	1) มีแหล่งเรียนรู้ ที่มีความ เหมาะสม กับ สภาพทางด้าน กายภาพและ จิตใจของเด็ก ที่การที่จะเข้ามา รับบริการ	1) มีสถานที่ตรง ตามสภาพทาง กายภาพจิตใจ ของเด็กที่การที่ จะเข้ามารับ บริการ	1) แหล่งเรียนรู้ มีบรรยากาศที่ดีมี ความสะอาด ปลอดภัย และ น่าสนใจ	1) แหล่งเรียนรู้ มีบรรยากาศที่ดีมี ความปลอดภัย และ น่าสนใจ	1) แหล่งเรียนรู้ หรือห้องสมุดมี มุมของเล่นเชิง สร้างสรรค์ และ มุมของเชิง วิชาการ	1) มีแหล่งเรียนรู้ หรือห้องสมุดในศูนย์ การศึกษาพิเศษที่มีความเหมาะสม กับสภาพ ทางด้านกายภาพและจิตใจของเด็กที่การที่จะ เข้ามาให้บริการ

ตาราง 17 (ต่อ)

คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิ 7	สรุป
แนวทาง การบริหารงาน วิชาการ งานห้องสมุด/ แหล่งเรียนรู้ (ต่อ)	2) จัดบรรยายภาค ภายในแหล่ง เรียนรู้ จะให้มี ความสะอาด ปลอดภัย และ น่าสนใจ 3) ในห้องสมุดมี มุมเรียนรู้ที่ หลากหลายทั้งใน ด้านของมุมของ เล่นเชิง สร้างสรรค์ และ มุมของเชิง วิชาการ 4) มีการจัดทำ สถิติในของการ เข้ามาใช้บริการ ในแหล่งการ เรียนรู้ 5) มีการกำหนด กฎระเบียบในการ ใช้แหล่งเรียนรู้ 6) มีการสรุปผล และรายงานผล การทำงาน การปฏิบัติงาน	2) จัดบรรยายภาค ภายในแหล่ง เรียนรู้ จะให้มี ความสะอาด ปลอดภัย และ น่าสนใจ 3) ในห้องสมุดมี มุมเรียนรู้ที่ หลากหลายทั้งใน ด้านของมุมของ เล่นเชิง สร้างสรรค์ และ มุมของเชิง วิชาการ 4) มีการจัดทำ สถิติในของการ เข้ามาใช้บริการ ในแหล่งการ เรียนรู้ 5) มีการกำหนด กฎระเบียบในการ ใช้แหล่งเรียนรู้ 6) มีการสรุปผล และรายงานผล การทำงาน การปฏิบัติงาน	2) จัดบรรยายภาค ภายในแหล่ง เรียนรู้ จะให้มี ความสะอาด ปลอดภัย และ น่าสนใจ 3) ในห้องสมุดมี มุมเรียนรู้ที่ หลากหลายทั้งใน ด้านของมุมของ เล่นเชิง สร้างสรรค์ และ มุมของเชิง วิชาการ 4) มีการจัดทำ สถิติในของการ เข้ามาใช้บริการ ในแหล่งการ เรียนรู้ 5) มีการกำหนด กฎระเบียบในการ ใช้แหล่งเรียนรู้ 6) มีการสรุปผล และรายงานผล การทำงาน การปฏิบัติงาน	2) จัดบรรยายภาค ภายในแหล่ง เรียนรู้ จะให้มี ความสะอาด ปลอดภัย และ น่าสนใจ 3) ในห้องสมุดมี มุมเรียนรู้ที่ หลากหลายทั้งใน ด้านของมุมของ เล่นเชิง สร้างสรรค์ และ มุมของเชิง วิชาการ 4) มีการจัดทำ สถิติในของการ เข้ามาใช้บริการ ในแหล่งการ เรียนรู้ 5) มีการกำหนด กฎระเบียบในการ ใช้แหล่งเรียนรู้ 6) มีการสรุปผล และรายงานผล การทำงาน การปฏิบัติงาน	2) มีการจัดทำ สถิติในของการ เข้ามาใช้บริการ ในแหล่งการ เรียนรู้			2) จัดบรรยายภาคภายในแหล่งเรียนรู้ จะให้มีความสะอาด ปลอดภัย และน่าสนใจ 3) ในห้องสมุดมีมุมเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในด้านของมุมของเล่นเชิงสร้างสรรค์ และมุมของเชิงวิชาการ 4) มีการจัดทำสถิติในของการเข้ามาใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้ 5) มีการกำหนดกฎระเบียบในการใช้แหล่งเรียนรู้ 6) มีการสรุปผลและรายงานผลการทำงาน การปฏิบัติงาน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมีจุดมุ่งหมายงานวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 22 คน ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น 191 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการใช้จังหวัดเป็นชั้น (Strata) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน และครู 3 คน เกี่ยวกับแนวทางการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานที่ 10 งานให้คำปรึกษาแนะแนวและส่งต่อ รองลงมาคือ งานที่ 1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม และงานที่ 7 งานประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ส่วนงานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

งานที่ 1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลประวัติของเด็กที่มาใช้บริการทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 4 ครูและ

บุคลากรมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และข้อที่ 5 ครูและบุคลากร มีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 3 สถานศึกษามีการร่วมกัน วิเคราะห์หลักสูตรการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยผู้เชี่ยวชาญและนักสหวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้บริการ ช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 6 สถานศึกษาส่งเสริม ศักยภาพเด็กพิการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างต่อเนื่อง และข้อที่ 7 สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินงานงานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวทุกภาคเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการที่รับผิดชอบ เด็กพิการ ในการจัดทำแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 3 งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษา ในห้องเรียนคู่ขนาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการสนับสนุนบุคลากร ในการจัดการเรียนรู้ ห้องเรียนคู่ขนาน มีค่าเฉลี่ย รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการประสานองค์กรภาครัฐ และเอกชนให้สามารถดำเนินการ ตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ และข้อที่ 4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียน ตามลำดับ ส่วน ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัว และชุมชน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษา มีการวางแผนความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนการขับเคลื่อนความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น ในการช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน และข้อที่ 4 ผู้บริหารมีการ นิเทศ กำกับ ติดตามผลงานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและ ชุมชน อย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วน ข้อที่ 2 สถานศึกษาสนับสนุนการช่วยเหลือบริการบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 5 งานวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 6 สถานศึกษามีการรายงานผลการใช้เครื่องมือวัดผล ประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 3 สถานศึกษามีการพัฒนา เครื่องมือวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และข้อที่ 1 สถานศึกษามีการวัดผลโดยรูปแบบที่

หลากหลายอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 6 งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 4 สถานศึกษามีบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อต่อการให้บริการ และข้อที่ 3 ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้ห้องสมุดอย่างแพร่หลาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 7 งานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 6 สถานศึกษามีการรายงานผลการการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 2 สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน และข้อที่ 1 สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านนโยบาย การพัฒนาครู และบุคลากรให้รองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 3 สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือในเครือข่ายการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 8 งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 6 สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตสื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ และข้อที่ 4 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษามีเครื่องมือในการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 9 งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการมีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองในความคาดหวังในการพัฒนาเด็กพิการรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 4 สถานศึกษามีการพัฒนาฝึกอบรมเทคนิคการสอนสำหรับครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และข้อที่ 7 สถานศึกษาสรุปผลการพัฒนา เป็นเล่มรายงานประจำปีตามลำดับ ส่วนข้อที่ 3 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรมสำหรับผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 10 งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 สถานศึกษามีสารสนเทศเด็กพิการที่มารับบริการเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 3 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กพิการโดยทีมสหวิชาชีพ และข้อที่ 4 สถานศึกษามีการพัฒนาการเด็กพิการตามกระบวนการทางการศึกษาพิเศษ ตามลำดับ ส่วนข้อที่ 8 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเด็กพิการที่ดำเนินการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

งานที่ 11 งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 8 สถานศึกษามีการนิเทศติดตามตรวจสอบ งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อที่ 2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล และข้อที่ 7 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบตามลำดับ ส่วนข้อที่ 2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ

กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องงานด้านการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด งานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสอง ส่วนงานที่ 11 งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสามและข้อเสนอแนะงานอื่น ๆ ดังนี้

2.1 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน

พบว่า ควรมีการประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น โดยการสนับสนุน และส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมรายได้แก่ผู้พิการและครอบครัว และควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอนามัยชุมชน หรือทางการแพทย์ การให้ความช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟู และการสนับสนุนการให้ความรู้กับผู้ปกครองในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเพื่อที่จะนำไปปรับใช้กับเด็กที่อยู่ตามชุมชนหรือว่าเด็กที่อยู่ในบ้าน สนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนไปฝึกเพื่อจะได้มี

รายได้เสริมและก็มี การส่งบุคลากรออกไปช่วยจัดอบรมให้ผู้ปกครองและชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพตามบ้าน

2.2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) พบว่า ควรวางแผนการช่วยเหลือเฉพาะบุคคล โดยจะมีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้านทั้งในด้านของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล ประสานความร่วมมือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในการให้ความช่วยเหลือด้านการประเมินพัฒนาการของเด็ก และในพื้นที่ที่ห่างไกล การแต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายให้พี่เลี้ยงเด็กพิการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวโดยการแต่ละอำเภอ ให้บริการทางการศึกษาให้สามารถเข้าถึงสิทธิและการบริการทางการศึกษา โดยการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะครอบครัวขึ้นเพื่อให้ครอบครัวได้มีความรู้และฝึกบุตรหลานที่บ้านได้ในระดับหนึ่ง

2.3 งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล พบว่า การจัดให้มีการส่งบุคลากรที่มีความรู้ทั้งการจัดการศึกษาและควรจัดอบรมก่อนการส่งตัวไปปฏิบัติงานยังสถานพยาบาล บุคลากรที่มีความรู้ทั้งการจัดการศึกษาและความรู้ในการให้คำปรึกษาปัญหาทางด้านสภาพจิตใจ นอกจากนั้นในบางพื้นที่ พบว่า ได้รับการติดต่อประสานงานจากโรงพยาบาลให้จัดตั้งเพิ่มห้องเรียนเจ็บป่วยเรื้อรังเพิ่มก็จะมี การส่งครูไปสอนนั้นก็คือมีการประจำอยู่ 2 โรงพยาบาลแล้ว ก็จะมีการจัดให้ครูเข้าอบรมของงานเจ็บป่วยเรื้อรังจากศูนย์ก็จะมี การนิเทศติดตามโรงเรียนเจ็บป่วยเรื้อรังที่โรงพยาบาลโดยที่จะมีทีมไปนิเทศที่โรงพยาบาลรวมถึงสรุปผลดำเนินงานส่งที่ศูนย์เป็นประจำปี

2.4 ข้อเสนอแนะงานอื่น ๆ

2.4.1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม พบว่า การให้ความช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ เร่งด่วน การให้ความช่วยเหลือในด้านการวางแผน การประเมินพื้นฐานของเด็กแต่ละคนที่เข้ารับการศึกษา ควรประสานความร่วมมือ ทำเกิดการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันทั้งด้านของครู ผู้ปกครอง นักสหวิชาชีพ เช่น นักกายภาพบำบัด และนักกิจกรรมบำบัด เพื่อส่งเสริมการวางแผนการเรียนการสอนที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ในการเตรียมความพร้อมในระยะแรกเริ่ม

2.4.2 งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน พบว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา สนับสนุนงบประมาณ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนในห้องเรียนคู่ขนาน โดยครูการศึกษาพิเศษมาสอนที่ห้องเรียน และนอกจากนั้น มีนโยบายการศึกษาสำหรับคนพิการ และบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้บริหาร

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด และมีการจัดนิเทศติดตามห้องเรียนคู่ขนานเทอมละ 1 ครั้ง และมีการรายงานสรุปผลการดำเนินงานของห้องเรียนคู่ขนานเป็นประจำทุกปี

2.4.3 งานวัดผลและประเมินผล พบว่า การวัดผลและประเมินผลโดยยึดหลักในการวัดผลประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย และเป็นระบบ ทั้งในรูปแบบที่เป็นแบบฟอร์มเอกสารต่าง ๆ และการวัดประเมินผลโดยการแสดงให้เห็นผลเชิงประจักษ์ โดยเครื่องมือที่ใช้วัดผลประเมินผลต้องมีความเหมาะสมกับพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กพิการ ตามความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน สร้างความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน และจะต้องมีการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานตามสภาพจริง

2.4.4 งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ พบว่า แหล่งเรียนรู้ หรือห้องสมุดในศูนย์การศึกษาพิเศษ จะต้องมีความเหมาะสม กับสภาพทางด้านกายภาพและจิตใจของเด็กพิการที่จะเข้ามาใช้บริการ โดยบรรยากาศภายในแหล่งเรียนรู้ นั้น จะต้องโอบรับอากาศที่สะอาด ปลอดภัย และน่าสนใจ มีมุมเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในด้านของมุมของเล่นเชิงสร้างสรรค์ และมุมของเชิงวิชาการ มีระบบการในหมุนเวียนมาใช้ห้องสมุด หรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในศูนย์ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำสถิติในของการเข้ามาใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้ และการกำหนดกฎระเบียบในการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการสรุปผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน

2.4.5 งานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นต่าง ๆ อย่างมีระบบในการพัฒนาครูและบุคลากร การวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง และมีแผนการปฏิบัติงานประจำปี รวมถึงมีการพัฒนาระบบสารสนเทศที่รองรับข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ รวมถึงในด้านการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน การกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาร่วมกับการพัฒนาครู และบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่

2.4.6 งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พบว่า การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย และเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น มีการเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับสื่ออำนวยความสะดวก สื่อบริการ คือ ระบบคุปองให้แก่ครูนำไปขึ้นทางเว็บไซต์ เป็นต้น

2.4.7 งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า การสำรวจความต้องการในการเข้าร่วมการอบรมของผู้ปกครองหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อที่ศูนย์จะได้จัดหลักสูตรอบรมให้ตรงกับความต้องการ และสามารถนำความรู้

ไปใช้ประโยชน์และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ควรส่งเสริมองค์ความรู้ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และตรงกับสภาพของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องนำความรู้ไปปรับใช้ในการดูแลได้จริง จากทีมสหวิชาชีพจากโรงพยาบาล

2.4.8 งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ พบว่า การจัดตั้งทีมสำหรับการให้คำแนะนำปรึกษาและการส่งต่อของเด็ก การประชุมเพื่อหาแนวทางประเมินเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็กพิการที่ผ่านการเตรียมความพร้อมจากฝ่ายต่าง ๆ รวมถึง ทีมสหวิชาชีพ การจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินที่เป็นระบบได้มาตรฐาน สามารถตรวจสอบการพัฒนาเด็กพิการได้ และการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถตรวจสอบและรับทราบข้อมูลได้ว่ามีเด็กนักเรียนในการดูแลเราพร้อมในระดับใดและการส่งต่อ ด้านอาชีพควรมีการประสานหน่วยงานที่จะรับ เข้าใจ และสร้างความร่วมมือกันเพื่อให้งานบรรลุไปได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยอภิปรายผล ในประเด็นที่สำคัญของการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. จากผลการวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า งานที่ 10 งานให้คำปรึกษาแนะแนวและส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีสารสนเทศเด็กพิการที่มารับบริการเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กพิการโดยทีมสหวิชาชีพและสถานศึกษามีการพัฒนาเด็กพิการตามกระบวนการทางการศึกษาพิเศษ ซึ่งการดำเนินงานนี้ได้เป็นไปตาม คู่มือหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่มของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2558 (2558, หน้า 5) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กพิการต้องมองจากพัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาจะมีความสัมพันธ์ ลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้ เด็กแต่ละคน

จะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ พัฒนาการของเด็กกว่า มีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น และทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโต หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ศรีญา ขานหุย (2559, หน้า 129) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินพัฒนาการเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบประเมินพัฒนาการเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายการประเมินพัฒนาการ 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะทางสังคม ทักษะการรับรู้และแสดงออกทางภาษา ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และทักษะทางสติปัญญา และมีเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับควรเสริม 2) คุณภาพของแบบประเมินพัฒนาการเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน 2 คน เป็น 0.92 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญลิตา วงศรี (2560, หน้า 84) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการดำเนินงานตามกระบวนการ 7 กระบวนการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติที่สูงที่สุด ได้แก่ การประเมินความสามารถพื้นฐาน รองลงมา คือ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อการประเมินความก้าวหน้า การจัดทำแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ และข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ การนิเทศ ประเมินผล ติดตาม และการส่งต่อ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นจากสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่จำแนกเป็นเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยรวม พบว่า มีสภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2. จากผลการวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า งานที่ 1 งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) และเตรียมความพร้อม มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับสองที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็กที่มาใช้บริการทั้งหมด โดยครูและบุคลากรมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และครูและบุคลากรมีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) ซึ่งการดำเนินงานนี้ได้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่กล่าวไว้ว่า บทบาทที่ 1 จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในลักษณะ เตรียมความพร้อมของคนพิการและศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention) เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบาทที่ 3 จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับคนพิการ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณิกา สุพล (2554, หน้า 95) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงาน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน 2) เปรียบเทียบการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูผู้สอนทุกด้าน 3) เปรียบเทียบการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินความสามารถพื้นฐาน และด้านการให้บริการด้วยการจัดบริการที่เหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัญหาในการการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พบว่า มีปัญหาด้านการจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อมูลเด็กพิการไม่เป็นปัจจุบัน และการสำรวจข้อมูลเด็กพิการยังไม่ทั่วถึงตามลำดับ

3. จากผลการวิจัยสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า งานที่ 7 งานประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับสาม ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการรายงานผลการการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีโครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน และสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านนโยบาย การพัฒนาครู และบุคลากรให้รองรับการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งการดำเนินงานนี้ได้เป็นไปตาม ประกาศศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร เรื่อง การใช้มาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร เพื่อการประกันคุณภาพภายในประจำปีการศึกษา 2562 ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กล่าวไว้ว่า มาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการประกันคุณภาพภายในนั้น ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มี การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการจัดการศึกษา และส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงาน ต้นสังกัดหรือ หน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัณหา คงหอม (2560, หน้า 103) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์ การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 4 การจัดทำ หลักสูตร การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระบบการให้บริการผู้เรียนตามภาระหน้าที่ ที่กำหนด มาตรฐานที่ 6 การประกันคุณภาพภายในตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรฐานที่ 5 การส่งเสริมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีพัฒนาการเต็มศักยภาพของ แต่ละบุคคล และมาตรฐานที่ 2 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล 2) การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

ศูนย์การศึกษาพิเศษจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และการมีประสบการณ์การเข้าอบรมเกี่ยวกับ มาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนนวัตกรรมการศึกษาประสบการณ์การปฏิบัติงาน ลักษณะ และทำเลที่ตั้งของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 1) บุคลากรมีการสับเปลี่ยนหรือ โยกย้าย ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจกระบวนการทำงานการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง 2) บุคลากรมีภาระงานอื่น ๆ มากและจำนวนบุคลากรยังไม่เพียงพอ 3) คณะกรรมการ การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีหลายชุด การให้แนะนำหรือการตรวจ เอกสารแต่ละชุดไม่เหมือนกัน ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดทำเอกสาร 4) ขาดการมีส่วนร่วม ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การนิเทศติดตามงาน และความต่อเนื่อง และ 5) มีการนำข้อมูล สารสนเทศมาใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพน้อย 4) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย (1) การระดมทุนจ้างครูเพิ่ม และ อาสาสมัครช่วยสอน (2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการ (3) ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนวิเคราะห์สภาพบริบทของศูนย์ฯ จัดสภาพแวดล้อม ผลิตราย อกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง (4) จัดทำ แผนพัฒนาฯ และแผนปฏิบัติการ และจัดทำวิจัยพัฒนาสถานศึกษา (5) ผู้ปกครองและ คณะกรรมการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาสถานศึกษา (6) จัดทำแผนกลยุทธ์และเปิดโอกาส ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และอาสาสมัครร่วมกันพัฒนาผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัย เกศรา บัวขาว (2561, หน้า 151) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารและการจัดการเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารและการจัดการ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดเชียงรายในภาพรวม มีสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับดีเยี่ยม ความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อการดำเนินการบริหารและการจัดการ ภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยม และผลการดำเนินงานตามแผนงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และ โครงการปีการศึกษา 2560 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย 4 ฝ่าย ซึ่งได้แก่ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายบริหารงานแผนงานและงบประมาณ ฝ่ายบริหารงาน วิชาการ และของฝ่ายบริหารงานบุคคลนั้น ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยฝ่ายบริหารงาน วิชาการมีผลการดำเนินงานของโครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม ฝ่ายบริหารงานบุคคล มีผลการ ดำเนินงานของโครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีผลการดำเนินงานของ โครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม และฝ่ายบริหารงานแผนงานและงบประมาณ มีผลการ

ดำเนินงานของโครงการในอยู่ในระดับดีเยี่ยม ครูจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan) ในทุกภาคเรียน โดยตำแหน่งข้าราชการ มีการจัดทำแผนสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan) มากที่สุด ครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน

2) เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย 4 ด้าน ได้แก่ สัมฤทธิ์ผล ด้านการวิจัยประเมินผลและพัฒนา ด้านการจัดระบบประกันคุณภาพ และด้านความพึงพอใจ เหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการ ได้แก่ การวางแผนการดำเนินโครงการ การสนับสนุนการดำเนินติดตามการประเมินผลโครงการบุคลากร งบประมาณ โครงการ การนิเทศ และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปในทางที่ดีขึ้นส่วนเหตุปัจจัยจุดรั้งในการดำเนินโครงการ คือ ยังมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย และครูมีภาระงานเยอะ เนื่องจากครูที่เป็นตำแหน่งพนักงานราชการ ไปบรรจุรับราชการที่อื่น ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการด้านการศึกษาพิเศษ 3) ภาพอนาคตในการจัดการและการบริหารเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพ ช่วยพัฒนากระบวนการบริหารและการจัดการด้านการดำเนินการภายในด้านการเรียนรู้และพัฒนาการด้านความพึงพอใจของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย 4) แนวทางการดำเนินการบริหารและการจัดการ พบว่า แนวทางการบริหารและการจัดการเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาภายในมี 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการบริหารอย่างมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ 3) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกปลูกฝังจรรยาบรรณที่ดีให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการสร้างแนวทางการบริหารและการจัดการ ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแผนงาน โครงการ กิจกรรมทั้งหมด โดยมีช่วงเวลาในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่มีการพัฒนาต่อยอดและยกระดับขึ้นในปีถัดไป เพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานโครงการให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาที่พบว่า งานที่ 4 งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษาควรสนับสนุนการช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน มีการรายงาน

ผลงานการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนอย่างเป็นระบบและมีการนิเทศกำกับ ติดตามผลงานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. จากการศึกษาที่พบว่า งานที่ 2 งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสอง ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการที่รับผิดชอบเด็กพิการในการจัดทำแผนบริการโดยครอบครัวและชุมชน (FCSP) และส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการในการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการกับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2559). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรี่เพรส ซิสเต็ม.
- กรมวิชาการ. (2545). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2558–2561**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตชญา วิเชียรเพริศ. (2558). **ปัจจัยส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สระแก้ว เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กัณหา คงหอม. (2560). **การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- กัมพล ชันทะวงษ์. (2555). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). **การบริหารวิชาการและนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกศรา บัวขาว. (2561). **การบริหารและการจัดการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย**. การศึกษาอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ชนิษฐา เทวินทรภักดี. (2560). **แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพ: ผู้การพัฒนที่ยั่งยืนของ คนพิการ**. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). **สื่อมัลติมีเดีย**. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2564, จาก <https://sites.google.com/site/423313researchsaeauideesorn/bth-thi-2-rnkrrm-thi-keiywkhxng/khgo>.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- คำรณ แจ่มเปี้ย. (2557). **แนวทางการพัฒนาด้านวิชาการของครูในกลุ่มแม่ข่ายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- จรรณี แก้วเย็น. (2557). **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาลดพิเศษและแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ.** สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- แจ่ม ธาราว. (2558). **การบริหารระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.
- ฉัตรสุตา อมรชาติ. (2558). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(1), 1-13.**
- ญาณิกา สุพล. (2554). **สภาพและปัญหาการบริหารงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยนครพนม, นครพนม.
- ทศนี วงศ์เย็น. (2555). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ: คณะบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย สิงห์จันทร์. (2560). **แนวทางการบริหารวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2560). **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- บรรจง จันทมาศ. (2556). **การบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- บุญสิตา วงศ์วี. (2560). **สภาพการดำเนินงานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ในเขตภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ปริศนา สีเงิน. (2559). **สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.** งานนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- ปรีชา จันทรมณี. (2556). **ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการศูนย์การศึกษา
นอกระบบและตามอัธยาศัยอำเภอ. วิทยานิพนธ์** ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร,
กรุงเทพฯ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2555). **การบริหารงานวิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ:**
ศูนย์สื่อเสริม.
- ปาริณารถ จันทรโมตรี. (2561). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ในเครือข่ายที่ 6 สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. การศึกษาอิสระ** กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปิยะนาถ ไชยวุฒิ. (2562). **การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์** ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- พระมหาบุญเสริม ธมฺมทินฺโน (ทองศรี). (2554). **ปัจจัยและประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการ โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์** พท.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
พระนครศรีอยุธยา.
- พระวิเชียร สี่หาบุตร. (2557). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัยในสังคมอนาคต. กรุงเทพฯ:** มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนูญ เชื้อชาติ. (2555). **ปัจจัยพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์** ศษ.ด., มหาวิทยาลัย
บูรพา, ชลบุรี.
- รัชนิกร ภูมิศรี. (2561). **ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์** ค.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี, ปทุมธานี.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2558). **คู่มือการตรวจประเมิน วินิจฉัย และแนวทางช่วยเหลือเด็กพิการ
Children with Disabilities. กรุงเทพฯ:** ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และ
สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

- ศรีัญญา ขานหุย. (2559). **การพัฒนาแบบประเมินพัฒนาการเด็กพิการสำหรับผู้ปกครอง ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศิริกุล นามศิริ. (2562). **การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียน ขนาดเล็ก: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ศิริภา เมรัตน์. (2562). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ศิริพร สระทองहन. (2558). **แนวทางการบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4**. การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- ศุทธิณี สุวรรณศร. (2554). **การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 36**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศุภาวรรณ แก้วทิพย์. (2560). **การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5**. วิทยานิพนธ์ พท.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ. (2558). **แนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2542). **การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). **พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2556). **การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). **การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการโดยพ่อแม่ผู้ปกครอง Early Intervention for Children with Disability by Parents and Communities.** กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธรศาสนาแห่งชาติ.
- สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนใน โรงเรียนเอกชนทางเลือก.** วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุภัค โอฬาริยกุล. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรินทร์ ยอดคำแพง. (2559). **หลักการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.** เชียงใหม่: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. .
- อริชา พุ่มพวง. (2559). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อังคณา ฉางข้าวคา. (2557). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2561). **นิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัปตนาหตี อะละมาด. (2556). **สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำ มัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดสตูล.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- Barnara, C. I. (2009). **The Functions of the Executive.** Boston: Harvard University.
- Carrell, M. R., Jenning, D. R. and Heavin, C. (2009). **Fundamentals of Organizational Behavior.** New Jersey: Orentice Hall.
- Choen, J. M. and Uphoff, N. T. (2009). **Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design Implementation and Evaluation.** New York: Cornell University.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Testing (3rd ed.).** New York: Harper & Row.

- Donaldson, G. W. and Malcolm, D. S. (1979). **Administration of ECO–education : Handbook for Administrators of Environmental–conservation–outdoor Education Programs.** Washington: Council on Outdoor Education (ARAPC).
- DuFour, R., Eakey, R. and Many, T. (1998). **Learning by Doing A Handbook for Professional Learning Communities at Work.** Bloomington IN: Solution Tree Press.
- Erice, B. (2009). **Organizational Effectiveness in Selected Grass Roots Sport Clubs in Western Australia.** Edith Cowan, Australia: Edith Cowan University.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: McGraw–Hill.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1992). **New Pattern of Management.** New York, NY: McGraw–Hill.
- McGregor, C. and Forlin, S. (2005). **The Human Side of Enterprise.** New York: McGraw–Hill.
- Miller, V. (1965). **Administration of American School.** New York: Mc Millan.
- Smith, A., Edward, F. and W., L. (1971). **The Educator’s Encyclopedia.** New Jersey: Prentice Hall.
- Stuart, K. (2006). **Success Guide to Managerial Achievement.** Virginia: A frentice–Hall.
- Watt, G. and Paciga, J. (2011). **Conscious Adaptation: Building Resilient Organizations.** Arlington VA: AAAI Fall Symposium Series.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.อนวัช อุ่นกอง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติคีรี
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. นางปวีศา สิงห์บุตร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่าน
3. นางนงคราญ ดวงตา รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โปรดอ่านคำชี้แจงของแต่ละตอนก่อนลงมือทำ และขอความกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา เพราะถ้าตอบไม่ครบทุกข้อ จะทำให้แบบสอบถามฉบับนี้ไม่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 20-30 ปี () 31-40 ปี

() 41-50 ปี () 51-60 ปี

3. ประสบการณ์การทำงาน

() น้อยกว่า 5 ปี () ระหว่าง 5-10 ปี

() ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

4. ตำแหน่ง

() ผู้อำนวยการ () รองผู้อำนวยการ () ครู

**ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ**

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในสภาพการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อม					
1.1 สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูล ประวัติ ของ เด็กที่มารับบริการทั้งหมด					
1.2 ครูและบุคลากรมีการประเมินระดับความสามารถ พื้นฐานของเด็กพิการที่มารับบริการตามหลักสูตร การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียม ความพร้อมสำหรับเด็กพิการ					
1.3 สถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยผู้เชี่ยวชาญและนักสหวิชาชีพ					
1.4 ครูและบุคลากรมีการจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
1.5 ครูและบุคลากรมีการจัดทำแผนการสอน รายบุคคล (IIP)					
1.6 ครูและบุคลากรมีการทบทวนและปรับปรุง แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.7 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ผลการให้บริการเด็กพิการ					
1.8 สถานศึกษา มีการรายงานผลงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบ					
2. งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว(IFSP)					
2.1 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการในการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)					
2.2 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ ที่รับผิดชอบเด็กพิการในการจัดทำแผนบริการโดยครอบครัวและชุมชน (FCSP)					
2.3 สถานศึกษามีการจัดทำแผนดำเนินงาน/โครงการ /ปฏิทินปฏิบัติงาน การออกเยี่ยมบ้าน					
2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่บ้าน					
2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตามแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)					
2.6 สถานศึกษาส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างต่อเนื่อง					
2.7 สถานศึกษามีรายงานผลการดำเนินงานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวทุกภาคเรียน					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ				
	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน					
3.1 สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดการศึกษา ห้องเรียนคู่ขนาน					
3.2 สถานศึกษามีการสนับสนุนบุคลากร ในการจัดการเรียนรู้ ห้องเรียนคู่ขนาน					
3.3 ผู้บริหารมีการประสานองค์การภาครัฐ และเอกชนให้สามารถดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ					
3.4 ผู้บริหารมีการส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน					
3.5 สถานศึกษามีการรายงานผลงานการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนานอย่างเป็นระบบ					
4. งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน					
4.1 สถานศึกษามีการวางแผนความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์การส่วนท้องถิ่น					
4.2 สถานศึกษาสนับสนุนการช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน					
4.3 ผู้บริหารมีการสนับสนุนการขับเคลื่อนความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์การส่วนท้องถิ่นในการช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน					
4.4 ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลงานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน อย่างต่อเนื่อง					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4.5 สถานศึกษามีการรายงานผลงานการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน อย่างเป็นระบบ					
5. งานวัดผลและประเมินผล					
5.1 สถานศึกษามีการวัดผลโดยรูปแบบที่ หลากหลายอย่างเป็นระบบ					
5.2 สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ในการ สร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้มีคุณภาพ					
5.3 สถานศึกษามีการพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง					
5.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลตาม สภาพจริง					
5.5 ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ผลการใช้เครื่องมือ วัดผลประเมินผล					
5.6 สถานศึกษามีการรายงานผลการใช้เครื่องมือ วัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ					
6. งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้					
6.1 สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด					
6.2 สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้ห้องสมุด อย่างแพร่หลาย					
6.3 ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด					
6.4 สถานศึกษามีบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อ ต่อการให้บริการ					
6.5 สถานศึกษาเก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับ งานห้องสมุด					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6.6 มีการจัดทำรายงานผลการเข้าใช้ห้องสมุด/ แหล่งเรียนรู้ประจำปี					
7. งานประกันคุณภาพการศึกษา					
7.1 สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและ ความจำเป็นอย่างเป็นระบบ					
7.2 สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมทั้งในด้าน นโยบาย การพัฒนาครู และบุคลากรให้รองรับ การประกันคุณภาพการศึกษา					
7.3 สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรมที่เหมาะสมกับ บริบทชุมชน					
7.4 สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือใน เครือข่ายการศึกษา อย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง					
7.5 สถานศึกษามีเครื่องมือการวัดผล ประเมินผล โครงการ กิจกรรม ที่หลากหลาย					
7.6 สถานศึกษามีระบบการนิเทศ ติดตามและ การประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพ ภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก					
7.7 สถานศึกษามีการรายงานผลการการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลรองรับการประกัน คุณภาพภายใน					
7.8 สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพ ภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา					
8.1 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ					
8.2 สถานศึกษามีเครื่องมือในการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม					
8.3 สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม					
8.4 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่าย ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี					
8.5 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
8.6 สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
8.7 สถานศึกษามีการสนับสนุนการประกวดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้					
8.8 สถานศึกษามีทะเบียน ควบคุมสื่อการเรียนการสอนสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างเป็นระบบ					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8.9 ครูมีการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
8.10 สถานศึกษามีการสรุปผลการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา					
9. งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
9.1 สถานศึกษามีการมีการสำรวจ ความต้องการของผู้ปกครองในความคาดหวังในการพัฒนาเด็กพิการรายบุคคล					
9.2 สถานศึกษามีการมีการสำรวจ ความต้องการของชุมชน ในการพัฒนาเด็กพิการสู่ชุมชนในอนาคต					
9.3 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรมสำหรับผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง					
9.4 สถานศึกษามีการพัฒนาฝึกอบรมเทคนิคการสอนสำหรับครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา					
9.5 สถานศึกษามีการฝึกอบรมการดูแลผู้พิการสำหรับผู้ดูแลคนพิการ และผู้เกี่ยวข้อง					
9.6 สถานศึกษามีการนิเทศตามผลงานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง					
9.7 สถานศึกษาสรุปผลการพัฒนา เป็นเล่มรายงานประจำปี					
9.8 สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการพัฒนา และฝึกอบรมให้แก่ผู้ปกครองคนอื่นในชุมชนได้รับทราบ					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
10. งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ					
10.1 สถานศึกษามีสารสนเทศเด็กพิการที่มารับบริการเป็นรายบุคคล					
10.2 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินพัฒนาการเด็กพิการ					
10.3 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กพิการโดยทีมสหวิชาชีพ					
10.4 สถานศึกษามีการพัฒนาการเด็กพิการตามกระบวนการทางการศึกษาพิเศษ					
10.5 สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อเด็กพิการไปยังสถานศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กพิการ					
10.6 สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินที่เป็นระบบสารสนเทศ					
10.7 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามตรวจสอบงานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่ออย่างต่อเนื่อง					
10.8 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเด็กพิการที่ดำเนินการส่งต่อ					
10.9 สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศการส่งต่อเด็กพิการที่สามารถติดตามผลได้					
10.10 สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ					
10.11 สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ ประจำปี					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11. งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล					
11.1 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล					
11.2 สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล					
11.3 สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลก่อนการจัดการศึกษา					
11.4 สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล					
11.5 สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับครูผู้สอนในโรงพยาบาลที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและความสามารถในปัจจุบันของผู้เรียน					
11.6 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในจังหวัดรับทราบถึงโครงการ กิจกรรมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล					
11.7 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ					

รายการประเมิน	สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11.8 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามตรวจสอบ งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง ในโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง					
11.9 สถานศึกษามีรายงานสรุปผลการพัฒนาเด็ก เจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ					

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ตอบแบบสอบถาม

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง.....
ปฏิบัติหน้าที่.....
ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี อายุ.....ปี
วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....
ผู้สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข

ข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีดังนี้

1. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อมอย่างไร

.....
.....
.....

2. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว(IFSP)อย่างไร

.....
.....
.....

3. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน อย่างไร

.....
.....
.....

4. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน อย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานวัดผลและประเมินผล อย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานประกันคุณภาพการศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

8. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (ระบบ
คู่มือการศึกษา) อย่างไร

.....

.....

.....

9. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างไร

.....

.....

.....

10. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ อย่างไร

.....

.....

.....

11. ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ
งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล อย่างไร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบงานวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการ
ของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามเพื่อเป็นการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม และรับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบ่งออกเป็น 1 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้วยข้อคำถาม 11 งาน

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 11 งาน ดังนี้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
		1	2	3	3	1.00	
1. งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อมหมายถึงการรวบรวมข้อมูลประวัติ ของเด็กที่มารับบริการทั้งหมดแล้วคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา/ส่งต่อ ประเมินระดับความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการที่มารับบริการการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กพิการของ ศูนย์การศึกษา พิเศษ ที่สอดคล้องกับระดับความสามารถ ประเภทความพิการ และบริบทของศูนย์การศึกษา พิเศษ โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ หรือนักสหวิชาชีพ มาร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรแล้วจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนรายบุคคล (IIP) ให้บริการเตรียมความพร้อมและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการ สอนรายบุคคล (IIP) และทำการประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และปรับปรุงแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและ จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับ การให้บริการเด็กพิการรายงานผลและส่งต่อ							
1	มีการรวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็ก ที่มารับบริการทั้งหมด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	มีการประเมินระดับความสามารถ พื้นฐานของเด็กพิการที่มารับบริการ ตามหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม สำหรับเด็กพิการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	มีการร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการ โดยผู้เชี่ยวชาญและนักสหวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล(IEP)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
5	มีการจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	มีการทบทวนและปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	มีการนิเทศ ติดตาม ผลการให้บริการ เด็กพิการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	มีการรายงานผลงานบริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียม ความพร้อมอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว(IFSP) หมายถึง การส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยง เด็กพิการ ที่รับผิดชอบเด็กพิการ ผู้ดูแล ผู้ปกครองในเรื่องการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือ เฉพาะครอบครัว (IFSP) และแผนบริการโดยครอบครัวและชุมชน (FCSP) โดยการวางแผน ดำเนินงาน/โครงการ/จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน รวบรวมข้อมูลเด็กพิการตามบ้านส่งเสริมสนับสนุน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่บ้าน แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว(IFSP) และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พัฒนาศักยภาพเด็กพิการตามแผนการให้บริการ ช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) และแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ประเมิน สรุป รายงานผลและปรับปรุงการดำเนินการ							
9	มีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยง เด็กพิการในการจัดทำแผนให้บริการ ช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	มีการส่งเสริมให้ความรู้กับครูพี่เลี้ยง เด็กพิการ ที่รับผิดชอบเด็กพิการ ในการจัดทำแผนบริการโดยครอบครัว และชุมชน (FCSP)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	มีการจัดทำแผนดำเนินงาน/โครงการ / ปฏิทินปฏิบัติงาน การออกเยี่ยมบ้าน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ส่งเสริมการให้บริการช่วยเหลือระยะ แรกเริ่มที่บ้าน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
13	ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตาม แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะ ครอบครัว (IFSP)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	มีรายงานผลการดำเนินงานบริการ ช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน หมายถึง การจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมสนับสนุน และประสานองค์กร ภาครัฐ และเอกชนที่จัดการเรียนร่วมให้สามารถดำเนินการตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ ควรมีการประสานความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ							
16	มีการสนับสนุนงบประมาณ ในการจัด การศึกษา ห้องเรียนคู่ขนาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	มีการสนับสนุนบุคลากร ในการจัด การเรียนรู้ ห้องเรียนคู่ขนาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารมีการประสานองค์กรภาครัฐ และเอกชนให้สามารถดำเนินการตาม นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตามผล อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	มีการรายงานผลงานการจัดการเรียน ร่วมการจัดการศึกษาในห้องเรียน คู่ขนานอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
4. งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน หมายถึง การประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น โดยการสนับสนุน และส่งเสริมให้ มีกิจกรรมเสริมรายได้แก่ผู้พิการและครอบครัว และมีการประสานงานกับหน่วยงานอนามัยชุมชน หรือทางการแพทย์ การให้ความช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟู							
21	มีการวางแผนความร่วมมือกับผู้นำ ชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	สนับสนุนการช่วยเหลือบริการบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัว และชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	สนับสนุนการขับเคลื่อนความร่วมมือ กับผู้นำชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น ในการ ช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการโดยครอบครัวและชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามผล อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	มีการรายงานผลงานการฟื้นฟูสมรรถภาพ คนพิการโดยครอบครัวและชุมชน อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. งานวัดผลและประเมินผล หมายถึง การจัดให้มีเอกสาร และแบบฟอร์ม ที่ใช้ในการวัดผล โดยรูปแบบที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเหมาะสมตามหลักการวัดผลตามแนวปฏิบัติที่กำหนด และดำเนินการให้มีการวัดผล ประเมิน สรุปผลการพัฒนาการเด็กพิการ โดยมีระบบการวัดและประเมินผลทั้งเชิงประจักษ์และ เชิงเอกสารสำคัญ ที่จำเป็นต้องมีต่อการใช้พัฒนาเด็กพิการด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ได้มาตรฐานตามสภาพจริง							
26	มีการวัดผลโดยรูปแบบที่หลากหลาย อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
27	มีการจัดอบรมให้ความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้มีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	มีการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	มีการนิเทศติดตาม ผลการใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	มีการรายงานผลการใช้เครื่องมือวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ หมายถึง มีแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุดเพื่อให้เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการศึกษา เพื่อคนพิการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการใช้ห้องสมุดอย่างแพร่หลายจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทำระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุดสร้างบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อต่อการให้บริการเก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับงานห้องสมุด สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี							
32	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด	+1	+1	+1			ใช้ได้
33	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์การใช้ห้องสมุดอย่างแพร่หลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ตามแหล่งเรียนรู้/ห้องสมุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	สถานศึกษามีบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อต่อการให้บริการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับงานห้องสมุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	มีการจัดทำรายงานผลการเข้าใช้ห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
7. งานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็น อย่างเป็นระบบ และมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ การเตรียมความพร้อมทั้งในด้านนโยบาย การปฏิบัติงาน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาครู และบุคลากรให้รองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผล ต่อการปฏิบัติงาน การปรับเปลี่ยนโครงการ กิจกรรมที่เหมาะสม การแสวงหาความร่วมมือใน ลักษณะเครือข่ายการศึกษา รวมทั้งการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลรูปแบบอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง รองรับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)							
38.	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและความจำเป็น อย่างเป็น ระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านนโยบาย การพัฒนาครู และ บุคลากรให้รองรับการประกันคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีโครงการ กิจกรรมที่ เหมาะสมกับบริบทชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41	สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือ ในเครือข่ายการศึกษา อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42	สถานศึกษามีเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลโครงการ กิจกรรม ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามและ การประเมินผลรองรับการประกัน คุณภาพภายในและการประเมิน คุณภาพภายนอก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
44	สถานศึกษามีการรายงานผลการนิเทศติดตามและการประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพภายใน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45	สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การประเมินผลรองรับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง การเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ การบำบัดฟื้นฟูเด็กพิการ ควรจัดให้มีศูนย์บริการการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างเป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องจักรให้อยู่ในสภาพดีมีความพร้อมที่จะใช้ในการบำบัดฟื้นฟูเด็กพิการ							
46	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับคนพิการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47	สถานศึกษามีเครื่องมือในการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
48	สถานศึกษามีผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน ผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
49	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือ กับเครือข่ายในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอน ได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อ การเรียน การสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
51	สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผู้สอน ผลิตสื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
52	สถานศึกษามีการสนับสนุนการ ประกวดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
53	สถานศึกษามีทะเบียน ควบคุมสื่อ การเรียนการสอนสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็น ระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
54	บุคลากรมีการนำสื่อการเรียนการสอน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
55	มีการสรุปผลการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
9. งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึงการจัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรมสำหรับผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง การสำรวจ ความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรื่องที่สนใจหรือได้รับความรู้ในการไปพัฒนาเด็กพิการ ควรมีการนิเทศตามผลการพัฒนา และฝึกอบรมให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ที่ได้เข้าอบรมได้รับความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง และเผยแพร่ให้แก่ผู้ปกครองคนอื่นในชุมชนได้รับทราบ							
56	สถานศึกษามีการมีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองในความคาดหวังในการพัฒนาเด็กพิการรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
57	สถานศึกษามีการมีการสำรวจความต้องการของชุมชน ในการพัฒนาเด็กพิการสู่ชุมชนในอนาคต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
58	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตร และคู่มือฝึกอบรมสำหรับผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
59	สถานศึกษามีการพัฒนาฝึกอบรมเทคนิคการสอนสำหรับครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
60	สถานศึกษามีการฝึกอบรมการดูแลผู้พิการสำหรับผู้ดูแลคนพิการ และผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
61	สถานศึกษามีการนิเทศตามผลการพัฒนา และฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
62	สถานศึกษามีการสรุปผลการพัฒนาเป็นเล่มรายงานประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
63	สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลการพัฒนา และฝึกอบรมให้แก่ ผู้ปกครองคนอื่นในชุมชนได้รับทราบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. งานให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ หมายถึง การประเมินพัฒนาการเด็กพิการที่ผ่านการเตรียมความพร้อมจากฝ่ายต่าง ๆ และดำเนินการส่งต่อไปยังสถานศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กพิการ การจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินที่เป็นระบบได้มาตรฐานสามารถตรวจสอบการพัฒนาเด็กพิการได้ และการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถตรวจสอบและรับทราบข้อมูลได้ว่าการส่งต่อเด็กพิการไปรับบริการที่ใดบ้าง ข้อมูลโรงเรียนเฉพาะความพิการ โรงเรียนเรียนร่วม หน่วยงานทางการศึกษาที่รับเด็กพิการเข้าศึกษาต่อหรือให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์สังคม และอาชีพสำหรับคนพิการ							
64	สถานศึกษามีสารสนเทศเด็กพิการที่มารับบริการเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
65	สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินพัฒนาการเด็กพิการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
66	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการ เด็กพิการโดยทีมสหวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
67	สถานศึกษามีการพัฒนาการเด็กพิการ ตามกระบวนการทางการศึกษาพิเศษ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
68	สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อเด็ก พิการไปยังสถานศึกษาที่เหมาะสมกับ ระดับความสามารถของเด็กพิการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
69	สถานศึกษามีการจัดทำเอกสาร หลักฐานการประเมินที่เป็นระบบ สารสนเทศ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
70	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการพัฒนาเด็กพิการ อย่างเป็นระบบ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
71	สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามเด็กพิการที่ดำเนินการส่งต่อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
72	สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศการส่งต่อเด็กพิการที่สามารถติดตามผลได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
73	สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
74	สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินงานการให้คำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11. งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพนักเรียนที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและความสามารถในการปฏิบัติงานในปัจจุบันของผู้เรียน การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในจังหวัดรับทราบถึงโครงการ กิจกรรมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล ควรมีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับครูผู้สอนในโรงพยาบาล เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพนักเรียนที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและความสามารถในการปฏิบัติงานในปัจจุบันของผู้เรียน							
75	สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
76	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถภาพเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
77	สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลก่อนการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			R	IOC	ความหมาย
		1	2	3			
78	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
79	สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับครูผู้สอนในโรงพยาบาล ที่สอดคล้องกับสภาพความเจ็บป่วยและความสามารถในการปัจจุบันของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
80	มีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานในจังหวัดรับทราบถึงโครงการกิจกรรมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
81	สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
82	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามตรวจสอบการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
83	สถานศึกษามีรายงานสรุปผลการพัฒนาเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

1. นายครรชิต ฝายนันชัย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาพิเศษ
2. นายสมพงษ์อุ่มใจ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน
3. นายณรงค์กร สิงห์บุตร รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่าน
4. นางอนุสร่า จันทร์ตาธรรม รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่
5. นางสาวธารินี ชินวัฒน์ ครูชำนาญการพิเศษ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่
6. นายสุรชาติ อรุณเบิก ครูชำนาญการ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย
7. นางจันทร์ทิพย์ คงจรัสแสง ครู
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาคผนวก จ บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

1. งานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (IEP) และเตรียมความพร้อม

“...กำหนดให้งานช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเป็นเรื่องสำคัญ เร่งด่วน ควรมองการวางแผนการบริหารให้เห็นเป็นภาพโครงสร้างใหญ่ ที่ชัดเจนให้ครอบคลุมทุกมิติทั้งในด้านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การคัดกรอง การประเมินและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ด้านการสื่อสารกับบุคคลากรในหน่วยงานที่ชัดเจนในการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ด้านการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเป็นส่วนช่วยเหลือกับเด็ก รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ ด้านการจัดทำระบบข้อมูลในการให้บริการ รวมถึงข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน รวมทั้งการมีกระบวนการนิเทศติดตามและประเมินผล รวมทั้งมีการสรุปและการรายงานผลสม่ำเสมอ...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...สร้างแผนการบริหารที่เป็นโครงสร้างใหญ่ ให้ความสำคัญงานช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยให้กระบวนการขับเคลื่อนที่มาจากปัญหาหรือความต้องการที่แท้จริง มองให้ครอบคลุม ทั้งมิติของผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชน...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...แนวทางการดำเนินงานในส่วนการบริหารเราจะยึดตามกรอบของงานช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ตามกระบวนการ 6 ขั้นตอน เป็นการเริ่มต้น ให้ความสำคัญต่องานช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม การเก็บรวบรวมข้อมูล การคัดกรองประเภทความพิการ การประเมินความพิการ การวิเคราะห์ความพิการ วางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จัดดำเนินการตามแผน และสรุปผลรายงานตามกระบวนการ โดยยึดการบริหารที่ชัดเจนตามหลักการ 5W1H คือ Who, What, When, Where ,Why และ How...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...วางแผนและประเมินความสามารถพื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคล การกำหนดแนวทางการให้บริการ/จัดทำคู่มือแล้วจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีกระบวนการนิเทศและรายงานผลสม่ำเสมอ ทำงานโดยทีมงานที่ดี...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...ควรจะมีการเตรียมความพร้อมบุคลากร ในการประเมินความสามารถพื้นฐานของเด็ก ประเมินความสามารถนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการเชิญนักสหวิชาชีพ อย่างเช่น นักกายภาพบำบัดและกิจกรรมบำบัดมาร่วมในการประเมินเด็กเพื่อเป็นการวางแผนในการ

จัดการเรียนการสอนของเด็ก มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อจัดทำ IEP บูรณาการการทำงานเป็นทีม หลังจากนั้นก็จะมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและมีการประเมินผลของนักเรียนต่อไป...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...การบริหารงานวิชาการที่ดี วางแผนการช่วยเหลือให้ครอบคลุม ควรมีการวิเคราะห์นักเรียนแต่ละคนในระดับความสามารถในการเรียนรู้ จัดทำแผนที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษ มีฐานข้อมูลที่ชัดเจน จัดการบริการตรงตามความต้องการพิเศษ...) (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...เราควรที่จะเน้นเป้าหมายเด็กพิเศษ ส่งเสริมการวางแผนการเรียนการสอนที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ในการเตรียมความพร้อมในระยะแรกเริ่ม จะเน้นการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มก่อน เร่งด่วน รวดเร็ว เมื่อพบปัญหาหรือสภาพความพิการตั้งแต่แรกเกิด เราควรที่จะวางแผนการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยทันที มีการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านครู นักสหวิชาชีพ ผู้เชี่ยวชาญในการให้การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมผู้ปกครองในการเลี้ยงดู ประสานความร่วมมือ ทำให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ...) (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

2. งานบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP)

“...การบริหารเชิงรุก เข้าสู่ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้พิการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยหาต้นแบบและขยายผลไปยังจุดต่าง ๆ ครอบคลุมทุกด้านของแต่ละจังหวัด...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...งานต้องสนองการช่วยเหลือ ฉะนั้นการช่วยเหลือก็ต้องเร่งด่วน ควรจัดสรรงบประมาณ บุคลากรให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพในการให้บริการช่วยเหลือในระดับนักเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัวโดยศึกษาสภาพแวดล้อม บริบทชุมชนเข้ามาเป็นประเด็นในการสร้างความร่วมมือระดับเครือข่ายต่อไป...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...แนวทางการบริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว เรามองกลุ่ม 3-6 ปี เน้นการให้บริการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวเด็ก โดยให้ชุมชนเป็นฐานในการสนับสนุนการเข้าถึงพื้นที่และเพิ่มแผน FCSP (Family and Community Service Plan) แผนการจัดการเรียนรู้โดยครอบครัวและชุมชน เข้าไปประเมินพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...แนวทางหลักคือให้ความรู้ผู้ให้บริการและผู้รับบริการทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ มีกระบวนการนิเทศและรายงานผลสม่ำเสมอ...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...สำหรับเด็กพิการที่อยู่ที่บ้านไม่สามารถมารับบริการที่ศูนย์ได้เราก็ควรจะมีการวางแผนร่วมกับผู้ปกครองมีการจัดทำแผนการช่วยเหลือเฉพาะบุคคลช่วยเหลือเฉพาะครอบครัวแล้วก็จะมีการสอนผู้ปกครองเพื่อให้เป็นแนวทางในการดูแลเด็กของตัวเองแล้วก็จะมีการประสานกับชุมชน อย่างเช่น โรงพยาบาลส่วนตำบลที่อยู่ในชุมชนของเด็กเพื่อให้มาช่วยในการดูแลเด็กด้วยแล้วก็จะมีการสรุปประเมินผลว่าสิ้นปีการศึกษาผลการดำเนินงานเป็นอย่างไรบ้าง ควรจัดทำให้เป็นสารสนเทศทุกปี...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...มีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่ด้านของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีการวางแผนร่วมกัน เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล รวมไปถึงการส่งเสริมเกี่ยวกับการทำอาชีพของนักเรียน เพราะเราคงเชื่อว่า ส่วนหนึ่งนักเรียนจะมีความสามารถไม่เท่ากัน แต่สามารถฝึกอาชีพได้...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนใหญ่จะมีความยากลำบากในการเดินทางมารับบริการ เนื่องด้วยเส้นทางเป็นภูเขาคดเคี้ยว ยากลำบากมาก ทางศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงมอบหมายให้พี่เลี้ยงเด็กพิการแต่ละอำเภอเดินหน้าเชิงรุกในการให้บริการทางการศึกษา ให้สามารถเข้าถึงสิทธิ์และบริการทางการศึกษา โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะครอบครัวขึ้น เพื่อให้ครอบครัวได้มีความรู้และฝึกบุตรหลานที่บ้านได้ในระดับหนึ่ง...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

3. งานส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน

“...การสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารระดับหัวหน้า หน่วยงาน การเชื่อมโยงงาน ให้มีความสัมพันธ์กันในด้านวิชาการ การช่วยเหลือผู้พิการ การส่งต่อ ระหว่างโรงเรียน โดยการฝึกอบรม การจัดการเรียนร่วม การคัดกรอง สอนเสริม และการเข้าเป็นภาคีเครือข่าย ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกระดับ...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...งานของครูการศึกษาพิเศษ เป็นงานเชิงรุก การออกให้บริการยังโรงเรียนที่มีความพร้อม ความเข้าใจในการจัดการจัดการเรียนร่วม และการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน ครูควรเข้าใจบริบทของแต่ละสถานศึกษาและเข้าใจกรอบภาระงานที่ต้องกำหนดให้ชัดเจน...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...แนวทางในส่วนห้องเรียนคู่ขนาน จัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการสอนเด็กออทิสติก ไปดำเนินการให้การศึกษา โดยมีแนวคิดจัดตั้งกลุ่มเด็กประเภท

ความพิการต่าง ๆ ที่เน้นในโรงเรียนเรียนร่วม ให้ความรู้ครูในโรงเรียนปกติ เข้าใจและมีความรู้ ในการคัดกรองสอนเสริม...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...สร้างทัศนคติที่ดีและตรงกับแก่นบุคลากรในสถานศึกษาและจัดทำ คู่มือการดำเนินงานมีกระบวนการนิเทศตามปฏิทินการปฏิบัติงาน...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...สำหรับห้องคูขนานของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ในเชียงใหม่ ตอนนี้ก็มีทั้งหมด 6 โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองโดยมีโรงเรียนและครูที่ประจำ ห้องเรียนคูขนานจัดประชุมในตอนต้นปีการศึกษา มีการมานิเทศติดตามห้องเรียนคูขนาน เทอมละ 1 ครั้งมีการให้ครูสรุปผลการดำเนินงานของห้องเรียนคูขนานเมื่อสิ้นปีการศึกษา...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...การจัดการศึกษาของห้องเรียนคูขนานทางศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เชียงรายก็มีการสนับสนุนและประสานงานกับภาครัฐและเอกชนที่มีการจัดการศึกษา แบบเรียนร่วมโดยมีนโยบายการศึกษาสำหรับคนพิการ และบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายและผู้บริหารสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษมีการพัฒนาร่วมกันไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและเกิดความร่วมมือในระดับ เครือข่ายโดยการทำงานต่อเนื่องมาหลายปี...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...เรามองเห็นความสำคัญของการร่วมมือในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด แม่ฮ่องสอนและหน่วยงานใกล้เคียง คือ ศึกษาสงเคราะห์แม่สะเรียงที่เราได้ทำความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาสงเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และการจัดการศึกษา ในห้องเรียนคูขนานโดยจัดมอบครูการศึกษาพิเศษมาสอนที่ห้องเรียนคูขนาน เพื่อที่จะให้ นักเรียนที่อยู่โรงเรียนร่วมได้รับการบริการที่ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

4. งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน

“...การบริหารเชิงรุก สร้างความเข้าใจ ทำข้อตกลงร่วมพัฒนาผู้พิการ โดยครอบครัว และชุมชน ภาครัฐและเอกชนเข้ามาพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...งานส่งเสริม สนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน เป็นงานที่หลากหลายมิติมาก แต่เราควรมองเป้าหมายคือการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและ ขับเคลื่อนโดยเครือข่ายชุมชนให้ประสบผลสำเร็จผู้เรียนมีพัฒนาการและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...เรามีแนวทางในการทำโครงการ 1 ช่วย 3 เป็นโครงการที่ช่วยน้อง โดยทำงานร่วมกันระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่านและโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล โดยขับเคลื่อนการทำงานของ 3 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดให้มีความพร้อมและนำสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกันใน 3 ปี...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...ควรมีการประชาสัมพันธ์การจัดทำคู่มือการดำเนินงานมีกระบวนการนิเทศตามปฏิทินการปฏิบัติงาน...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...การสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนไปอบรมที่ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการที่แม่ริม เพราะว่าของเชียงใหม่จะมีหน่วยฝึกอบรมหลายที่ ศูนย์ฯมีหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนไปฝึกเพื่อจะได้มีรายได้เสริมและก็มี การส่งบุคลากรออกไปช่วยจัดอบรมให้ผู้ปกครองและชุมชนในการฟื้นฟูสมรรถภาพตามบ้าน...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนและครอบครัวและชุมชนของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายก็จะมี การประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยการสนับสนุน และส่งเสริมให้มีกิจกรรมเสริมรายได้แก่ผู้พิการและครอบครัว และมีการประสานงานกับหน่วยงานอนามัยชุมชน หรือทางการแพทย์ การให้ความช่วยเหลือบริการบำบัดฟื้นฟู...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...มีการสนับสนุนการจัดให้บริการการวิชาชีพครูการศึกษาพิเศษให้ ความรู้กับผู้ปกครองในการให้ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเพื่อที่จะนำไปปรับใช้กับเด็กที่อยู่ตามชุมชนหรือว่าเด็กที่อยู่ในบ้านหรือว่าเด็กที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ตามหน่วยบริการประจำอำเภอได้...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

5. งานวัดผลและประเมินผล

“...วัดและประเมินผลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับ IIP และ IEP และความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...รูปแบบการวัดผลประเมินผลของครูการศึกษาพิเศษ ควรยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ออกแบบ กำหนดเกณฑ์ที่เป็น การกำหนดรายบุคคลและเหมาะสม ตรงนี้ครูต้องเข้าใจ สภาพความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนด้วย...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...งานวัดผลนี้เรายังยึดตามกรอบระเบียบของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยจะสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา แต่เราสามารถเพิ่มเครื่องมือ

และวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...มีการวัดผลประเมินผลจากความสามารถที่แท้จริงจัดทำสถิติความสำเร็จของเครื่องมือและมีกระบวนการนิเทศ...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...มีระบบการประเมินผลโดยการใช้การประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน สร้างความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดเกณฑ์การเรียนรู้ของผู้เรียนบนความแตกต่างของบุคคล...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...มีการจัดทำเอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการวัดผลประเมินผลโดยรูปแบบที่หลากหลายดำเนินการให้มีการวัดผลประเมิน สรุปผลการพัฒนาการเด็กพิการ โดยมีระบบการวัดและประเมินผลทั้งเชิงประจักษ์และเชิงเอกสารสำคัญ ที่จำเป็นต้องมีการใช้พัฒนาเด็กพิการด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายได้มาตรฐานตามสภาพจริง...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...มีส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศ และทำการตั้งกลุ่มส่งเสริมวิชาชีพครู PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

6. งานห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้

“...ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้มีความทันสมัย แข็งแรง คงทน สะอาดและน่าเรียนรู้อย่างเป็นระบบ...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...แนวทางในการบริหารจำเป็นจะต้องใช้กระบวนการเชิงคุณภาพ PDCA มาช่วยในการขับเคลื่อนงาน รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณ ในการสร้างแหล่งการเรียนรู้ให้มีสภาพใกล้เคียงกับสภาพบริบทชุมชน...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...เรามีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกที่หลากหลาย แต่แหล่งเรียนรู้ภายในจะพร้อมต่อตัวนักเรียนมาก โดยสนองความต้องการพิเศษ แต่สิ่งแวดล้อมภายนอกจะมีความน่าสนใจและแปลกใหม่กว่าเราสามารถนำ แนวทางไปออกแบบสื่อการเรียนรู้ตามโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...แหล่งเรียนรู้ควรมีการพัฒนาให้มีความทันสมัย แข็งแรง สะอาด และน่าเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการ มีความน่าสนใจและแปลกใหม่สามารถนำแนวทางไปออกแบบสื่อการเรียนรู้ตามโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ ...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...การจัดแหล่งเรียนรู้หรือห้องสมุดมีชีวิตโดยการตัดมุมต่าง ๆ อย่างเช่น มุมของเล่นสร้างสรรค์มุมวิชาการหรือมุมหนังสือวิชาการที่ให้ความรู้กับครูหรือผู้สนใจในด้านการเพิ่มเติมความรู้รวมทั้งที่ศูนย์ก็จะมีการจัดตารางหมุนเวียนให้นักเรียนแต่ละห้องเรียนมาใช้บริการที่ห้องสมุดว่าไปแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในศูนย์เสร็จแล้วก็จะมีการจัดทำสถิติการใช้บริการแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วย...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่ผ่านมาเรามีแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ด้านนอกสถานศึกษาและด้านในสถานศึกษา สำหรับด้านนอกสถานศึกษาจะเกี่ยวกับอาชาบำบัด วัดแหล่งเรียนรู้ชุมชน ส่วนภายในจะมีห้องสมุดที่มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีระเบียบและข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุดสร้างบรรยากาศภายในห้องสมุดให้เอื้อต่อการให้บริการเก็บรวบรวมสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับงานห้องสมุด สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรจะมีห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเฉพาะ การสะท้อนกระตุ้นการเรียนรู้ เพราะเด็กพิการที่มารับบริการ การสื่อสารหรือการเรียนรู้ควรมีวิธีการปรับสภาพห้องสมุดให้มีความเหมาะสมกับกายภาพ จิตวิทยาของผู้เรียนและที่สำคัญควรมีความปลอดภัย สะอาดและน่าสนใจ...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

7. งานประกันคุณภาพการศึกษา

“...ควรวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด จัดทำข้อมูลสารสนเทศและวางแผนพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในศูนย์การศึกษาพิเศษ ดำเนินการตามแผน นิเทศติดตามพร้อมทั้งสรุปรายงานผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...สนับสนุนงบประมาณ ในการสร้างแหล่งเรียนรู้ให้มีสภาพใกล้เคียงกับบริบทของชุมชน...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...โครงการ 1 ช่วย 3 เป็นโครงการที่ช่วยน้อง โดยทำงานร่วมกันระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดพะเยา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่านและโรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล โดยขับเคลื่อนการทำงานของ 3 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ใน 3 จังหวัดให้มีความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษา...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด การจัดข้อมูลสารสนเทศและการวางแผนพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของบุคลากรในศูนย์การศึกษาพิเศษ การดำเนินการ

ตามแผนงานที่วางไว้ รวมถึงการนิเทศติดตาม การรายงานผลและการสรุปผลอย่างต่อเนื่อง...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...การจัดประชุมประจำปีเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนางาน การพัฒนาครูและบุคลากรรวมไปถึงการจัดนิเทศติดตามและประเมินผลการประกันคุณภาพ การศึกษาประจำปี...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...การวิเคราะห์สภาพปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีแผนการปฏิบัติงาน ประจำปีการการเตรียมความพร้อมในด้านนโยบายการปฏิบัติงานแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้กับการพัฒนาครูและบุคลากรที่รับรองรับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และปรับเปลี่ยนโครงการเพื่อให้เหมาะสมกับครูแต่ละท่านในการปฏิบัติหน้าที่...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...เป็นการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครูได้ดีในแต่ละปี แต่ส่วนใหญ่เราไม่เคย เอาผลการประกันมาเทียบดูและนำมาวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง การสร้าง ระบบสารสนเทศที่รองรับข้อมูลต่าง ๆ ก็มีความสำคัญด้วยเช่นกัน...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

8. งานบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (ระบบคุ้มครองการศึกษา)

“...ควรวางแผนการบริหารงาน จัดการให้บริการให้ครอบคลุมภาระงาน จัดอบรม ผู้คนพิการ การคัดกรอง สอนเสริมเพื่อจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ได้ตรงตามมาตรฐาน...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...ดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เพียงแต่อาจจะปรับ วิธีการที่ให้สอดคล้องกับผู้เรียนให้มากที่สุด...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...การเบิกจ่ายคูปองให้นักเรียนพิการในจังหวัด โดยงานที่ทำจะเป็นงานหลักที่ทำ มาทุกปีแต่ก็เจอปัญหา ในส่วนข้อมูลและการทำแผนการจัดการศึกษาที่กรอกลงในระบบ ไม่ถูกต้อง ส่วนหนึ่ง ครูที่มาขอยื่นยังไม่ศึกษาข้อมูลจากการอบรมและทำส่งมาจึงเกิดปัญหา และทำให้เกิดการล่าช้าหากมีระบบที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องตั้งแต่ก่อนการพิมพ์ส่ง คงจะช่วยลดปัญหาความยุ่งยากในการส่งข้อมูล...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...ควรวางแผนการบริหารงาน จัดการให้บริการให้ครอบคลุมภาระงาน จัดอบรม ผู้คนพิการ การคัดกรอง สอนเสริมเพื่อจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ได้ตรงตามมาตรฐาน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ และการจัดทำคู่มือการดำเนินงานสารสนเทศ เพื่อเป็นการลด ความล่าช้าในการนำส่งข้อมูล ...”(นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...ควรจะมีการจัดทำห้องสื่อนวัตกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่หน่วยงานภายนอกว่าจะมีสื่ออะไรบ้างประเภทไหนบ้างแล้วก็จะมีการเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับสื่ออำนวยความสะดวกสื่อบริการคือระบบคูปองให้แก่ครูนำไปขึ้นทางเว็บไซต์และจะมีหนังสือให้ด้วยแล้ว ก็จะมีการประสานจัดอบรมให้กับสถานศึกษาและก็สนับสนุนให้ความรู้กับบุคลากรที่สนใจด้วย...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อ การเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรสนับสนุนให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมการใช้สื่อ การเรียนการสอน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ได้ตรงตามมาตรฐาน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ และเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ การบำบัดฟื้นฟูเด็กพิการอย่างเป็นระบบ...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

9. งานพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

“...ควรจัดสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมผู้ดูแลคนพิการอย่างต่อเนื่องโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่แท้จริง...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...มีการจัดทำแบบสำรวจความต้องการและความสนใจในการพัฒนาตนเองรวมทั้งต้องปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย การจัดทำงบประมาณสนับสนุนในการจัดอบรมผู้ดูแลผู้พิการอย่างต่อเนื่อง...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...แนวทางการสร้างกลุ่มแกนนำ ในการให้ความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งครู บุคลากรและผู้ปกครองเพราะส่วนใหญ่ เราจะคุยปรึกษาปัญหากันน้อยมาก...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...ควรการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่แท้จริง และการสร้างเครือข่ายสร้างกลุ่มแกนนำ ในการให้ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมความคิดเห็นทั้งครู บุคลากรและผู้ปกครอง...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...ควรมีการจัดหลักสูตรโดยจัดจัดคู่มือการอบรมสำรวจความต้องการในการอบรมของชุมชนของผู้ปกครองหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาเพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ควรเชิญนักสหวิชาชีพจากโรงพยาบาลมาให้ความรู้กับครูแล้วก็ให้ครูนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการออกพื้นที่ในศูนย์การศึกษาพิเศษ มีการจัดอบรมให้ผู้ปกครองโดยเฉพาะเพื่อให้ผู้ปกครองได้ดูแลลูกที่อยู่ตามบ้าน ควรมีการนิเทศตามผลการพัฒนา และฝึกอบรมให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ที่ได้เข้าอบรมได้รับความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่แท้จริง และการสร้างเครือข่ายร่างกลุ่มแกนนำ ในการให้ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

10. งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ

“...งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ เป็นงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการสร้างกระบวนการส่งต่อที่ดี ตั้งแต่ระดับชั้นเรียน ช่วงชั้น ระดับสถานศึกษาและระดับผู้สังคม ประกอบอาชีพ...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...จัดระบบส่งต่อให้ชัดเจน มีการวางแผนการส่งต่อนักเรียนไปยังเครือข่ายโรงเรียนที่ผู้ปกครองต้องการพานักเรียนเข้าศึกษาพัฒนาต่อ โดยศูนย์ต้องจัดข้อมูลผู้เรียนที่ถูกต้องและดำเนินการตามระบบการส่งต่อ...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...งานให้คำแนะนำปรึกษาแนะแนว และส่งต่อ เป็นงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการสร้างกระบวนการส่งต่อที่ดี ตั้งแต่ระดับชั้นเรียน ช่วงชั้น ระดับสถานศึกษาและระดับผู้สังคม ประกอบอาชีพ ควรมีรูปแบบแนวทางที่ชัดเจนและมีระบบติดตามผล...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...มีการวางแผนการและข้อมูลสารสนเทศการส่งต่อนักเรียนไปยังเครือข่ายโรงเรียนที่ผู้ปกครองต้องการพานักเรียนเข้าศึกษาพัฒนาต่อ โดยศูนย์ต้องจัดข้อมูลผู้เรียนที่ถูกต้องและดำเนินการตามระบบการส่งต่อ...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...มีการจัดตั้งทีมสำหรับการให้คำแนะนำปรึกษาและการส่งต่อของเด็ก อย่างเช่น ถ้ามีเด็กหรือในโรงเรียนมาขอคำปรึกษา เราก็จะให้ทีมงานมาประสาน ให้การช่วยเหลือโดยประชุมทีมงานเพื่อนำข้อปรึกษาหาแนวทางในการประเมินเด็กแล้วก็ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้งานบรรลุไปได้...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...การประเมินพัฒนาการเด็กพิการที่ผ่านการเตรียมความพร้อมจากฝ่ายต่าง ๆ และดำเนินการส่งต่อไปยังสถานศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กพิการ การจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินที่เป็นระบบได้มาตรฐาน สามารถตรวจสอบการพัฒนาเด็กพิการได้ และการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ และการส่งต่อด้านอาชีพควรมี

การประสานหน่วยงานที่จะรับ เข้าใจ และสร้างความร่วมมือกัน...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ควรดำเนินการส่งต่อไปยังสถานศึกษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กพิการ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถตรวจสอบและรับทราบข้อมูลได้ว่ามีเด็กนักเรียนในการดูแลเราพร้อมในระดับใด ควรไปที่ไหน มีทีมสหวิชาชีพร่วมวิเคราะห์ผล...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

11. งานจัดการศึกษาสำหรับเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล

“...มีการจัดทำแผนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ร่วมกับทางโรงพยาบาลและมีการดำเนินงานตามแผน การนิเทศติดตาม ทั้งทางออนไลน์ เป็นรายวัน และสรุปรายงานผลเป็นรายเดือนอย่างน้อยเดือนละครั้ง ในด้านบุคลากร มีการจัดให้มีการส่งบุคลากรที่มีความรู้ทั้งการจัดการศึกษาและควรจัดอบรมก่อนการส่งตัวไปปฏิบัติงาน...” (นาย ก, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...จัดทำแผนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ร่วมกับทางโรงพยาบาลน่านและมีการดำเนินงานตามแผน การนิเทศติดตาม ทั้งทางออนไลน์ เป็นรายวัน และสรุปรายงานผลเป็นรายเดือนอย่างน้อยเดือนละครั้ง...” (นาย ข, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2564)

“...การส่งบุคลากรไปให้บริการตามโรงพยาบาล การประสานแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลมีโอกาสในการเรียนรู้ได้มากที่สุด...” (นาย ค, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...เพิ่มการประชาสัมพันธ์งานบริการตามโรงพยาบาล การประสานแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลมีโอกาสในการเรียนรู้ได้มากที่สุด...” (นาง ง, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2564)

“...การจัดให้ครูเข้าอบรมของงานเจ็บป่วยเรื้อรังและมีการนิเทศติดตามโรงเรียนเจ็บป่วยเรื้อรังที่โรงพยาบาลโดยที่จะมีทีมไปนิเทศที่โรงพยาบาลและให้สรุปผลดำเนินงานส่งที่ศูนย์เมื่อสิ้นปีการศึกษา...” (นาง จ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...จัดให้มีการส่งบุคลากรที่มีความรู้ทั้งการจัดการศึกษาและควรจัดอบรมก่อนการส่งตัวไปปฏิบัติงานยังสถานพยาบาล...” (นาย ฉ, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

“...ควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ทั้งการจัดการศึกษาและความรู้ในการให้คำปรึกษาด้วย เพราะจากการสังเกตนักเรียนที่มาปรึกษาตัวจะมีความเศร้าในใจ หากเราสอนหรือคุยด้วยบางครั้งก็ไม่ตอบสนอง ส่งผลต่อการเรียนลดน้อยลง หรือประสานนักจิตวิทยาโรงพยาบาลทำงานร่วมกันในการจัดการศึกษา ...” (นาง ช, สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2564)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ว่าที่ร้อยตรีศิริพล รวมสุข
วัน เดือน ปี เกิด	13 ตุลาคม 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2554 ค.บ. (การศึกษาพิเศษ), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	54/1 หมู่ที่ 1 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110
ผลงานตีพิมพ์	ศิริพล รวมสุข (ผู้บรรยาย). (8-10 เมษายน 2565). สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ใน การประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติ International and National Teacher Education Conference (INTEC 2022) “Teacher Education in The Next Normal” (หน้า 705-719). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
รางวัลที่ได้รับ	2561 : ได้รับรางวัล OBEC AWARDS จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.